

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପାଁଚାଲୀ

ସମରେଶ ମଜୁମଦାର

ପିତ୍ର ଓ ଦୋଷ ପାବଳିପ୍ରକାଶ
ପ୍ରା ଇ ଟେ ଟ ଲି ନି ଟେ ଡ
୧୦ ଶ୍ୟାମାଚରଣ ଦେ ସ୍ଟୀଟ, କଲିକାତା ୧୯

প্রথম প্রকাশ : আবণ, ১৩৫৭

প্রচন্ডস্ট ও অলঙ্করণ :

অঙ্কন—প্রবীর সেন

মুদ্রণ—চান্দনিকা প্রেস

দিত্ত ও বোধ পাবলিশার্স প্রাঃ চিঃ, ১০, শ্যামাচরণ দে স্ট্রিট, কলিকাতা ৭০ হইতে
এস. এম. রায় কর্তৃক প্রকাশিত ও মানবী প্রেস, ৭০ মানিকভূলা স্ট্রিট, কলিকাতা-৬
হইতে প্রকাশকুমার বন্দ্যোপাধান কর্তৃক মুদ্রিত

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା

ଗଙ୍ଗାର ଗାଁ ଘେଁଷେ ଏହି ବିଶାଳ ବାଡ଼ିଟି ତୈଥା କରିଯୋଛିଲେନ ରାୟବାହାତୁର କାଳୀକିଙ୍କର ରାୟ । ମିପାଠୀ ବିଦ୍ରୋହେର ସାମାଜିକ ପବେ ସଥିନ ଦେଶେର ଅନ୍ତିର ରାଜନୈତିକ ଅବସ୍ଥାର ଜଟିଲତାଯ ଟିଂରେଜ ସରକାର କିଛୁଟା ନାଶନାବୁଦୁ, ତଥିନ ଏକଟି ଶିକ୍ଷିତ ବାଙ୍ଗଲୀ ସମ୍ପଦାୟ ତାଦେର ପାଶେ ଏମେ ଦାଢ଼ିଯେଛିଲେନ । କୃତଜ୍ଞତା ନା ହୋକ ସୌଜନ୍ୟ-ବଶତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟେ ଓହି ସମ୍ପଦାୟ କିଛୁଟା ସୁବିବେ ପେତେ ଥାକଲେନ ସରକାରେର କାହିଁ ଥେକେ । କାଳୀକିଙ୍କର ରାୟେର ନାମେର ଆଗେ ବାୟବାହାତୁର ଉପାଦି ପାଞ୍ଚାର ପର ଯେନ ରାତାରାତି କପାଳ ଥୁଲେ ଗେଲା ।

ଖୁବ ସାମାଜିକ ଅବସ୍ଥା ଥେକେ ସଜ୍ଜଲତାର ମଧ୍ୟେ ସଂସାରକେ ଏମେ ଦାଢ଼ି କରିଯେଛିଲେନ କାଳୀକିଙ୍କର କିନ୍ତୁ ଏତେ ତୀର ଚିନ୍ତେ ସୁଖ ଡିଲ ନା । ବାଙ୍ଗଲାଦେଶେର ଆର ପାଞ୍ଜନ୍ୟ ରାଜୀ ସାହେବ ବା ରାୟବାହାତୁରେ ତୁଳନାୟ ତାକେ ବିକ୍ରିମଣଟ ବଳା ଯାଏ ଏ କଥାଟା ଶୟରେ ସ୍ଵପନେ ତାକେ ପିଢ଼ା ଦିତ । ଟିଂରେଜ ସରକାରେର ବଦାନ୍ତତାଯ ଦକ୍ଷିଣେ ବେଶ କିଛି ଏକର ଜନି ତାର ଭାଗ୍ୟ ଜୁଟେଛିଲ କିନ୍ତୁ ମେଥାନେ ଚାର କରାଇ ଛିଲ ମହା ସମସ୍ତା । ଅନ୍ତର୍ବର୍ଷ ମାଟି ଫମଲ ଫଳାତେ ଛିଲ ବେଦମ ନାରାଜ ।

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦୀ

ରାୟବାହାଦୁର ଉପାଦି ପାଞ୍ଚାର ପର ଚଂଚାବ ଗଙ୍ଗାର ତୀରେ
ପ୍ରାୟ ସବ ସନ୍ଧଯ ନିଃଶେଷ କରେ ଏକଟି ବିଶାଳ ବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ
କରଲେନ କୁଳଶ୍ରୀ ବଗଲାଚରଣ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟେର ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ । ବସ୍ତୁ
ଏକମ ଏକଟା ଅଟ୍ଟାଲିକା ତୈରୀ ନା କରାତେ ପାରଲେ ସମାଜେ
ରାୟବାହାଦୁର ହିସେବେ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରାଖା ଅମ୍ବତ ହୟ ଦୁଃଖିଯେଛିଲ ।
କିନ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କ ନିଃସ୍ଵ ହୟ ପ୍ରାସାଦ ବାନାନୋର ବାପାରେ ତାର ଥୁବଟି
ଦିଧା ଛିଲ । ବଗଲା ଭଟ୍ଟାଚାର୍ୟ ତାକେ ଅଭ୍ୟ ଦିଲେନ, ଆମ୍ବାବଳ ନ
ବାନାଲେ ଘୋଡ଼ା ଆସବେ ନା ।

କଯେକ ବିଷେ ଜମି ନିଯେ ଗଙ୍ଗାର ଗା ସେବେ ବାଡ଼ି ତୈରୀ ହଲ ।
ଗେଟେର ପରଟ ବିରାଟ ଚୌକୋ ବୀଧାନୋ ଚାତାଲ । ତାର ଏ-ପାଶ
ଓ-ପାଶେ କଯେକଟି ଉଡ଼ନ୍ତ ପରୀର ମାରେଲ ଯୁକ୍ତି ଛଡ଼ାନୋ । ଚାତାଲେର
ଶେଷେଟି ଦୋତଳା ବାଡ଼ିର ଶୁରୁ, ଲସ୍ବା ହୟ ଅନେକଟା ଦୂର ଚଲେ ଗେଛେ ।
ଦୋତଳାର ପ୍ରତିଟି ସବେ ଯାତେ ଗଙ୍ଗାର ନିର୍ମଳ ବାତାସ ଖେଲା କରାତେ
ପାରେ ମେଟା ଲକ୍ଷ ରାଖା ହୟେଛିଲ । ଭେତରେଣ ଛୋଟ ବୀଧାନୋ
ଉଠୋନ ଆଛେ କି ଚାକରେର କଜକର୍ମର ଜନ୍ମ । ଦୋତଳାଯ ବାବ-
ବିବି, ଏକ ତଳାଯ ଦାସଦାସୀଦେର ବସବାସେର ବାବସ୍ଥା ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦୀ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମରି

ଗୁହ୍ସପ୍ରାଣେର ପର କାଳୀକିଙ୍କରେ ତ୍ରୀର ଝାକା ଝାକା ଲାଗି ଏହି
ବାଡ଼ି । ଅର୍ଥାତାବେ ଧରନାମ୍ବୁଦ୍ଧ ପ୍ରାୟ ମେହି ଲଜ୍ଜାଲେଟ୍ ଚଲେ, ସେଥିକେ
ତିନି ଗଞ୍ଜମା ଦିତେନ ଯେ ଶୁଦ୍ଧିଟି ଶୁଦ୍ଧିକି ହେଯେ ଥାକିବେ ଏହି ଫେଟ
ଭରବେ ।

କାଳୀକିଙ୍କର ବିବାନ ଦାଢ଼ି, ବିଷୟ ସଂପାଦିତ କମ ବୋବେନ ଏବଂ
ଏଟାଓ ଜାନେନ ଯେ ଶୁଦ୍ଧିବିନ୍ଦ୍ବା ଦିଯେ ତିନି ବଡ଼ଲୋକ ହତେ ପାରନେନ
ନା । ପଥ ଚଲତି ମାତ୍ରଷ ଏହି ବାଡ଼ିର ସାମନେ ଦିଯେ ଯାଇଯାର
ସମୟ ମୁଢ଼ ଚୋଖେ ଯେ ଚେଯେ ଥାକେ ମେଟାଇ ଏକ ସମୟ ଅମହା ହୟେ
ଉଠିଲେ ଲାଗଲ ତାର ।

ବଂଶ ପରମ୍ପରାଯି କାଳୀକିଙ୍କର ରାଯ ଶାକ୍ତ । ପ୍ରତି ବଛର କାଳୀ
ପୁଜୋର ସମୟ ସମାରୋହେ ଉତ୍ସବ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରେନ କାଳୀକିଙ୍କର ।
ସାମର୍ଥ୍ୟ କମ ହଲେଓ ନିର୍ଭାବ ଅଭାବ ହତ ନା । ନକୁନ ଗୁହ୍ସ ନିର୍ମାଣେର
ପର କାଳୀକିଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟମାନ ପଡ଼ିଲେ । ଏହି ବଛର ମାଘେର ପୁଜୋ
ଆରୋ ବଡ଼ ଭାବେ କରା ଉଚିତ ନଇଲେ ମାନ ଥାକେ ନା । ଶେବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
କାଳୀକିଙ୍କର କୁଳଶ୍ରୀର ଦଗଲାଚରଣେର ଶରଗାପନ ହଲେନ ।

ବଗଲାଚରଣ ଡୁଡ଼ିଚାର୍ଯ୍ୟ ତାନ୍ତ୍ରିକ । କୋଲିକାତା ଶହରେ ଗଧ୍ୟମାତ୍ର
ମାତ୍ରଷ ତାର କାଢେ ନାମନ ଅଭିଲାଷେ ଆନାଗେନା କରିଲେ । ବାରା
ମାରା ଦଣ୍ଡିକାଟା ଇତାଦି କରେ ତିନି ମିନ୍ଦହଣ୍ଟ । ବିବାଚାଦି
କରେନନି, ଦୌର୍ଘ୍ୟଦେହ ରକ୍ତବସ୍ତ୍ର ଆବତ ରାଖେନ । ଯଥନ କଥା ବଲେନ
ତଥନ ମନେ ହୟ ଶଙ୍ଖ ବାଜାଇ । କାଳୀକିଙ୍କରକେ ତିନି ଡର୍ଶାବଦି

ଶତଶତଶତଶତଶତ

ଦେଖିଛେନ ବଲେ କିଞ୍ଚିଂ ସେହି କରେନ । କେଣ୍ଟି ବିଚାର କରେ କାଲୀ-
କିଙ୍କରେର ବାଲ୍ୟକାଳେ ତିନି ଘୋଷଣା କରେଛିଲେନ ଯେ, ଏହି ବାଲକ
ଅନ୍ଧାରମ ଭାଗୀ ନିଯେ ଜମ୍ବେଛେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳେ ରାଜପୁରୁଷେର
ସମ୍ମାନ ପାବେ । ବସ୍ତୁ ତାରଇ ନିର୍ଦେଶିତ ପଥେ-ଚଲେ କାଲୀକିଙ୍କର
ଇଂରେଜ ସରକାରେବ କୃପାମନ୍ତ ହେଯେଛିଲେନ । ତାରଇ ଆଦେଶେ ଏହି
ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ।

ଅତି ପ୍ରତ୍ୟାମେ କାଲୀକିଙ୍କରକେ ଦେଖେ ଅବାକ ହଲେନ ବଗଲାଚରଣ ।
ମନ୍ଦିରେର ସାମନେ ଏକଟା ଆସନେ ବସେଛିଲେନ ତିନି, ଶିଥାକେ କାହେ
ଡେକେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲେନ, ‘ତୋମାଯ ଥୁବ ଚିତ୍ତିତ ଦେଖାଚେ ଯେନ,
ସମସ୍ତାଟା କି ?’

କାଲୀକିଙ୍କର ହାତ ଜୋଡ଼ କରେ ନିବେଦନ କରଲେନ, ‘ସବହି ତୋ
ଆପନାର ଗୋଚରେ ଆଛେ ଗୁରୁଦେବ । କିନ୍ତୁ ଏଭାବେ ତୋ ଆର
ଚଲେ ନା, ଆପନି ଏକଟା ବାବଦ୍ଧା କରନ୍ ।’

ବଗଲାଚରଣ ବଲଲେନ, ‘ଏତେ ତୋ ତୋମାର ସମସ୍ତାଟା ବୋଧଗମ୍
ହଲୋ ନା ।’

ଶତଶତଶତଶତଶତଶତ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

କାଲୀକିଙ୍କର କୁଣ୍ଡିତ ଗଲାଯ ଜାନାଲେନ, ‘ଆମାର ଦୟାଯ ଆମାର ସବ କିଛୁ ହେଁଥେ । ସରକାର ବାହାଦୁର ଉପାଧି ଦିଯେଇବେଳେ, ସାଧାରଣ ମାନ୍ୟ ସମ୍ମାନ କରେ, କିନ୍ତୁ ତାତେ ତୋ ପେଟ ଭରେ ନା । ଯେ ଜମି-ଜମା ଆହେ ତାତେ ଅଳ୍ପ ଶସ୍ତ୍ରାହି ପାଇ । ରାଯବାହାଦୁର ହସାର ପର ପୂରାତନ ବ୍ୟକ୍ତିତେ ଆର ଫିରେ ଯେତେ ପାରଛି ନା । ଯା ସଂକ୍ଷୟ ଛିଲ ତା ଉଜାଡ଼ କରେ ଗୁହ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଯେଛି କିନ୍ତୁ ଆର ପାଞ୍ଚଜନ ରାଯ-ବାହାଦୁରେର ତୁଳନାୟ ଆମି ଯେ ଦରିଦ୍ର ଏଟା ଆର ଚାପା ଥାକଛେ ନାୟ !’

ବଗଲାଚରଣ ‘ଉର୍ଧ୍ଵମୁଖ’ ହେଁ ଖାନିକ ଚିନ୍ତା କରେ ବଲଲେନ, ‘ସରସ୍ଵତୀ ଆର ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସମ୍ପର୍କ ସତୀନେର । ତୁଙ୍ଗନେ ଏକମନ୍ଦେ ଅବସ୍ଥାନ କରେନ ନା ସଚରାଚର ।’

କାଲୀକିଙ୍କର ବଲଲେନ, ‘ଆମାର ଏଥନ ଯେ ଅବସ୍ଥା ତାତେ ସରସ୍ଵତୀ ମନ୍ଦି ବିଦେଇ ହନ ତାତେ ଆର ଆକ୍ଷେପ କରନ ନା । ଆମାର ଚେଯେ ମହାମୂର୍ଖ ନାନ୍ଦୁର ଶୁଦ୍ଧ ପୟସାର ଜୋରେ ମମାଜେ ଦାଖିଯେ ବେଡ଼ାଚେ । ପାଣିତ୍ୟ ନିଯେ ଆମି କି ଧୂଯେ ଜଳ ଥାବୋ ?’

ବଗଲାଚରଣ ହାସଲେନ, ‘ଆଜ ତୋମାର ଏ କଥା ମନେ ହଚ୍ଛେ ବଟେ କିନ୍ତୁ ଭୁଲେ ଯାଇଁ କେନ ଇଂରେଜ ସରକାର ତୋମାକେ ଶିରୋପା ଦିଯେଇଁ ଓହି ପାଣିତ୍ୟେର ଜନ୍ମ ।’

କାଲୀକିଙ୍କର ବଲଲେନ, ‘ଆର ଶିବପ୍ରସନ୍ନ ମଲିକ ? ଓର ତୋ ପେଟେ ଏକ ଚିଲତେ ବିଟେ ନେଇ, ଶୁଦ୍ଧ ଅର୍ଥେର ଜୋରେ ମେ ରାଯବାହାଦୁର

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି

ତରେ ଗେଲ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଆର ଛଲନା କରବେଳେ ନା, ଆମି ଜାନି ଆପଣିମି
କୁପା କରଲେ ଆମାର ଆର କୋନ ଅଭାବ ଥାକବେ ନା ।’

ବଗଲାଚରଣ ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ, ‘ବଂସ କାଲୀଚରଣ, ତୋମାର ସଦି
କୋନ ଶକ୍ତ ଥାକତୋ ଯେ ତୋମାର ଅନିଷ୍ଟ କରତେ ଚାଯ ଆମି ତାର
ଏକଟି ବିଧାନ କରତେ ପାରାତାମ । କିନ୍ତୁ—’

କାଲୀକିଙ୍କର ଅମହାୟ ଗଲାୟ ବଲେ ଉଠିଲେନ, ‘ଆମି କିଛି ଜାନି
ନା, ଆପଣି ଆମାର ଏକମାତ୍ର ଆଶ୍ରୟ ।’

ବଗଲାଚରଣ ଶିଶ୍ୟେର ମୁଖେର ଦିକେ କ୍ଷାନିକଙ୍କଣ ତାକିଯେ ଥେକେ
ଯାନ ହାସି ହାସିଲେନ, ‘ଜୀବନେ ଯା କଥମୋ କରିନି ଏଥିନ ବୋଧ ହୁଯ
ତାଇ କରତେ ହୁବେ । ଯେ ହଟୋ ହାତେ ଶକ୍ତିର ସେବା କରେଛି ଏତଦିନ
ମେହି ହାତେ ଏଥିନ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଆରାଧନା କରତେ ବଲଛ ?’

‘ଲକ୍ଷ୍ମୀ !’ କାଲୀକିଙ୍କର ଚମକେ ଉଠିଲେନ । କଯେକ ପୁରୁଷ ଦରେ
ତାରା ଶାକ୍ତ । ବସ୍ତୁତ ବୈଷ୍ଣବ ସମ୍ପଦାର ସମ୍ପାଦକେ ଚିରକାଳ ତୀରା
ହେଲାଫେଲା କରେ ଏମେଛେନ । ନରମ, ତୁଳସୀପାତା ମାର୍କ୍ଷା ଧର୍ମ କଥନଟି
ପୁରୁଷେର ଜଣ୍ଠ ନୟ ଏହି ବିଶ୍ୱାଦ ଚିରକାଳ ଲାଲନ କରେ ଏମେଛେନ ।
ଏଥିନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଦେବ ଯା ବଲଛେନ ତାତେ ତୋ ଧର୍ମଚୂତ ହଞ୍ଚାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟନା ।
ନା, ଯତଟ ହେଲାହୀ ହୋକ ମେ ତିନି ହାତେ ଦେବେଳ ନା । ତିନି
ଏହି ତାତ୍ତ୍ଵିକ ପବିତ୍ର ପୁରୁଷକେ କି କରେ ବୈଷ୍ଣବ ପ୍ରଥାୟ ପୁଜେ କରତେ
ବଲବେଳ ?

କାଲୀକିଙ୍କର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଦେବକେ ପ୍ରଣାମ କରେ ଉଠେ ଦୀଢ଼ାଲେନ, ‘ନା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶୁରୁଦେବ, ଆମାର ଅର୍ଥେର ପ୍ରୟୋଜନ ନେଇ ।’

କପାଳେ ଭାଁଜ ପଡ଼ିଲ ବଗଲାଚରଣେ, ଶିଯୋର ମୁଖେର ଦିକ୍‌କ
ତାକିଯେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଲେନ, ‘ମୁଖ’ । ଗଲାର ସରେ ଏମନ ଏକଟା
ଗାସ୍ତ୍ରୀୟ ଏବଂ ଶ୍ଵେଷ ମେଶାମୋ ଛିଲ ଯେ କାଲୀକିଙ୍କର କୌପେ ଉଠିଲେନ ।

ବଗଲାଚରଣ ମୁଖ ନା ସରିଯେ ବଲିଲେନ, ‘ଆର୍ଥେର ପ୍ରୟୋଜନ ନେଇ
ଏହି କଥାଟା ଭୋବନେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବେ ନା । ଅର୍ଥାତି ଗୁହା ଶ୍ରଗାଲେର
ତୁଳ୍ୟ ନୟ । ବୋସୋ ।’

କାଲୀକିଙ୍କର ଆଧିଷ୍ଟର ମତ ଆବାର ବମ୍ବଲେନ । ଅଭିଜ୍ଞତା
ଥିକେ ତାଁର ଦୁଦୟ ବଲଛିଲ ଏବାର ଏକଟା କିଛି ବିହିତ ହବେ ।
ଶୁରୁଦେବ ନିଶ୍ଚଯିତା କୋନ ପଥ ଦେଖାବେନ । ଲାଟି ନା ଭେଦେଇ ତୋ
ସାପ ମାରା ଘାୟ, କାଲୀକିଙ୍କରର ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରୋମାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁତ ହଲ ।

ବଗଲାଚରଣ ଚକ୍ର ମୁଦ୍ରିତ କରେ ମନୁଃସଂଯୋଗ କରିଲେନ । ଏ
ସମୟ ତାଁକେ ବିବ୍ରତ କରା ଉଚିତ ନୟ ଜେନେ କାଲୀକିଙ୍କର ଟିଟ୍ ନାମ
ଜପ କରିତେ ଲାଗିଲେନ । କିଛି ସମୟ ଅତିବାହିତ ହବାର ପର
ବଗଲାଚରଣ ବଲିଲେନ, ‘ନାରୀର ଅପର ନାମ ଶକ୍ତି । ଆମାଦେର ସାଧନା
ଶକ୍ତିର ସାଧନା । କାଲୀ ଦୂର୍ଗା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେଟ ଶକ୍ତିର ବିଭିନ୍ନ ରୂପ । ଜଗଂ
କାର ବଶ ? ନା, ବାହୁବଳ ଆବା ଅର୍ଥବଳ । ତା ହଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଆରାଧନା
କରା ମାନେ ଶକ୍ତିକେଇ ଆରାଧନା କରା । କିନ୍ତୁ ଆମି ତାର ପୂଜା
ଶାକ୍ତ ମତେଇ କରିବ ।’

କାଲୀକିଙ୍କର ବଲିଲେନ, ‘ଶାକ୍ତ ମତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା ।’

କୁଳାଚିତ୍ତ

ବଗଲାଚରଣ ବଲଲେନ, ‘ହଁଯା । ତୋମାର ଗୃହେ ଏକଟି ନତୁନ କଷକ ନିର୍ମାଣ କର । ମାଟି ଥେକେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦଶ ହାତ ନୀଚେ ସେଇ କଷେ କୋନ ଜାନିଲା ଥାକବେ ନା । ଏକଟି ମାତ୍ର ସୁଡଙ୍ଗ ପଥେ ସେଥାନେ ପ୍ରବେଶ କରା ଯାବେ । ଆମି ଓଈ କଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରବ ।’

‘ମାଟିର ନୀଚେ ?’ କାଲୀକିଞ୍ଚର ହତଭନ୍ତ ହୟେ ପଡ଼ିଲେନ ।

‘ହଁଯା, ତା ହଲେଇ ମେ ବେଟି ଆର ପାଲାତେ ପାରବେ ନା । ଆମି ତାକେ ଗଣ୍ଠୀ ଦିଯେ ବୈଧେ ରାଖବୋ ଯତ ଅନାଚାର ହୋକ ମେ ଆର ତୋମାର ବାଡ଼ି ଥେକେ ବେର ହତେ ପାରବେ ନା ।’

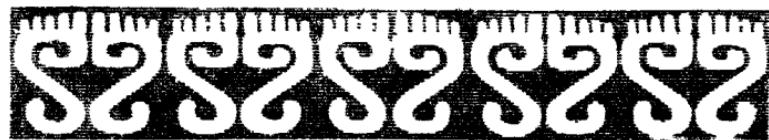
ବଗଲାଚରଣେ କଷେର ଉତ୍ତେଜନା କାଲୀକିଞ୍ଚରକେ ସ୍ପର୍ଶ କରଲ । ତିନି ହାତଜୋଡ଼ କରିଲେନ, ‘ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆର ଆମାର ବାଡ଼ି ଥେକେ କଥନେ ଚଲେ ଯାବେନ ନା ?’

‘ଯାଏସାର ଉପାୟ ଥାକବେ ନା । ଆର ଯତଦିନ ମେ ଥାକବେ ତତଦିନ ତୋମାର କୋନ ଅମଙ୍ଗଳ ହବେ ନା ।’

ହଠାତ୍ ଗନ୍ଧୀର ହୟେ ଗେଲେନ ବଗଲାଚରଣ । ଯେନ ସାମନେ କିଛୁ ଦେଖିତେ ପେଯେଛେନ ତିନି ।

ସାଷାଙ୍ଗେ ପ୍ରଣାମ କରିଲେନ କାଲୀକିଞ୍ଚର । ତାରପର ନତମନ୍ତକେ ବଲିଲେନ, ‘ନା ଶୁରୁଦେବ, ଅହଙ୍କାର କଥନୋଇ ଆମାକେ ଆଚନ୍ନ କରିବେ ନା । ଶୁଦ୍ଧ ଆମି ଏକଟୁ ମାଥା ତୁଲେ ଦୋଡ଼ାତେ ଚାଇ ଯାତେ ର୍ଥ ବଡ଼-ଲୋକଗୁଲୋ ଏକଟୁ ଶାଯେନ୍ତା ହୟ ।’

କାଲୀକିଞ୍ଚରର ମୁଖେ ଦିକେ ତାକିଯେ ବଗଲାଚରଣ ବଲିଲେନ, ‘କିନ୍ତୁ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପେତେ ହଲେ କିଛୁ ଦିତେ ହୟ, ତୁନିଆର ଏଟାଇ ନିୟମ । ହଟୋ ଶର୍ତ୍ତ
ଆଛେ ।

‘ବଲୁନ ଗୁରୁଦେବ, ଆପନାର ଯେ-କୋନ ଆଦେଶ ଶିରୋଧୟ ।’
କରଜୋଡ଼େ ଦ୍ଵାଡିଯେ ଆଛେନ କାଳୀକିଙ୍କର । ଆକାଙ୍କ୍ଷିତ ବନ୍ଦ୍ରର
ପ୍ରାପ୍ତିର ସମ୍ଭାବନାଯ ତିନି ଅଧୀର ହୟେ ପଡ଼େଛେ ।

‘ତୁମି ପାରବେ ?’ ବଗଲାଚରଣ କେମନ ଯେନ ସନ୍ଧିକ୍ଷ ।

‘ଆମି ଯଦି ଆପନାର ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଷ୍ୟ ହଇ ତା ହଲେ କଥନୋ
ପିଚୁପା ହବୋ ନା ।’

‘ଶୋଇ କାଳୀ, ତୋମାର ଗୃହେ ଆମି ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରେ
ଆମିର ଭାକେ ପୁଜୋ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ତୋମାଦେର ନେଇ । ତୋମାଦେର
ବଂଶେ ଯଦି କୋନ ବଧୁ କଥନୋ ଆସେ ଯେ ରଜସ୍ତଳା ହୟନି, ଏବଂ ସ୍ଵାମୀ
ସଂଦର୍ଭ କରେନି ମେଇ ଏହି ଦେବୀକେ ପୁଜୋ କରବେ । ପୁଜୋ ହବେ
କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ରାତେ ।’ ବଗଲାଚରଣ କଥା ବନ୍ଦ କରିଲେନ ।

କପାଳେ ଭାଙ୍ଗ ପଡ଼ିଲ କାଳୀକିଙ୍କରେ । ତାର ଶ୍ରୀର ଅନେକ
ଦିନ ହଲ ଋତୁବନ୍ଧ ହୟେଛେ । ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ରେର ବିବାହ ହୟେ ଗେଛେ,
ପୁତ୍ରବଧୁ ସମ୍ଭାନମନ୍ତବ୍ୟ । ଏର ଅର୍ଥ ଏହି ଦ୍ଵାଡାୟ ସେ, ତିନି ବା ତାର
ପୁତ୍ର କେଉଁଠି ଓହି ଦେବୀର ପୁଜୋ କରତେ ପାରବେନ ନା । ନାତି କିଶୋରେ
ପଡ଼ିଲେ ବିବାହ ଦିଯେ ସରେ ବଧୁ ଆନନ୍ଦେ ହବେ । ନା, ବାଲ୍ୟକାଳେଇ
ମେଇ ବିବାହ ହେଁଯା ଦରକାର କାରଣ ଏକଜନ କିଶୋରେର ବାସନା ଥେକେ
ତାର ଶ୍ରୀକେ ରକ୍ଷା କରା ଅସମ୍ଭବ ହତେ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ବିଦ୍ୟାମାଗର

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀକିମ୍ବନ

ମଣାଟ ଯେତାବେ ବାଲାବିବାହ ରଦ କରାର ଚେଷ୍ଟା ଚାଲିଯେ ସାଚେନ ତାତେ
ମେ ସମୟ ଏହି ନିୟମ ଯଦି ଚାଲୁ ନା ଥାକେ ? ତା ଛାଡ଼ା ଅତଦିନ
.ଦିବାର କୋନ ପୂଜୋ ହେବେ ନା ? ନିୟମିତ ପୂଜୋ ନା ହଲେ ଦେବୀ
ପ୍ରସନ୍ନ ହେବେ ? କାଳୀକିଙ୍କର ନିଜେର ଆଶ୍ରକା ବାକ୍ତ କରଲେନ ।

ବଗଲାଚରଣ ଦଳଲେନ, ‘ଏହିମେ ଥାକାକାଣ୍ଠିନ ଦେବୀର କିଛୁ କରାର
ଉପାୟ ଥାକଣେ ନା । ତବେ ତାର ମର ଅଭିମାନ ଧୂରେ ମୁଛେ ଯାବେ
ସେଦିନ ମେଟା ଅପାପବିଦ୍ଵା ବିବାହିତା ରମଣୀ ତାକେ ପୂଜୋ କରବେ ।
ଯତଦିନ ମେଟା ସମ୍ଭବ ନା ହେବେ ତତଦିନ ତୋମାଦେବ ସବହି ହଦେ
କିନ୍ତୁ କୋଥାଖି ଫୋକ ଥେକେ ଯାବେ । ମେଟା ପୂଜୋର ପରାଇ ତୋମରା
ତବେ କୁଣ୍ଡରେର ସମକଳକ ।’

କାଳୀକିଙ୍କର ତାଣ୍ଟ୍ର ଏକଟି ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରଲେନ । ସମାଜେ ମେ
ସମୟ ବହୁବିବାହ ପ୍ରଥା ଚାଲୁ ଆଛେ । ଏଥିନ ଯଦି ତିନି ଖାତୁମତୀ
ନୟ ଏମନ କୋନ ବାଲିକାକେ ବିବାହ କରେ ତାକେ ଦିଯେ ଦେବୀର ପୂଜୋ
କରାନ ତା ହଲେଇ ତୋ ସମସ୍ତୀ ନିଟି ଯାଏ ।

ବଗଲାଚରଣ ମାଟ୍ଟବେର ମନ ଦର୍ପଶେବ ମତ ପରିଷକାର ପାଠ କରତେ
ପାବେନ । କାଳୀକିଙ୍କରର ଚିନ୍ତା ଶେବ ତତ୍ତ୍ଵୟା ମାତ୍ରଇ ତିନି ମାଥା
ନାହଲେନ, ‘ନା ହେ, ତା ସମ୍ଭବ ନୟ । ମେହି ରମଣୀକେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରୀର
ମଧ୍ୟାଦୀ ଦିତେ ହେବେ । ତୋମର ବା ତୋମାର ପୁତ୍ରେର ଦ୍ଵାରା ମେଟା
ସମ୍ଭବ ନୟ ।

ବିରସ ମୁଖେ ଦୂରେ ଥାକଲେନ କାଳୀକିଙ୍କର । ଏକଟା ଦୀର୍ଘଶାସ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ତୀର ବନ୍ଧ ବିଦର୍ଘ କବେ ବେରିଯେ ଏଲ । ଯାକ, ସବ ମାନୁଷେର ତୋ
ଜୀବନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳତା ଆମେ ନା । ତୀର ବଂଶେ ସଦି କଥନୋ କୋମ
ପୁତ୍ରବନ୍ଦୁ ଏହି ଯୋଗାତା ନିରେ ଦେଖିର ପୁଜୋ କରାତେ ପାରେ ତବେ
ତାରଟି ଶୁଖଭୋଗ କରବେ । କାଲୀକିଙ୍କରେ ମନେ ପଡ଼ିଲ ବଗଲାଚରଣ
ଛୁଟୋ ଶର୍ତ୍ତର କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରେଛିଲେନ । ଦ୍ଵିତୀୟଟି ଜାନା ଡ୍ୟନି ।
ଅବଶ୍ୟ ନା ଜାନିଲେଓ ତିନି ଯେ କୋମ ଆଦେଶ ମାନବାର ଜନ୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେଁ ଆଛେନ ।

ବଗଲାଚରଣ ଆବାର କଥା ଶୁରୁ କରିଲେନ, ‘ଏବାର ଦିତ୍ୟାଯ ଶର୍ତ୍ତର
କଥା ବଲି । ତୋମାର ଲଲାଟ-ରେଖା ଏଲଛେ ତୁମି ଦୀଘ ଜୀବନ ପାରେ
ନା । ବନ୍ଧୁ ମାନୁଷେର ପକ୍ଷେ ଦୀଘଜୀବନ ଲାଭ ନକର-ଧର୍ମର ମାମିଲ ।
କାରଣ ମାନୁଷେର ଲୋଭେର ଶେଷ ନେଇ, ସର୍ବଦାଇ ମେ ଅ-ତୁଟିତେ ଭୋଗେ ।
ତାଟି ତୋମାର ଗୁହେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଫଳଭୋଗେ ତୁମି କରାତେ
ପାରବେ ନା । ଏମନ ଅମେକ ବୁଝ ଆଛେ ଯାର ବାଜ ଯେ ବପନ କରେ
ମେ ଫଳ ଖେତେ ପାରେ ନା । ଉତ୍ସର୍ବାଧିକ ରାଜା ମେହି ଫଳେର ସ୍ଵାଦ
ପ୍ରତିଶେର ସମୟ ତୀର ନାମ ଶ୍ଵରଣ କରେ । ତୁମି କି ଏହି ତାଗ ସ୍ଵିକାରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ।’

ଏକ ମୁହଁର୍ତ୍ତ ଚିନ୍ତା କରିଲେନ କାଲୀକିଙ୍କର । ବର୍ତ୍ତମାନେ ତିନି କୋମ
ଉପାଯେଇ କିଛୁ ଲାଭ କରାତେ ପାରଛେ ନା । ଏହିଭାବେ ଚାଲେ ତୀର
ବଂଶଧରଦେର ତିନି ଶୁଦ୍ଧି ଦାରିଦ୍ରୋର ମଧ୍ୟେଇ ବେଥେ ଯାବେନ ଏବଂ ତାତେ
କୋମ ସମ୍ମାନବୁଦ୍ଧି ହେଁ ନା । କାଲୀକିଙ୍କର ନୀରବେ ସାଡ଼ ନାଡିଲେନ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ

କାଲୀକିଙ୍କରେ ମୁଖେ ଦିକେ ତାକିଯେ ଏହିବାର ବଗଲାଚରଣ
ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଶର୍ତ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତ କରିଲେନ, ‘କଙ୍କଟି ହବେ ମାଟିର ନୀଚେ । ଓପର
ଥେକେ ଦଶଟି ପ୍ରଶସ୍ତ ମିଠି ନୀଚେ ନେମେ ଏକଟି ବଡ଼ ଚାତାଳ ଶୈଶ
ହବେ । ଚାତାଳଟିର ପ୍ରାହେଇ ଥାକବେ କଙ୍କଟି । ଓହି କଙ୍କେ ଆବ
କୋନ ଗବାକ୍ଷ ଥାକବେ ନା ଶୁଦ୍ଧ ଏକଟି ଦରଜା ଦିଯେଇ ତାତେ ପ୍ରବେଶ
କରା ଯାବେ । ମନେ ହୟ ଏର ଜଣ୍ଯେ ତେମନ କିଛୁ ବେଶୀ ବାଯ ହବେ ନା ।
ଦେବୀକେ ଓହି କଙ୍କେ ଆବଦ୍ଧ କରେ ରାଖାର ଏକଟି ବିପଦ ଆଛେ ।
ମେହି ବିପଦ ନିରସନେର ଜଣ୍ଯ ଏକଟି ଆଜ୍ଞାର ପ୍ରୟୋଜନ । ଓହି ଆଜ୍ଞା
ଦେବୀର ମଙ୍ଗେ ଅବସ୍ଥାନ କରବେ । ସଥିନ ତୋମାର ବଂଶେର ମେହି ପୁତ୍ରବନ୍ଧୁ
ପୂଜା ସମ୍ପନ୍ନ କରବେ ତଥନଇ ଓହି ଆଜ୍ଞା ମୁକ୍ତି ପାବେ । ଯତଦିନ ମେହି
ନା ହଚ୍ଛେ ତତଦିନ ତାର ଓପର ଏହି ମହାନ ଦାୟିତ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରା
ହବେ ।’

ବଗଲାଚରଣ କଥା ଶୈଶ କରତେ ଚମକେ ଉଠିଲେନ କାଲୀକିଙ୍କର,
‘ଆଜ୍ଞା !’

‘ହ୍ୟା ।’ ତୁହି ରକ୍ତଚକ୍ଷୁ ମେଲେ ଧରେ ବଗଲାଚରଣ ବଲିଲେନ, ‘ତୋମାର
ଅଭ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନେର ଆଜ୍ଞା ଯେ ତୋମାର ବାସନାକେ ଚରିତାର୍ଥ କରତେ
ମାହାୟ କରବେ ।’

କାଲୀକିଙ୍କରେ ମନେ ହଲ ତୀର ଚାରପାଶେ ପୃଥିବୀଟା ଟଲଛେ ।
ଶାକ୍ତ ମତେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୁଏଯାଏ ତିନି ଆଜ୍ଞାବନ୍ଦୀ କରାର ପ୍ରକ୍ରିୟା
ସମ୍ପର୍କେ ବାଲ୍ୟକାଳ ଥେକେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅବହିତ ଆଛେନ । ମାମାନ୍ତ ଏକଟା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ବାସନାର ଜଣ୍ଡ ଏହି ରକମ ଏକଟି କାର୍ଯ୍ୟ କରତେ ତୀର ଲୋଭ ଏଥିନ କ୍ଷୟ ପେତେ ଶୁରୁ ହଲ । ତିନି କରଜୋଡ଼େ ବଲଲେନ, ‘ଶୁରୁଦେବ, ଆପନି କ୍ଷାନ୍ତ ହନ । ଆମାର ଆର ବାସନା ନେଇ ବଡ଼ଲୋକ ହବାର । ସେମନ ଚଲାଇ ତେମନ ଚଲୁକ ।’

ବଗଳାଚରଣ ହାମଲେନ, ‘ଆମି ଜାନତାମ ତୁମି ଯୁଧେ ଯତ୍ତୀ କଠାରତା ଦେଖାଓ ଆସଲେ ତାର ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର ନାହିଁ । ଗାୟେ କାନ୍ଦା ଲାଗଲେ ତା ଧ୍ୟେ ଫେଲାଇ ପ୍ରୟୋଜନ ନଇଲେ ଚର୍ମରୋଗ ହୁଯା । ଯାଏ, ତୁମି ଏବଂ ତୋମାର ସଂଶ୍ରମରରା କୋନଦିନଟି ଆର ମାଥା ତୁଲେ ଦ୍ୱାରାତେ ପାରବେ ନା ।’

ଭାରୀ ପାଯେ କିରେ ଏଲେନ କାର୍ଲାକିଙ୍କର । ତବୁ ମନେ ଏକଟ୍ ଆରାମ ହିଚିଲ ତୀର ।

କିନ୍ତୁ କରେକ ଦିନେର ମଧ୍ୟେ ଭୀଷମ ଦୋଟିନାଥ ପଡ଼େ ଗେନେନ କାର୍ଲାକିଙ୍କ । ଅହନିଂଗ ଗୃହୀର ଗଞ୍ଜନା, ପାରିପାର୍ଶ୍ଵିକ ଆବହାନ୍ୟାଯ ମନ୍ଦୁଚିତ ହୁଏ ଥାକା ଏକ ସମୟ ଅମହା ହୁଏ ଉଠିଲ । କ୍ରମାଗତ ଦିନରେ ମଧ୍ୟେ ଥେକେ କ କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପଢ଼ିଲେନ । ବୁକେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେବାର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଗଲାଯ ବାଥା । ବିଖ୍ୟାତ କବିରାଜ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରତେ ପାରଲେନ ନା ।

ଖବର ପେଯେ ଗୁରୁଦେବ ବଗଲାଚରଣ ଏଲେନ । କିଛୁକ୍ଷଣ ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେ ବଲଲେନ, ‘ବ୍ୟସ କାଳୀକିଙ୍କର, ଆମାର ସନ୍ଦୂର ଅନୁମାନ ତୁମି କର୍କଟ ରୋଗେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଁଛ । ଏହି ରୋଗ ଥେକେ ମୁକ୍ତିର ଆଶା କରା ବୁଝା । ଏଥିନ ସଦିନ ଜୀବିତ ଥାକବେ ତଦିନ ମାୟେର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କର । ପୃଥିବୀଟା ଆମାଦେର ପ୍ରବାସ, ତୁମି ସ୍ଵଦେଶେ ଫେରାର ସମୟ ଧୀର ଚିନ୍ତେ ଫିରେ ଘାଡ଼ ।’

କାଳୀକିଙ୍କର ଏରକମ ଏକଟା ଅନୁମାନ କରେଛିଲେନ । ଖୁବ ସତେନ ମାଉୟ ନିଜେର ଭବିତବ୍ୟ ଅନୁଧାବନ କରତେ ପାରେ । ମୁହଁତେଇ ମନ ସ୍ଥିର କରେ ନିଲେନ ତିନି । ଯେ ଦ୍ଵିଧା କଥନୋ କଥନୋ ଦୀର୍ଘ ଦିନେଓ ସମାଧାନ ଥୁଁଜେ ପାଇ ନା ଏକ ମୁହଁତେଇ ସେଟା ବେଡ଼େ ଫେଲେ ଦେଉୟା ସନ୍ତ୍ଵନ ହତେ ପାରେ । ଗୁରୁଦେବରେ ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେ କାଳୀକିଙ୍କର ବଲଲେନ, ‘ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ ଯେନ ଆପନାର ଉପଦେଶ ମତ ଚଲାତେ ପାରି । କିନ୍ତୁ ଏକଟା ଅନୁରୋଧ, ଆମାର ଗୁହେ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର କାଜ ଏବାର ଆପନି ଶୁଣ କରନ ।’

ବିଶ୍ଵିତ ବଗଲାଚରଣ ବଲଲେନ, ‘ତୁମି—ତୁମି ମନ ସ୍ଥିର କରେଛ ?’

କାଳୀକିଙ୍କର ମାଥା ନାଡିଲେନ, ‘ହୁଁ ।’

ବଗଲାଚରଣ ବଲଲେନ, ‘କାଳୀକିଙ୍କର, ତୋମାର ମନେ କୋନ ଦ୍ଵିଧା ନେଇ ?’

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ଵର

ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିଛୁ ନା ହଲେ ଗୁରୁଦେବ ତାକେ ପ୍ରକୃତ ନାମେ
ସମ୍ବୋଧନ କରେନ ନା । କାଳୀକିଙ୍କର ବଲଲେନ, ‘ନା, ଆମି ଏଥିନ
ଅନ୍ତରୁ’ ।

ଶ୍ରୀକେ ଜାନାଲେନ କାଳୀକିଙ୍କର । ଗୁରୁଦେବର ବିଧାନମତ ମନ୍ଦିର
ଅନ୍ତରୁ କରତେ ହବେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ଶର୍ତ୍ତିର କଥା ବଲଲେଓ ଦିତୀୟଟି
ନା ବଲାଇ ଶ୍ରେୟ ମନେ ହଲ ତାର । ଶ୍ରୀଲୋକର ମନ ଈଶ୍ଵରରୁଷ ଅଜାନ
ଥାକେ । କଥାଟା ପାଇଁ କାନ ହେଯା ଘୁଞ୍ଚିଯୁକ୍ତ ନାୟ । ପ୍ରକଳ୍ପଟି ଶୁଣେ
ଶ୍ରୀକେ ଖୁବ ଉତ୍ସାହିତ ଦେଖାଲ । ତେତର ବାଡ଼ିର ଚାତାଲେର ଏକ ପାଶେ
ମାଟି ଖୁବ୍ ଦେଖାନେଇ ମନ୍ଦିର କରଲେ ଶୋଭନ ହବେ । କିନ୍ତୁ ଏହି
କାଜେ ଅର୍ଥ ନେହାଏ କମ ପ୍ରୟୋଜନ ହବେ ନା । କାଳୀକିଙ୍କରେର ଶ୍ରୀ
ନିର୍ଦ୍ଧାର ତାର ପ୍ରିୟ ଅଲକ୍ଷାରଗୁଲି ଦାନ କରଲେନ । ଆଜ ତିନି
ଯା ଦିନେଚନ ଆଗାମୀକାଳ ତା ଯଦି ବହୁ ଗୁଣ ହେୟ ଫିରେ ଆସେ ତା
ହଲେ ଦିତେ ଆପନି କି ।

ଖୁବ ଦ୍ରୁତ କାଜ ଶେମ ହଲ । ସିଁଡ଼ି ଦିଯେ ଚାତାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ମହଞ୍ଜେଇ ପୌଛାନୋ ଯାଯ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ କଙ୍କଟିତେ ପ୍ରବେଶ କରଲେ
ଅସ୍ପତି ହୟ । ମେଥାନେ ଆଲୋ ନା ଢୋକାଯ ଏକଟା ମାଯାମଧ
ପରିବେଶ ମୁଣ୍ଡି ହେୟଛେ । ସାମାନ୍ୟ କଥା ବଲଲେ ତା ଚତୁର୍ବୁନ୍ଦ ହେୟ
ଫିରେ ଆସେ, ଗମଗମ କରେ । ବଗଲାଚରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଯେଛେନ ଦେବୀର
ବୋନ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେନ ନିର୍ମାଣ କରା ନା ହୟ । ଶକ୍ତିର ଆମଲ ରୂପ ତାର
ପ୍ରୟୋଗେ । ମିଥ୍ୟ ଆକାରେର ଦରକାର ନେଇ ଏ କ୍ଷେତ୍ରେ । ଆପନି

ଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ଵର

କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର

ତାତ୍ରିଷ୍ଟଟ ଏବଂ କଚି ଡାବେଇ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହବେ

କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ବେଶୀ ଦେବୀ ଛିଲ ନା । କାଳୀକିଙ୍କର ତ୍ରମଶ ଆରୋ ଅସୁନ୍ଧ ହୟେ ପଡ଼ିଛିଲେନ । ମୃତ୍ୟୁ ବଡ଼ କାହେ ଏହି ସତା ଯତ ସ୍ପଷ୍ଟ ହଚ୍ଛେ ତତ ତାର ଆଚାର ବ୍ୟବହାର ଶାସ୍ତ୍ର ହୟେ ଯାଚ୍ଛେ । ତିନି ବଗଲାଚରଣକେ ଅନ୍ତରୋଧ କରେଇଲେନ ତାର ଏହି ରୋଗେର କଥା ଯେନ ଆର କାଡ଼ିକେ ଜାନାନୋ ନା ହୟ । ଶ୍ରୀର କାହେଓ ତିନି ବାକ୍ତ କରେନନି କିଛୁ । ଏତଦିନ ଧରେ ତାର ସମସ୍ତ ସତା ମୁଖ୍ୟେ ଛିଲ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ରାତରେ ଜନ୍ମ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେହି ରାତଟି ଏଳ । ଏହି ରାତେ ବଗଲାଚରଣ କାଳୀକିଙ୍କରେ ନବମିର୍ମିତ ଭୂଗଭ୍ରଷ୍ଟି କଙ୍କେ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରବେନ ।

ମକାଳ ଥେକେଇ ବାଡ଼ିତେ ଉଂସବେର ଆବହାନ୍ୟା । ଚୁଚୁଡ଼ୀ ଶହରେର ମାନ୍ୟ ଏକଟୁ ଅବାକ ହୟେଛିଲ । କାଳୀକିଙ୍କରରା ଘୋର ଶାକ୍ତ, ତାଦେର ବାଡ଼ିତେ ଏମନ ସଟା କରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁଜୋ ହଚ୍ଛେ ଏଟା ଏକଟା ସଂବାଦ । କାଳୀକିଙ୍କରେ ଶ୍ରୀ ମବ ରକମ ଆଯୋଜନ କରଛେନ । ତାର ଶେଷ ଅଲଙ୍କାର ବାୟ ହୟେ ଗେଲ ଏହି ବାବଦେ ।

ସନ୍ଦେହ ବେଳାୟ ବଗଲାଚରଣ ଏଲେନ । ରତ୍ନବନ୍ଦ୍ର, କପାଲେ ବିରାଟ

କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ମିନ୍ଦୁ ଟିପ, ପାଯେ ଖଡ଼ମ—ଏହି ମାନ୍ତ୍ରଷତି ଆସାମାତି ପରିବେଶ ଶୁରୁଗଣ୍ଠୀର ଚେହାରା ନିଯେ ନିଲ । ପୁଜୋ ଶୁରୁ ହଲ । ବାଇରେ କାମର ସଂଟା ବାଜଛେ । କଷ୍ଟର ଭେତର ରେଡ଼ିର ତେଲେର ବିରାଟ ପ୍ରଦୀପ ଜଳଛେ । ବଗଲାଚରଣ ମନ୍ତ୍ର ଇଚ୍ଚାରଣ କରଛେନ, ସମସ୍ତ ଘରେ ତାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କାପାଛେ ।

କାଲୀକିଙ୍କରକେ ସଯାଇଁ ଓହି କଷ୍ଟ ନିଯେ ଆସା ହୁଯାଛେ । ଏଥିମ ଟାଟିତେ ଗେଲେ ଶରୀର ଥର ଥର କରେ କାପେ । ଏହି ଛଜନ ଛାଡ଼ା ଓହି କଷ୍ଟ ଆର କେଟ ନେଇ । କଷ୍ଟର ଦରଜା ବନ୍ଧ । କାଲୀକିଙ୍କରର ଶିତରଣ ହଚ୍ଛିଲ । ଆଜ ରାତେ ପୁଜୋର ଶୈୟେ ଦେବୀ ଏହି ଗୃହେ ବନ୍ଦୀ ହୁଯେ ଥାକବେନ । ତାର ବଂଶଧରରା ଅର୍ଥେ ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରାଚଜନେର ମାଥା ଛାଡ଼ିଯେ ଯାବେ । ରାବଣ ତାର ରାଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଦେବତାଦେର ଆବନ୍ଧ କରତେ ମର୍ଥ ହୁଯେଛିଲ ବଲେଇ ସ୍ଵର୍ଗକାର ଅଧିପତି ହତେ ପେରେଛିଲ । ଶୁଭ ଅହଙ୍କାରଟ ତାର ବିନାଶେର କାରଣ ହଲ । କାଲୀକିଙ୍କର ତାର ପୁତ୍ରଙ୍କ ବଲେଛେନ କଥନଟ ଯେନ ତାରା ଅହଙ୍କାରୀ ନା ହୁଯ ।

ପୁଜୋର ମଧ୍ୟାପରେ ବଗଲାଚରଣ ଶିଶ୍ୟେର ଦିକେ ତାକାଲେନ । କାଲୀକିଙ୍କର ଯୁକ୍ତକରେ ବମେ ଆଛେନ । ବଗଲାଚରଣ ବଲାଲେନ, ‘ଦ୍ଵିତୀୟ ଶର୍ତ୍ତଟିର କଥା ଶ୍ଵରଣେ ଆଛେ କାଲୀକିଙ୍କର ।’

ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ କାଲୀକିଙ୍କର, ‘ହ୍ୟା, ଶୁରୁଦେବ ।’

ବଗଲାଚରଣ ବଲାଲେନ, ‘ତୋମାର ପ୍ରିୟଜନକେ ତୁମି ନିର୍ବାଚିତ କରେଛୁ ?’

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ଶୁଣନ୍ତିରେ ପାଦମୁଖ

ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ କାଲୀକିଙ୍କର, ‘ହ୍ୟା ।’

‘ତୁମି ନିଶ୍ଚଯାଇ ଜାନୋ ଯେ ଆଜ୍ଞାକେ ବନ୍ଧନ କରା ମାନେ ତାର ଶରୀର ନିପାତ ହେଁବା ? ବଗଲାଚରଣ ଚଢାନ୍ତ ସତ୍ୟ ଜାନାଲେନ ।

‘ଜାନି ଶୁଣଦେବା ।’ କାଲୀକିଙ୍କର କଷ୍ଟ ଏକଟୁ ଓ କାପଳ ନା ।

‘ବେଶ । ଆଜ୍ଞା ବନ୍ଧନେର ପ୍ରଥମ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟା ନିଶ୍ଚଯାଇ ତୋମାର ଜାନା ଆଛେ ତବୁ ଆମି ତୋମାକେ ସ୍ଵରଣ କରିଯେ ଦିଇ ।’ ହାତ ବାଡ଼ିଯେ ସାମନେ ରାଖା ଏକଟି କଟି ଡାବ ତୁଲେ ନିଯେ ଧାରାଲୋ ଛୁରିର ଏକ ଆଘାତେ ସେଟିର ଓପରେ ଅଂଶଟିକେ କେଟେ ଫେଲିଲେନ ବଗଲାଚରଣ । ଡାବେର ଜଳଟୁକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଫେଲେ ଦିଯେ ଏବାର ଛଟେ ବିଚିନ୍ତନ ଅଂଶ ଜୋଡ଼ା ଦିଯେ ଶିଥେର ହାତେ ଦିଲେନ କଯେକଟି ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରେ, ‘କାଲୀକିଙ୍କର ଶକ୍ତ ହାତେ ଓହି ଡାବେର ମୁଖଟି ବନ୍ଧ କରେ ରାଖୋ ଓପରେର ଅଂଶ ଦିଯେ । ତୋମାର ଯେ ପ୍ରିୟଜନ ତାର କାହେ ଗିଯେ ଖୁବ ଧୀରେ ତାର ନାମ ଧରେ ଡାକବେ । ଡାକଟି ଯେଣ ମେହମିନ୍ତି ହୟ । ଯେଇ ସେ ଉତ୍ତର ଦେବେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ଡାବେର ମୁଖଟି ଖୁଲେ ଓହି ଧବନିଟି ଏତେ ଗ୍ରହଣ କରେ ପୁନର୍ବାର ଦ୍ରଂଜିତ ହାତେ ଆବାର ବନ୍ଧ କରେ ଫେଲବେ । କାଜ ହୟ ଗେଲେ ଓହି ବନ୍ଧ ଡାବଟି ଆମାର କାହେ ଫିରିଯେ ଆନୋ ।’

କାଲୀକିଙ୍କର ଶୁଣଦେବେର ମୁଖେର ଦିକେ ଓହି ସ୍ଵଲ୍ପାଲୋକେ ଏକବାର ତାକିଯେ ଚୋଥ ବନ୍ଧ କରିଲେନ । ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ରେଓ ତିନି ଅଞ୍ଚଳ ବନ୍ଧ କରତେ ପାରିଲେନ ନା । ତାର ଗାଲେର ଓପର ଜଲେର ଧାରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମିଳିବା

ଗଡ଼ିଯେ ଏଲ । ବଗଲାଚରଣ ବଲଲେନ, ‘ତୋମାର କି କୋନ ଅସୁବିଧେ
ହଞ୍ଚେ କାଲୀକିଙ୍କର ? ଆମି କି ଆବାର ବୁଝିଯେ ଦେବ ?’

କାଲୀକିଙ୍କର ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ, ‘ନା ।’

ବଗଲାଚରଣ ଏବାର ଶିଖେର ମୁଖେ ଅଶ୍ଵ ଗଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିତେ ଦେଖିଲେନ,
‘ମନ ସ୍ଥିର କର କାଲୀକିଙ୍କର । ସେ ପୁଜା ଆମି ଆଜ ଆରଣ୍ୟ କରେଛି
ତା ଅସମାପ୍ନୀ ଥାକିଲ ଘୋର ଅମଙ୍ଗଳ ହବେ । ଏଥିନ କୋନ ଅବଶ୍ୟ
ପେଛନ ଫେରା ଯାବେ ନା ।’

ଚୋଥେର ଜଳ ମୋଛାର କୋନ ରକମ ଚେଷ୍ଟା କରିଲେନ ନା
କାଲୀକିଙ୍କର ! ତୁ ହାତେ ଧରା ଡାବଟିର ଦିକେ ଅପଲକେ ତାକିଯେ
ଥେକେ ବଲଲେନ, ‘ନା ଗୁରୁଦେବ, ଆମି ପେଛନ ଫିରିବ ନା । ଆପଣି
ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ ଯେନ ଆମାର ବଂଶଧରରା ମୁଖେ ଥାକେ । ଆମି
ଆମାର ସବଚେଯେ ପ୍ରିୟ ଆଜ୍ଞା ଏଇ ଡାବେର ଭେତର ରେଖେ ଦିଇଛି ।’

ଇଷ୍ଟନାମ ଜପ କରେ କାଲୀକିଙ୍କର ହଠାତ୍ ଜୋରେ ଅର୍ଥ ମେହମିଶ୍ରିତ
କଟେ ଡେକେ ଉଠିଲେନ, ‘କାଲୀକିଙ୍କର !’ ଡାକ ଶେଷ ହତେଇ ଦ୍ରୁତ
ହାତେ ଡାବେର ବିଚିନ୍ନ ମୁଖଟି ସରିଯେ ଫେଲେ ଉତ୍ତର ଦିଲେନ, ‘ବଲୁନ ।’
ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ମିଲିଯେ ଯାଓଯାର ଆଗେଇ ଦ୍ରୁତ ହାତେ ବିଚିନ୍ନ ମୁଖଟି
ଡାବେର ଓପର ଚେପେ ଧରେ ଗୁରୁଦେବେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଧରିଲେନ ତିନି,
‘ନିନ ଗୁରୁଦେବ । ଆମାର ଚେଯେ ପ୍ରିୟ ଆଜ୍ଞା ଆର ଆମାର କେ
ହତେ ପାରେ ?’

ପ୍ରଦୀପେର ଆଲୋ ମାରା ଘର ଜୁଡ଼େ କୌପଛିଲ ମେ ସମୟ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମିଳିବା

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମୁଦ୍ରା

ଭାଣ୍ଡିକ ବଗଲାଚରଣ କାଳୀକିଙ୍କର ରାଯେର ବାଢ଼ୀତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଦନ୍ତୀ କରେଛେ ଏହି ସଂବାଦ ଚତୁର୍ଦିକେ ରାଷ୍ଟ୍ର ହତେ ବିଲମ୍ବ ହଲ ନା । ଧନୀରା ଝର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରକାଶ କରଲେନ, ସାଧାରଣ ମାନୁଷ ଚମକିତ ଏବଂ କିଛୁଟା ଶ୍ରଦ୍ଧାବନ୍ତ । କାଳୀକିଙ୍କର ଏଥିନ ଶୟାଶ୍ୟାମୀ । ସୃଜ୍ୟ ଯେ ଦରଜାଯି ତା ଆର କାରୋ ବୁଝାତେ ବାକି ନେଇ ।

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମୁଦ୍ରା ମେଇ ରାତର ପର ଆର ଏହି ବାଢ଼ୀତେ ଆସେନନି । ଶେଷ ରାତେ ପୁଜୋ ଶେଷ କରେ ତିନି ଶିଷ୍ୟେର ହାତ ଧରେ ବାହିରେ ଚାତାଲେ ଏମେ ଦରଜା ବନ୍ଦ କରେ ଦିଯେଛେ ନିଜେ । ବିଶାଲ ତାଳା ଝୁଲିଯେ ଦିଯେ ତାର ଚାବି କାଳୀକିଙ୍କରେ ହାତେ ଦିଯେ ବଲେଛିଲେନ, ‘ଏହି ଚାବି ତୋମାର ପୁତ୍ରେର ହାତେ ଦିଯେ ଯାବେ । ମେ ଗତ ହେଉଥାର ସମୟ ତାର ପ୍ରଥମ ପୁତ୍ରକେ ଦେବେ । କୋନ ଅବସ୍ଥାଯ ତାରା ଯେନ ଚାବି ସଙ୍ଗଛାଡ଼ା ନା କରେ । ଏହି କଷ୍ଟର ଦ୍ୱାର କଥନଇ ଖୋଲା ହବେ ନା । ତୋମାର ସଂଶେର ପୁତ୍ରବନ୍ଦୁ ସଥିନ ପୂଜାର ଉପଯୁକ୍ତ ହବେ ତଥନ ଏହି ଦରଜାଯି ସଟ ସ୍ଥାପନ କରେ ଏହି ଚାତାଲେଇ ପୂଜା କରବେ ମେ । ସରେର ଦରଜା ଖୋଲା ମାନେ ସର୍ବମାଶ ଡେକେ ଆନା । ସବାଇକେ ବଲେ ଦିଓ ।’

କଥାଗୁଲୋ ସବାଇ ଶୁଣେହେ, ମୁଖେ ମୁଖେ ଆରୋ ଡାଲପାଲା ମେଣେ ତାର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି ହତେ ଆରାନ୍ତ କରଲ । ଅର୍ଥଚ ଏହି ସଂସାରେ ଓହର କୋନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନେଇ । ଯେମନ ଥୁଁଛିଯେ ଚଲାଇଲ ତେମନଇ ଚଲାଇଁ । କାଳୀକିଙ୍କରେ ଶ୍ରୀ କ୍ରମଶ ବିଭାନ୍ତ ହୟେ ପଡ଼ିଛିଲେନ । ଦେବୀ ଏହି

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମୁଦ୍ରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି

ଗୁହେ ବନ୍ଦୀ ଥାକଲେ ତାଦେର ଧନରଙ୍ଗ ଉପଚେ ପଡ଼ାର କଥା ତାର ବଦଳେ
ତିନି ବୈଧବ୍ୟେର ଦିକେ ଏଗିଯେ ଯାଚେନ । ତାହଲେ ଏତ ଆୟୋଜନ,
ଏତ ଖରଚେର କି ପ୍ରଯୋଜନ ଛିଲ । କାଳୀକିଙ୍କରେର କିନ୍ତୁ ସ୍ଥିର
ବିଶ୍ୱାସ ଏକଟା କିଛୁ ହବେଇ । ଏଥିନ ତିନି କଥା ବଲାତେ ପାରେନ ନା ।
ଗଲାର ସନ୍ତ୍ରଣା ତୀର, ଶୁଦ୍ଧ ଗୋଙ୍ଗାନିର ମତ ଏକଟା ଆଖ୍ୟାଜ ହୟ ।
ମବଇ ବୋବେନ, ଚିନ୍ତା କରତେ ପାରେନ କିନ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରତେ ପାରେନ ନା ।
ଏ ଏକ ଅସତ୍ତ୍ଵ ସନ୍ତ୍ରଣା ।

କାର୍ତ୍ତିକେର ଶେଷେ ହଠାଂ ଦେଶଜୁଡ଼େ ଅକାଲିଦିନ ଶୁରୁ ହଲ ।
ଧ୍ୟାକାଳେଓ ଏଇ ରକମ ଜଳ ଆକାଶ ଥିକେ ବାରେ ନା । ଶଶ ନଟ
ହୟେ ଯାଚେ ଦେଖେ ଚାରୀରା ମାଥାଯ ହାତ ଦିଲ । ନଦୀଞ୍ଚଳୋ ଫେପେ
ଉଠେଛେ ହଠାଂ । ବନ୍ଦା ଶୁରୁ ହଲ । ସମ୍ଭବ ଦେଶ ଜୁଡ଼େ ହାହାକାର
ପଢ଼ୁ ଗେଲ ।

ଦକ୍ଷିଣ ଥିକେ ଥିବର ଏଲ, କାଳୀକିଙ୍କରେର ବିଶ୍ୱିର ଡାଙ୍ଗ ଜନି
ଏଥିନ ଜଲେର ତଳାଯ । ଯେ ନଦୀ ନିରୀହ ଚେହାରା ନିଯେ ଏତକାଳ
ଦୂରେ ପଡ଼େଛିଲ ମେ ଏଥିନ ଭୀଷଣ ହୟେ କାହାକାହି ଏମେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କାଳୀ

ପଡ଼େଛେ । ତାରିଖ ବାନେର ଜଳ କାଲୀକିଙ୍କରେ ଜମି ଦଥିଲ କରେ ଫେଲେଛେ ।

ହୁଃସଂବାଦଟା କାଲୀକିଙ୍କରକେ ଦେଓୟା ହଲେ ତିନି ଚକ୍ର ବନ୍ଧ କରଲେନ । ଅର୍ଥମେ ତାର ମନେ ହଲ, ସବ କିଛୁ ବୁଝରୁକି । ଦେବୀକେ ବନ୍ଦୀ କରେ ତାର ଲାଭେର ସଦଳେ ଦିନ ଦିନ କ୍ଷତିର ମାତ୍ରା ବେଢ଼େ ଯାଚେ । ବଂସର ଶେଷେ ଯେ ସାମାଜ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ଓହି ଜମି ଥେକେ ଆସନ୍ତ ଏବାର ତାଓ ବନ୍ଧ ହଲ । ଏ କଥା ଠିକ, ଓହି ଜମିତେ ଚାଷ କରା ମୁଶକିଲ, ଅନୁର୍ବର ହୋୟା ସନ୍ଦେଶ ବହରେର ଗ୍ରାସାଚ୍ଛାଦନ କୋନରକମେ ଚଲିଲ । ଏଥିନ କି ହବେ ? ଚକ୍ର ବନ୍ଧ ହୋୟା ଅବସ୍ଥାତେଇ ଆର ଏକଟି ଚିନ୍ତା ତାର ମଣିକେ ଝିଲିକ ଦିଯେ ଉଠିଲ । ଏହି ଯେ ହଠାତ୍-ଆସା-ବନ୍ଧା— ତା ଦେବୀର ଇଚ୍ଛତେ ହୟନି କି ? ବନ୍ଧା ଯଥନ ଏମେହେ ତଥନ ଜଳ ନେମେ ଗୋଲେ ନିଶ୍ଚଯିତ୍ତ ପଲିମାଟି ଫେଲେ ଯାବେ ତାର ଅନୁର୍ବର ଡାଙ୍ଗାଯ । ନଦୀ ଯଦି ଗତିପଥ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ ଓହି ଜମିର କାହାକାହି ଏମେ ଥାକେ ତବେ ତୋ ଚାଷେର ଜଳେର ଅଭାବ ମିଟେ ଯାବେଇ । ହୟତୋ ଓହି ବନ୍ଧାର ଫଳେ ଜମିର ଉର୍ବରତା ବୁନ୍ଦି ପାବେ । ଯେ ଜମି ବହରେ ଏକବାର ଶସ୍ତ୍ର ଦିତେ ନାରାଜ ଛିଲ ମେହି ହୟତୋ ତିନ ଫସଲୀ ହୟ ଉଠିବେ । ..ଧାତୁମତୀ ନା ହଲେ ନାରୀ କି ସନ୍ତୁନେର ଜନନୀ ହତେ ପାରେ ? ବିଚାନାୟ ଶ୍ରୀ ପୁତ୍ର ଛୁଟୋ ହାତ କପାଲେ ଠେକିଯେ ତିନି ଚିକାର କରେ ଉଠିଲେନ ମା ମାବଲେ । ଗଲା ଥେକେ ସ୍ଵର ବେର ହଲ ନା, ଗୋଡାନି ଶ୍ରୀ ପୁତ୍ର ଛୁଟେ ଏଲ କାହେ । ତାରା ଦେଖିଲ

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କାଳୀ

ଶ୍ଵରାକାଳେ

ଆନନ୍ଦିତ ଉପସିତ କାଲୀକିଙ୍କରେର ଶରୀର କାପଛେ । ପରମ ତୃପ୍ତିରେ
ମେହି ଶରୀର ଏକମମୟ ଶାନ୍ତ ହଲ, ଶାନ୍ତ ହଯେ ଶ୍ଵର ହଯେ ଗେଲ
ଚିରକାଳେର ଜନ୍ମ ।

ଶ୍ଵରାକାଳେ

କାଳୀକିନ୍ଧର ରାୟେର ଦିତୀୟ ପୁରୁଷେର ଆମଲେ ରାୟବାଡ଼ିର ନାମଡାକ ଚୁରୁଡ଼ା ଶହର ଛାଡ଼ିଯେ କଲକାତା ଅବଧି ପୌଛେ ଗେଛେ ।

କଲକାତାର ବ୍ୟବସାୟୀ ମହଲ୍‌ଓ ଜାନେ ଯେ, ରାୟବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଁଧା
ହୁୟେ ଆଛେ । ଯା ଓରା ସ୍ପର୍ଶ କରେ ତାଇ ମୋନା ହୁୟେ ଯାଯା ।
ନଈଲେ ଯେ ମରା ନଦୀ ଦୂରେ ମଜେଛିଲ ମେହି ନଦୀ ଏଥିନ ଗହିନ
ହୁୟେ ରାୟେଦେର ଜମିର ପାଶେ ପୋଷା ଚାକରେର ମତୋ ବୟେ ଯାଯା ?
ଯେ ଜମିତେ ଫସଲ ହଣ୍ଡ କି ହଣ୍ଡ ନା ମେହି ଜମି ଅମନ ଶଙ୍ଖେ ଉପଚେ
ପଡ଼େ ? କୋମ୍ପାନୀ ଥେକେ ପାଞ୍ଚା କିଛୁ କାଗଜ ଯାର ମୂଲ୍ୟ ଏକଦିନ
ଅତି ସାମାନ୍ୟ ଛିଲ କାଳୀକିନ୍ଧରେର ଦିତୀୟ ପୁରୁଷେର ଆମଲେ ତାଇ
ମହାମୂଳାବାନ ହୁୟେ ଗେଲ । ତିନି ମେଟି ଭାଙ୍ଗିଯେ ଏକ ହଠାତ୍-ଖେଯାଲେ
ପଞ୍ଚିମେ କିଛୁ ଜମି କ୍ରମ କରେଛିଲେନ । କିଛୁ ଦିନ ପର ଜାମା ଗେଲ,
ଓହି ଅନ୍ଧଲେ ମାଟିର ତଳାଯ ପ୍ରଚୁର କଯଳା ଆଛେ ଏବଂ ମେଟା ରାୟେର
ଜମିତେଇ ପଡ଼ୁଛେ ।

ଚିକାନ୍ତାଇ ଏ ବାଡ଼ିର ମାଝୁସ ବ୍ୟବସା ବୋବେ ନା ତାଇ
କାଳୀକିନ୍ଧଦେର ଦିତୀୟ ପୁରୁଷ ଏକ ମାଡ଼ୋଯାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀର ସଙ୍ଗେ
କମିଶନେର ଚୁକ୍ତିତେ ଓହି ଜମିତେ କଯଳାଖନି କରାର ପ୍ରସ୍ତାବେ
ଅଭ୍ୟମତି ଦିଲେନ । ଏ ଥେକେଇ ପ୍ରତି ବଛର ଲଙ୍ଘ ଟାକାର ଓପର

ପ୍ରକାଶକ ପରିଷଦ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଆଯି ହବେ । ସଟନାଗୁଲୋ ଏତ ଦ୍ରୁତ ସଟେ ଯେତେ ଲାଗଲ ଯେ,
ଚଟ କରେ ମନେ-ହୁଣେ ବାୟବାଡ଼ିତେ ଚନ୍ଦ୍ରମୂର୍ତ୍ତ ଆଟିକ ହୁଣେ ଆଛେନ ।
ଦାସଦାସୀ, ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ାତେ ଗମଗମ କରଛେ ଚାରଧାର । ଦିନରାତ୍ର
ଶୋକଜନେର ଆନାଗୋନା । ଚାଁଚୁଡ଼ା ଶହବେର ମାନୁଷ ଜେନେ ଗେଛେ,
କେଉଁ କୋନ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନିଯେ ରାଯି ବାଡ଼ିତେ ଗେଲେ ବିଫଳ ହୁୟ ଫିରେ
ଆସବେ ନା । ଦାନଧ୍ୟାନେ ଏଦେର କୁଠା ନେଇ । ସତହି କରିବେ ଦାନ
ତତ ଯାବେ ବେଡ଼େ—ଏଟାଇ ଯେନ ଭୌଷଣଭାବେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ରାଯୋବ୍
ଆର ହାତେ ହାତେ ତାର ଫଳ ପାଞ୍ଚରା ଯାଯ ।

ଇଂରେଜ ସରକାରେର ସଙ୍ଗେ ରାଯେଦେର ସମ୍ପର୍କ ଚିରକାଳାଇ ମଧୁର ।
କଳକାତା ଥିକେ ସଥନଟି କୋନ ସାହେବ ଚାଁଚୁଡ଼ାଯ ଆମେନ ତଥନଟି
ତିନି ରାଯବାଡ଼ିତେ ଏକ କାପ ଚା ଥେଯେ ଥାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଯେଦେର ମନ ଏକଟି ବ୍ୟାପାରେ ପ୍ରାୟଇ ଖୁଅ ପୁଣ୍ଟ
କରେ । ତାଦେର ସତ୍ର ଆଯ ତତ୍ର ଦ୍ୟାନ । କୁବେରେର ସମକଳ ହବାର
ଯେ ଆଶାସ ତାଦେର ପୂର୍ବପୁରୁଷକେ ଏକଦା ତାନ୍ତ୍ରିକ ବଗଲାଚରଣ
ଦିଯେ ଶିଥିଛିଲେନ ତାର କୋନ ଲଙ୍ଘଣ ଦେଖା ଯାଚେ ନା । କାରଣ
କାଲୀକିଞ୍ଚରେର ଦିର୍ତ୍ତାଯ ପୁରୁଷେ ମେହି ରକମ କୋନ ପୁତ୍ରବଧୁର
ଆଗମନ ସଟେନି ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀରାମକିନ୍ଦ୍ରିଯା

କାଲୀକିଙ୍କରର ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ସଜ୍ଜଳତାର ଚଢ୍ରୋଯ ଏସେ ଉଠିଲ ।
ରାୟବାଡ଼ିର ଏଥିନ ତିନ କର୍ତ୍ତା । ବଡ଼ କର୍ତ୍ତା ରାମକିଙ୍କର, ମେଜ କର୍ତ୍ତା
ଶିବଶଙ୍କର ଆର ଛୋଟ କର୍ତ୍ତା ହରକିଙ୍କର ।

ବଡ଼ କର୍ତ୍ତା ବିବାହିତ, କୋନ ସଞ୍ଚାମାଦି ନେଇ । ଅତ୍ୟନ୍ତ
ମେଜାଜୀ ଅଥଚ ଦିଲଦରିଆ ମାଗ୍ନ୍ୟ । ହପ୍ତର ଏକଟାର କିଛୁ
ପରେ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତାର ସକାଳ ହୁଯ । ସେଇ ସମୟ ତୀର ଦୁଇନ ଅନୁଗତ
ଚାକର ବିଛାନାୟ ଶୋଯା ଅବସ୍ଥାୟ ତାକେ ଗା ହାତ ପା ଟିପେ
ଦେଇ । ସେବା ମେବାର ପର ମୁଖ ଧୂରେ ଝାପୋର ମିଳେ କରା
କାପେ ଏକ କାପ ଚା ଖାନ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତା । ଏର ପର ଗାନବାଜନାର
ଆସର ବସେ, ପ୍ରିୟ ତବଲିଆ ସିରାଜ ତୈରି ହୁଯେ ଥାକେ ଆଗେଇ ।
ଦରାଜ ଗଲା ବଡ଼ କର୍ତ୍ତାର, ରାୟବାଡ଼ିର ସର୍ବତ୍ର ସେଇ କଞ୍ଚ ଶୁରେର ଦୋଲାୟ
ହୁଲେ ବେଡ୍ରୋଯ । ଛେଲେବେଲା ଥେକେଇ ବିଭିନ୍ନ ଓଞ୍ଚାଦେର କାହେ
ତାଲିମ ନିୟେ ରାମକିଙ୍କର ଏଥିନ ଛୟଟି ରାଗ ଛତ୍ରିଶ ରାଗିଣୀକେ ପୋଯା
ପାଥିର ମତ ଉଡ଼ିଯେ ଦିଯେ ଫିରିଯେ ଆନନ୍ଦେ ପାରେନ । ଅପରାହ୍ନେ
ଖାଣ୍ଡାଦାନ୍ଦ୍ୟାର ପର ରାମକିଙ୍କର ବାହିରେ ଘରେ ଏସେ ବାସେନ କିଛିଟା
ସମୟେର ଜନ୍ମେ । ଏଇ ଏକମାତ୍ର ସମୟ ସଥିନ ବାଡ଼ିର ସରକାର ମଶାଇ
ବଡ଼ କର୍ତ୍ତାର ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ବଲତେ ପାରେନ । ପ୍ରାର୍ଥୀରା ଏକେ ଏକେ
ନିବେଦନ ଜାନାୟାବ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତା ଉଦ୍ଦାର ହାତେ ତା ମଞ୍ଜୁର କରେନ ।

ସନ୍ଧେର ଅନ୍ଧକାର ଗଞ୍ଜାର ଉପର ନେମେ ଏଲେଇ ରାମକିଙ୍କର ଅଞ୍ଚିର
ହୁଯେ ପଡ଼େନ । ଡ୍ରତ ନିଜେର ଘରେ ଫିରେ ଗିଯେ ଆତରଜଲେ ସ୍ଵାନ

ଶ୍ରୀରାମକିନ୍ଦ୍ରିଯା

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦମର୍ତ୍ତବ୍ୟା

ସେଇ ପ୍ରିୟ ଚାକରଦେର ହାତେ ନିଜେକେ ଛେଡ଼େ ଦେନ । ତାରା ବଡ଼ କର୍ତ୍ତାକେ ଏକାଧିକ ଏକ ଏକ ସାଜେ ସାଜିଯେ ଦେଯ । ଫରାସଭାଙ୍ଗାର ଚନ୍ଦ୍ର ପାଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରାଟ କରା ଧୂତି, ମିଳେଇ କାଜକରା ପାଞ୍ଜାବି ବଡ଼ କର୍ତ୍ତାର ବେଶୀ ପଛନ୍ଦ । ସଙ୍ଗେ ଲମ୍ବା ସାପେର ଆକୃତି ଏକଟି ଲାଟି ନା ରାଖଲେ କେମନ ଶୁଣ୍ୟ ମନେ ଥୟ । ଲାଟିଟି ଫାପା କାରଣ, ତାର ଭେତ୍ରେ ଦୀର୍ଘ ଇମ୍ପାତେର ଧାରାଲୋ ଫଳା ଲୁକୋନ ଥାକେ । ସାଜସଜ୍ଜ ଶେଷ ହଲେ ରାମକିଷ୍ଣର ଧୀରେମୁଣ୍ଡେ ଏକବାର ସ୍ତ୍ରୀର ସଙ୍ଗେ ସାନ୍ଧାର କରତେ ଯାନ । ତାର ଏହି ଆସାର ସମୟଟି ଏମନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେ, ତାରାମୁଣ୍ଡରୀ ମେ ସମୟ ପ୍ରକ୍ଷ୍ଵତ ହୁଏ ଥାକେନ । ସ୍ଵାମୀର ସଙ୍ଗେ ବାକ୍ୟାଲାପେର ସୁଧୋଗ ଚକିତିଶ ସନ୍ତ୍ରାଯ ମାତ୍ର ଏହି ଏକବାର । କିନ୍ତୁ ଏହି ଜନ୍ମ ତାରାମୁଣ୍ଡରୀର କୋନ ଆକ୍ଷେପ ନେଇ । ଏହି ବିରାଟ ସଂସାରେ ସମ୍ପତ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ତାର ଓପର । ମେ ସବ ସାମଲାତେଇ ତାର ଦିନରାତ କେଟେ ଯାଯ । ତା ଛାଡ଼ା ବିବାହେର ପନ୍ଥରେ ବହର ଅତିକ୍ରମ୍ମ ହେଯା ସନ୍ତ୍ରେଣ ତିନି ପୁତ୍ରହୀନୀ । ବଂଶ ଯାତେ ଲୋପ ନା ପାଯ ସେଜନ୍ତ ତିନି ନିଜେ ସ୍ଵାମୀକେ ଅନେକ ଅହୁରୋଧ କରେଛେନ ପୁନର୍ବାର ବିବାହେର ଜନ୍ମ । କିନ୍ତୁ ରାମକିଷ୍ଣର ଆର ରାଜି ହନନି । ମୁଖେ କିଛୁ ନା ବଲଲେଣ ତାରାମୁଣ୍ଡରୀ ତାଇ ସ୍ଵାମୀର କାହେ କୁତଞ୍ଜ ।

ରାମକିଷ୍ଣରେ ପିତା ପୁତ୍ରେ ବିବାହେର ସମୟ ଅନେକ ଖୋଜ ଥିବା ନିଯେ ତାରାମୁଣ୍ଡରୀକେ ନିର୍ବାଚିତ କରେଛିଲେନ । ଦଶମବରୀଯା ଏହି କନ୍ତା ଅତୀବ ଶୁଦ୍ଧରୀ, ଗାୟେର ରଂ ସଚରାଚର ବାଙ୍ଗଲୀଦେର ମଧ୍ୟେ ଦେଖା

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦମର୍ତ୍ତବ୍ୟା

ଶ୍ରୀକିମ୍ବନାମ

ଯାଇ ନା । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ପିତାର କାହେ ଜେନେଛିଲେନ ଯେ କଣ୍ଠା
ତଥନେ ଥାତୁଦର୍ଶନ କରେନି । ଖୁବ ଆଗରେ ସଙ୍ଗେ ବିବାହ ସମ୍ପର୍କ
ହୁଲ । ରାମକିଞ୍ଚରେ ତଥନ ଉନିଶ ବର୍ଷର ବୟବ, ଖେଳାଳୀ ଯୁବକ ସାରା
ଦିନରାତ ଗାନ୍ଧାଜିନା ନିଯେ ଥାକେନ । ଶ୍ରାବଣେର ଶେଷେ ଲଗ୍ନ ଛିଲ,
ରାମକିଞ୍ଚରେ ପିତା କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁତ୍ରବଦ୍ୟକେ ଅପାପବିଦ୍ଧା
ଦାଖାର ପାରିକଲ୍ପନା ନିଯେଛିଲେନ । କିନ୍ତୁ ଈଶ୍ଵରେର କି ଖେଳାଳୀ
କାଲରାତ୍ରିର ସନ୍ଧ୍ୟାଯ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ରଜସ୍ତଳା ହଲେନ । ଥବର ପେଯେ
ଜାହତେର ମତ ବସେ ଥାକଲେନ ରାମକିଞ୍ଚରେ ପିତା ।

ମାତ୍ର ତିନ ବଢ଼ର ଆଗେ ତୃତୀୟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବକାଳେ ତାର
ଶ୍ରୀ ଗତ ହେଲେନ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ର ଶିବଶଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁବୋଧ ବାଲକ,
ପଡ଼ାଶୁନ୍ନାୟ ଉଭୟ । ମେଇ ରାତ୍ରେଇ ତିନି ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ରେର ବିବାହେର କଥା
ଭାବତେ ଲାଗଲେନ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତରେ ପରିହାସେ କଥେକ ଦିନ ବାଦେ ଗଞ୍ଜି
ପାର ହବାର ସମୟ ବଢ଼େ ନୌକା ଡୁନିତେ ରାମକିଞ୍ଚରେ ପିତା ଶ୍ରାବଣ
ତାରାଲେନ । କନିଷ୍ଠ ହରକିଞ୍ଚରେର ବୟବ ତଥନ ତିନ ।

ରାଯବାତ୍ରିର ବିଷୟସମ୍ପଦିର ଭାବ ଯେବନ ସରକାରମଶାଇ-ଏବଂ
ଓପରେ ଭେତର ବାଡ଼ି ତେମନି ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର କରାଯନ୍ତ । ଏଥନ
ତାର ଶରୀର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ଥଳ ହଣ୍ଡ୍ୟା ସହେତୁ କୁପେର ଥାମତି ମେଇ ।
ରାମକିଞ୍ଚର ଦରଜାୟ ଏମେ ଦାଢ଼ିଯେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲେନ, ‘ଶରୀର କେମନ
ତାରା ?’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଘାସ ନେଡ଼େ ବଲଲେନ, ଭାଲାଇ । ଆସୁନ ।’

ଶ୍ରୀକିମ୍ବନାମ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର ପାତ୍ର

ରାମକିଂକର ସରେ ଢୁକେ ଏକବାର ଚାରଦିକେ ନଜର ବୁଲିଯେ ପାଲକେ
ବଲଲେନ, ‘ତାରପର, ତୋମାର ସଂସାର କେମନ ଚଲାଛେ ?’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ବଲଲେନ, ‘ଆମାର ସଂସାର ବଲାହେନ କେମ ? ସବହି
ତୋ ଆପନାର, ଆମି ଶୁଦ୍ଧ ଦେଖାଣ୍ତା କରି । ମା ସନ୍ଦିନ ଆମାଦେର
ବାଡ଼ିତେ ଆଜେନ ତଦିନ କୋନ ଭୟ ନେଇ ।’

ରାମକିଂକର ବଲଲେନ, ‘ମା ! ହୋଇ, ଏବାର ମାଯେର ପୁଜୋର
ଆୟୋଜନ କରା ଦରକାର । ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ଏବାର ନାକି
ଫସଳ ଭାଲ ହୁଯନି ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ହାସଲେନ, ‘କିନ୍ତୁ ମେଜବାବୁର ମତିଗତି ବୋକା ଯାଚେ
ନା । ବିଯେର କଥା ବଲାଇ ତେଡ଼େ ଆସେ । ବଲେ ସଂସାର ଓର
ଜଣ୍ଯେ ନୟ ।’

ରାମକିଂକର ବିରକ୍ତ ହଲେନ, ‘ତା ହଲେ ସମ୍ମାନୀ ହୁଁ ଥାକ,
ଏଥାନେ ଆସାର କି ଦରକାର ! ଏ ବାଡ଼ି ଥେକେ ଟାକା ନେବେ ଅଥଚ
ବାଡ଼ିର ପ୍ରୋଜନେ ଲାଗବେ ନା ତା ଚଲବେ ନା । ଏକେ ଏ କଥା ତୁମି
ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ବଲେ ଦେବେ । ନଇଲେ ଆମି ଛୋଟିର ବିଯେ ଦେବୋ ।’

ଚମକେ ଉଠିଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ, ‘ଛୋଟ ? ଓର ବିଯେ ଦେବେନ ?’
‘ପ୍ରୋଜନ ହଲେ ତାଇ ଦିତେ ହବେ ।’ ରାମକିଂକର ଉଠେ ଦାଡ଼ାଲେନ ।
ତାର ସମୟ ହୁଁ ଯାଚେ । ଏକ ହାତ ବାଡ଼ିଯେ ତିନି ବଲଲେନ, ‘ଦାଓ ।’

ବାଲିଶେର ତଳା ଥେକେ ନୋଟେର ତାଡ଼ା ବେର କରେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ
ସ୍ଵାମୀର ହାତେ ଦିତେଇ ତିନି ସେଣ୍ଟଲୋ ପକେଟେ ରାଖଲେନ । ତାରପର

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର ପାତ୍ର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ଦରଜା ଅବଧି ହେଲେ ଗିଯେ ହଠାତ୍ ପିଛୁ ଫିରେ ଜିଞ୍ଚାସା କରଲେନ,
‘ଆଜ ଆମାର ଗାନ ଶୁଣେଛ ?’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ହେମେ ବଲଲେନ, ‘ଖୁବ ଭାଲ ଲେଗେଛେ ।’

‘କି ଗାଇଛିଲାମ ବଲ ତୋ ?’

‘ପିଲୁ ବଲେ ମନେ ହଲ । ଆପନିଇ ଶିଖିଯେଛିଲେନ ଏକଦିନ ।’

‘ବାବୁ, ଏହି ଜୟନ୍ତ ତୋମାକେ ଏତ ଭାଲ ଲାଗେ ।’ ଖୁଶିତେ
ବଲମଲ କରଲ ରାମକିଙ୍କରେର ମୁଖ । ତାରପର ଗୁଣ ଗୁଣ କରେ ସୁର
ଭାଜିତେ ଭାଜିତେ ବେରିଯେ ଏଲେନ ବାହିରେ । ମୌଚେ ସନ୍ଦରେ ତୀର ଜୟେ
ଜୁଡ଼ିଗାଡ଼ି ଦ୍ଵାରିଯେ ଗେଛେ ତତକଣେ । ଚୁଁଚୁଡ଼ା ଶହର ଥେକେ
କଳକାତାର ସୋନାଗାଛି ଯେତେ ସୋଡ଼ାଘୁଲୋର ଆର ତର ସଇଛିଲ
ନା ।

ମେଜ କର୍ତ୍ତା ଶିବଶକ୍ତି ଏ ବାଡ଼ିର ଗୋତ୍ରଛାଡ଼ା । କଳକାତା ଶହରେ
ପଡ଼ାଶୁନା କରତେ ଗିଯେ ତିନି ସ୍ଵଦେଶୀ ଦଲେ ନାମ ଲେଖାନୁ
ଭାବତବର୍ଷକେ ଈରେଜେର ଶାସନ ଥେକେ ମୁକ୍ତ କରାର ମାଧ୍ୟମା ଏଥିନ ତୀର
ମାଧ୍ୟମା । ଏ ବ୍ୟାପାରେ ତିନି କୋନ ଆପୋସ କରତେ ନାରାଜ ।
କଂଗ୍ରେସର ଅମ୍ବଲ୍ ଆନ୍ଦୋଳନେ ତୀର କୋନ ଆଶ୍ଚା ନେଇ । କ୍ଷମତା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦ୍ଧ

କଥନୋ ଭିକ୍ଷେ କବେ ପାତ୍ରୟା ଯାଏ' ନା । ସଶ୍ରୁ ବିପ୍ଲବେର ମାଧ୍ୟମେଇ ଇଂରେଜଙ୍କେ ଏ ଦେଶ ଥେବେ ମରାନୋ ମୁଠବ । ମାରା ଦେଶବାପୀ ବିପ୍ଲବ ଯତନିମ ନା ହୁଅଛେ ତତନିମ ବିଜିପ୍ରଭାବେ ଇଂରେଜ-ହତ୍ଯାଟି ଜନମାଧାରଣେର ମାନସିକତାକେ ଆନନ୍ଦାଳନମୁଖୀ କବେ ତୁଳନେ ସାହାଯ୍ୟ କବରେ । କିନ୍ତୁ ସଶ୍ରୁ ଇଂରେଜ ମୈତ୍ରେର ସଙ୍ଗେ ସମାନଭାବେ ଲଡ଼ାଇ କରନେ ଗେଲେ ଉପୟୁକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ର ଦରକାର । ସେଇ ଅସ୍ତ୍ର ସଂଗ୍ରହ ଅର୍ଥ ଛାଡ଼ା ଅମ୍ଭଦ । ଶିବଶଙ୍କର ଅର୍ଥବାନ ପରିବାବେର ମାତ୍ରାବ । ତାର ଓପର ତାଦେର ବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଦୀ ହୁୟେ ଆଚେନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚିନ୍ତାର କୋନ କାରଣ ନେଇ । ଶିବଶଙ୍କର ତାଇ ମାଝେ ମାଝେ ଚୁଟୁଡ଼ାର ବାଡ଼ିତେ ଉପସ୍ଥିତ ହନ । ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ସଙ୍ଗେ ତାର ସମ୍ପର୍କ ଭାଲ । ବସିମେ ହୁଜନେଇ ପ୍ରାୟ ସମାନ । ଶିବଶଙ୍କର ବାତର ଅନ୍ଧକାରେ ଆସନ, ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ହାତେର କାହେ ଯା ଆହେ ତାଇ ଦେଓରକେ ଦିଯେ ଦେନ । ଭୋରେର ଆଲୋ ଫୁଟବାର ଆଗେଇ ଚୁଟୁଡ଼ା ଶହର ଛେଡେ ଯାଇ ଶିବଶଙ୍କର ।

ଭାଇ-ଏର ଗତିବିଧିର ଥବର ରାମକିଙ୍କର ରାଥାର ସମୟ ନା ପଲେଓ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର କାହେ କିଛୁଟି ଅଜାନା ନେଇ । ରାତ୍ରିର ବଳାୟ ଯଥନେଇ ଶିବଶଙ୍କର ଆସନ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଦେଶେର ଥବରା-ଥଦର ତାର କାହେ ପାନ । ମାଝେ ମାଝେ, ଯେଦିନ ହାତେ ବେଳୀ ଟାକା ମଜୁଦ ଥାକେ ନା, ମେଦିନ ଅମହାୟ ହୁୟେ ପଡ଼େନ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ । ଅନ୍ଧ ଟାକାୟ କିଛୁତେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନନ ଶିବଶଙ୍କର । ଯାର ବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଦୀ ତାର ଟାକାର ଅଭାବ ହବେ କେମ ?

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଛେଲେମାତ୍ରସେଇ ମତ ଚିକାର ଚେଂଚାମେଚି ଶୁରୁ କରେ ଦେନ ତିନି
ଅନେକ କଟ୍ଟେଓ ସଥନ ଦେଉରକେ ବୋଖାତେ ପାରେନ ନା ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ
ତଥନ ଶୁଦ୍ଧ ଅଭିମାନ କରା ଛାଡ଼ା ତୀର କିଛିଇ କରାର ଥାକେ ନା
ଶିବଶଙ୍କର ନିଶ୍ଚଯିଇ ତୀର ବିପଳବୀ ବନ୍ଧୁଦେର କାହେ ତୀଦେର ସୀମାହୀନ
ବିନ୍ଦେର ଆଶ୍ଫାଲନ କରେ ଆସେନ ତାଇ ଅଛି ଅଛି ଟାକା ନିଯେ ଫିରେ ସେବେ
ତୀର ଏହି ରକମ ଆପଣି । କିନ୍ତୁ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଜାନେନ ଅର୍ଥ ଯତ
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏହି ସଂସାରେ ଆଶ୍ଵକ ତାରଓ ଏକଟା ସୀମା ଆଛେ । ଏହିଭାବେ
ଚୋଥ ବନ୍ଧ କରେ ଥରଚ କରଲେ ଏକ ସମୟ ଜଳ ତଳାନିତେ ଗିନ୍ଦେ
ଠେକବେ ।

ସରକାର ମଶାଇ ଭାଲ ମାନୁଷ, ଦୈର୍ଘ୍ୟକାଳ, ଏ ବାଢ଼ିବ
ମଙ୍ଗଲେର ଜଣ୍ଠ ନୀରବେ କାଜ କରେ ଯାଚେନ । ସଥନଇ ସା ଉପାୟ ହୁଏ
ତିନି ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ହାତେ ସମର୍ପଣ କରେନ । ତୀର ଏକଟା ବାକ୍ୟ ଖୁବ
ଭାଲ ଲାଗେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର, ‘ମା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ କୃତ୍ତିମା—ସତ୍ତାରେ ବନ୍ଧନେ
ଥାକୁନ ତିନି, କଥନୋ ହେଲାଫେଲା କରୋ ନା ।’ କିନ୍ତୁ ଥରଚେର ସେ ରକମ
ବହର ବାଡ଼ିଛେ ତାତେ ସନ୍ତ୍ରିତ ରାଖା ଏବଂ ପର ମୁଶକିଳ ହେଯେ ଉଠିବେ ।
ଇଦାନିଆଂ ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ମୁଖ ଖୁବ ଗଞ୍ଜିର ହେଯେ ଥାକେ । ବାଇରେ
ସମସ୍ତା ସଚରାଚର ବଲାତେ ଚାନ ନା ତିନି ନିଜେଇ ସମାଧାନ କରେ ନେଇ ।

ଖୁବ ଶିଙ୍ଗଗୀର ଦେବୀର ପୁଜୋ କରା ଦରକାର । ଏ ବଂଶେ ଏହେ
ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ନିଜେଇ ଏକଟା ଅପରାଧବୋଧେ କୁଣ୍ଡିତ ହେଯେ ଆଛେନ । ସେ
ପ୍ରବଳ ବାସନା ନିଯେ ଶଶୁରମଶାଇ ତୀକେ ଏମେହିଲେନ ପ୍ରକୃତି ତା ହେ

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମ୍ପଦାନିଷ୍ଠା

ଦିଲ ନା । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆର ଦେରୀ ହୁଏ ଯାଏ ତବେ ବଡ଼ ରକମ ବିପଦ ସଟତେ ପାରେ । ସ୍ଵାମୀର କାହେ ଶୁଣେଛିଲେନ ଶୁଇ ପୁଜୋ ହୁଲେ ନାକି ତାରା କୁବେରେର ସମକଳ ହୁଏ ଯାବେନ । କିନ୍ତୁ ଛୋଟକର୍ତ୍ତାକେ ଦିଯେ ବିବାହ କରାନୋ ଚିନ୍ତାଓ କରା ଯାଏ ନା । ଜେଦେର ବସେ ବଡ଼କର୍ତ୍ତା ବଲତେ ପାରେନ କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବେ ତା କି ସନ୍ତ୍ରବ । ବରଂ ମେଜକର୍ତ୍ତାକେ ଯଦି କୋନ ରକମେ ରାଜୀ କରାନୋ ଯାଏ । ତୀର ତୋ ସଂସାରେ କୋନ ଟାନ ମେଇ, ଏକଟି ବାଲିକାକେ ଶୁଧୁମାତ୍ର ପଞ୍ଜୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦିଯେ ନା ହୁଯ ତିବି ନିଜେର କାଜେ ଚଲେ ଯାନ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ମନେ ମନେ ମେଜକର୍ତ୍ତାକେ ସମ୍ମତ କରାର ନାନା ଫଳି ଫିକିର କରତେ ଲାଗଲେନ । ମୁଖକିଳ ହଲ କବେ ଯେ ମେଜକର୍ତ୍ତା ଉଦୟ ହବେନ ତା ଆଗେ ଥେକେଇ ଜାନା ଅସନ୍ତ୍ରବ । ଏବାର ଏଲେ ମରୀୟା ହୁଏ ଉଠିବେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।

ଛୋଟକର୍ତ୍ତା ହରକିଙ୍କର ଏଇ ବାଡ଼ିର ଉତ୍ତର ଦିକେର ଶେଷ ଘରଟିତେ ଥାକେନ । ଯଦିଓ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ତୁ ବେଳା ତାର ଦେଖାଶୋନା କରେନ ବୁ ଏକଟି ସର୍ବକଣେର ଚାକର ତାର ଜଣେ ନିଯୋଗ କରା ଆଛେ । ମେଇ ଗାନ୍ଧି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମ୍ରେହପ୍ରାବଳ, ହରକିଙ୍କରକେ ପୁତ୍ରବଂ ଜ୍ଞାନ କରେ । ତାକେ ଥାନ କରାଯ ଥାଓୟାଯ ଏବଂ ଏଇ ବୟାସେଓ କାନ୍ଦେ କରେ ନିଯେ ବାଡ଼ିର

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମ୍ପଦାନିଷ୍ଠା

ଶୁଣ୍ଡରୀ

ଛାନ୍ଦେ ଘୁରେ ବେଡ଼ାଯ । ହରକିଙ୍କରେର ଦସ ଏଥିନ ସତେର । ଗାୟେର
ରଙ୍ଗ କାଚା ମୋନାର ମତ । ରାୟବଂଶେ ଏହି ରଙ୍ଗ ଆର କେଟେ ପାଇନି ।
କାଥ ଥେକେ କୋମର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଲିଷ୍ଠ ଯୁବାଶ୍ରୀର କିନ୍ତୁ ନିଯନ୍ତାଗ ସେହି ପାଂଚ
ବର୍ଷ ଦସ ଥେକେ ବିକୃତ ହେଁ ଆଜେ । ଝାଟାଚଳା ଦୂରେ ଥାକ ବସିରେ
ନା ଦିଲେ ସହଜଭାବେ ବସା ତାର ପକ୍ଷେ ଅମ୍ବତ୍ତବ । ଛେଲେବେଳୀ ଥେକେ
ଅନେକ ଚେଷ୍ଟାର ପର ହରକିଙ୍କର ଏଥିନ ଲେଂଚେ ଲେଂଚେ ଶରୀରଟାକେ
ହିଁଚଢ଼େ ଟେମେ କିଛି ଦୂର ଯେତେ ପାରେ । ଚୋଥ ଦେଖିଲେ ବୋବା ଯାଏ
ମେ ସବ କିଛି ବୋବୋ, କିନ୍ତୁ କଥା ବଲାତେ ଗେଲେଇ ଶରୀରେ କମ୍ପମ
ଶୁରୁ ହୁଯ । ତଥିନ ଏକ ଧରନେର ଗୋଡାନି ଆର ଲାଲୀ ଛାଡ଼ା ମୁଖ
ଥେକେ କିଛି ବେର ହୁଯ ନା । ଏତଦିନ ଶିଶୁର ମତ ତାକେ ଗଞ୍ଜ ବଲେ
ସୁମ ପାଡ଼ାନୋ ଯେତ, ବୋବାନୋ ଯେତ । ଇଦାନୀଂ ଘୋବନ ଉଦ୍‌ଗମେର
ପର ତାର ସତାବ ଚରିତ୍ରେ ହରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛେ । ହରକିଙ୍କର ସ୍ଵର୍ଗ
ତିକ୍ତ ମେଜାଜେର ମାନ୍ୟ ହେଁ ପଡ଼େଛେ । ମାକେ ମାକେ ମେ ତାରା-
ଶୁନ୍ଦରୀର ଦିକେ ଏମନଭାବେ ତାକିଯେ ନିଜେର ହାତ ବାତ ଆନ୍ଦୋଳନ
କରେ ଯେ ତାରଙ୍ଗ ବୁକ୍ ଭୟ ଜାଗେ । ଶରୀରେର ନିଯନ୍ତାଗ ବିକଳାଙ୍ଗ
ହଣ୍ଡାଯ ହରକିଙ୍କରର ଦୁଇ ବାହୁ ଅତାଙ୍ଗ ଶୁଗଠିତ ।

ରାୟବାଡ଼ିର ଏହି ଅଂଶେର କଥା ଆର କେଟେ ଚିନ୍ତା କରେ ନା ।
ତୃତୀୟ କର୍ତ୍ତାର ଅର୍ଥତ ବୋବା ଯାଏ ଯଥିନ ଏକ-ଏକଦିନ ଥାଏ ଥା । ହୁନ୍ଦିରେ
ଅଧିବା ନିଷ୍ଠକ ମଧ୍ୟାବାତ୍ରେ ଏକ ଧରନେର ଗୋଡାନି ମେଶାନୋ କାନ୍ଦା ସମ୍ବନ୍ଧ
ବାଢ଼ିତେ ଛାଡ଼ିଯେ ପଢ଼େ । ତଥିନ ଚାକରେର ଭୋଲାବାର ସବ ଚେଷ୍ଟା

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦ୍ମନାଭ

ବିଫଳ ହୁଏ ପଡ଼େ, ତାରାଶୁନ୍ଦରୀକେ ନା ଦେଖା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହରକିଷକ ଶାନ୍ତ ହୁଏ ନା । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଦେଉରେ ମାଥାଯ ହାତ ବୁଲିଯେ ଚୋଥେର ଜଳ ମୁହିରେ ଦିଲେ ସେ ସତିକାରେ ଛେଲେମାନୁଷ୍ଠାନର ମତ ଶାନ୍ତ ହୁଏ । ରାତ୍ରେର କାନ୍ଦାର ସମୟ କୋନ ସମସ୍ତା ହୁଏ ନା କାରଣ ତଥନ ବଡ଼ କର୍ତ୍ତା ରାମକିଷ୍କର ବାଡ଼ି ଥାକେନ ନା । କିନ୍ତୁ ମାଝେ ମାଝେ ତୀର ଦ୍ଵିପ୍ରହରେ ଘୂମ ଭାଙ୍ଗିଯେ ଯଥନ ହରକିଷକ କାନ୍ଦା ଶୁରୁ କରେ ତଥନଟି ବିପାକେ ପଡ଼େନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।

ଏଇ ବାଡ଼ିତେ ତିନି ଯଥନ ପ୍ରଥମ ଆସେନ ତଥନ ନେହାଣ୍ଟେ ବାଲିକା, ମାତ୍ର ଦଶ ବଚର ବୟସ କିନ୍ତୁ ଏଇ ଶିଶୁଟିଓ ତୁଟି ପାର ହୁଏନି । ତିନି ବଚର ବୟସେ ପିତାକେ ହାରାନୋର ପର ମେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ମେହେର ଛାଯାଯ ବଡ଼ ହତେ ଲାଗଲ । ହରକିଷକ ତାଇ ଏକଦିକେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଭାଇ ଆଦାର ପୁତ୍ରେର ମତନ । ରାଯବାଡ଼ିତେ ତଥନ କୋନ ବୌଧାମୀ ରମଣୀ ହିଲେନ ନା । ବାଲିକା ତାରାଶୁନ୍ଦରୀକେ ତାଇ ସବ ଦାସିତ ନିତେ ହୁଏଇଲ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଛଟକଟେ ଏବଂ ଦାରୁଣ ଶଳର ଚେହାରାର ଏଇ ଦେଓରଟି ତୀର ଦିନ ରାତ୍ରେ ଗଞ୍ଜୀ ଛିଲ ।

ହରକିଷକରେ ଯଥନ ପ୍ରାଚ ବଚର ବୟସ ତଥନଟି ଏକଦିନ ଦୁର୍ଗଟନାଟୀ ଘଟିଲ । ସକାଳେ ଭାଦେ ବେଡ଼ାଚିଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ, ସଙ୍ଗେ ହରକିଷକର । ସବେ ଭୋର ହୁଏଇବେ । ଉପାରେ ଗଞ୍ଜାର ସବଟାଇ ଅମ୍ପଟ ତଥନଓ, ଏ ବାଡ଼ିତେ ଦାସଦାସୀରୀ ଟିଚେଇ କିନ୍ତୁ ରାମକିଷକରେର ଯେନ ପ୍ରଥମ ରାତ । କାଜେର ଚାପ ନା ଥାକାଯ ପ୍ରଭାତେର ଏଇ ସମସ୍ତ ତିନି ଭାଦେ ଆସେନ ।

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦ୍ମନାଭ

ଶ୍ରୀକିରଣାମ୍ବନ୍ଦୁ

ବିଶାଳ ପ୍ରସତ୍ତ ଛାଦ । ସୁମ ଭେତେ ଯାଓଯାଯ ଆଜ ହରକିକ୍ଷର ତାର
ସଙ୍ଗୀ ହେଁଥେ । ଖୋଲା ଛାଦେ ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି କରଛିଲ ହରକିକ୍ଷର ।
ଗଞ୍ଜାର ବୁକ ଛୁଟେ ଶୀତଳ ବାତାସ ବୟେ ଆସିଛେ । ଛାଦେ ଦୌଡ଼ାଲେ
ଚୋଥ ଜୁଡ଼ିଯେ ଯାଏ । ତମୟ ହେଁ ସେଦିକେ ତାକିଯେଛିଲେନ ହଠାତ
ମନେ ହଲ ତାର ପେଢ଼ନେର ଛାଦ ଫାଁକା । ସୁରେ ତାକିଯେ ଦେଖିଲେନ ଯେ
ଶୂନ୍ୟ ଛାଦେ ତିନି ଏକ ଦୌଡ଼ିଯେ ଆଛେନ । ବୁକେର ମଧ୍ୟେ ଧକ କରେ
ଉଠିଲ ତାର । ହରକିକ୍ଷର କି ନୀଚେ ନେମେ ଗେଲ ? ଠିକ ସେଇ ସମୟ
ଚାତାଲ ଥେକେ ଏକଟା ଚାକର ଚିକାର କରେ ଉଠିଲ । ହରକିକ୍ଷର
ଛାଦ ଥେକେ ଭେତର ବାଡ଼ିର ଚାତାଲେ ପଡ଼େ ଅଞ୍ଜାନ ହେଁ ଗେଛେନ ।
ତନ୍ଦ୍ରଣାତ କବିରାଜ ମଶାଇକେ ଖବର ପାଠାନୋ ହଲ । ସଂଜ୍ଞାହୀନ
ଦେହଟି ତଥନ ରକ୍ତାକ୍ତ । ରାମକିକ୍ଷରକେ ସୁମ ଥେକେ ତୁଳିଲେନ ତାରା-
ଶୁନ୍ଦରୀ । ମେ ସମୟ ତିନି ଯଥେଷ୍ଟ ମଦ୍ଧପାନ କରଲେଣ ରାତ୍ରିବାସଟା
ବାଇରେ କରେନ ନା । ରାମକିକ୍ଷର ଦୁର୍ଘଟନା ମାରାଅକ ମନେ କରେ
ଚାହୁଡ଼ା ଶହରେର ବିଦ୍ୟାତ ଇଂରେଜ ଡାକ୍ତାରକେ ଡାକିଯେ ଆମଲେନ ।
ବେଶ କଦିନ ଯମେ ମାନ୍ତ୍ରେ ଟାନାଟାନିର ପର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚିକିତ୍ସକରା
ଜୟଳାତ କରିଲେନ । ବେଁଚେ ଗେଲ ହରକିକ୍ଷର । କିନ୍ତୁ କଦିନ ବାଦେଇ
ବୋବା ଗେଲ ତାର ନିର୍ମାଙ୍ଗ ଅବଶ ହେଁ ଗେଛେ, ଉଠେ ଦୌଡ଼ାରାର କ୍ଷମତା
ନେଇ । ମାଥାଯ ଆଘାତ ପାତ୍ରାର ଫଳେ ବାକିଶକ୍ତି ରହିତ ହେଁଥେ ।
ଅନେକ ଚିକିତ୍ସା ଚଲିଲ ଦୀଘଦିନ ଧରେ କିନ୍ତୁ କୋନ ଫଳ ଲାଭ ହଲ
ନା । ହରକିକ୍ଷର ସେଇ ଥେକେ ଏଇ ରକମ ଅନ୍ତୁତ ବିକଳାଙ୍ଗ ଏବଂ ବୋବା

ଶ୍ରୀକିରଣାମ୍ବନ୍ଦୁ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ହେଁ ରଯେଛେନ । ଶୁଦ୍ଧ ସମ୍ମାନ ବାଡ଼ାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ଏକଟି ମାତ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଁଛେ, ଅକାରଣେ କିନ୍ତୁ ହେଁ ଓଟେନ, ମାବେ ମାବେ ସେଇ ରାଗ କମାନୋ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ପକ୍ଷେଓ ଦୁଃଖାଧ୍ୟ ହେଁ ଓଟେ ।

ତଥନ ଠିକ ଅପରାହ୍ନ ନୟ । ବଡ଼କର୍ତ୍ତା ଦରାଜ ଗଲାଯ ଗାନ ଗାଇଛିଲେନ । ମନ୍ଦିରର ଉପର ତାର ଭାଲବାସୀ ଏକଟୁ ବେଶୀ । ଇଦାନିଃ ଶାନ୍ତିଯ ସଙ୍ଗୀତର ବିଶୁଦ୍ଧତାଯ ନା ଥେକେ ତିନି ରାଗରାଗିଣୀ ଭେଜେ ବାଂଲା ଗାନ ରଚନା କରେନ । କୋଲକାତା ଶହରେ ଏହି ଧରନେର ଗାନେର ଚଳନ ହେଁଛେ । ଗତକାଳ ରାତ୍ରେ ଆତରବାଲାର ଘରେ ଗାନ୍ଟା ତାର ମାଥାଯ ଏମେତିଲ । ଆତରର ନିଜିଷ୍ଵ ତୁଳାଚି ବାଜନାଦାର ଆଛେ । ଭାଲ ଭଜନ ଥେକେ ଖ୍ୟାମଟା ସବହି ମେ ଗାଇତେ ପାରେ । ନାଚେଓ ଦାରଣ । ଆଜ ଦଶ ବଚର ଆତର ରାମକିଙ୍କରେର ବୀଧା ମେଯେମାନ୍ତଷ । ଆର କେଉଁ ମେ ଘରେ ରାମକିଙ୍କରେର ସଙ୍ଗୀ ନା ହେଁ ପ୍ରବେଶ କରତେ ପାରେ ନା । କାଳ ଆତର ଗାଇଛିଲ, ‘ପାଖିକେ ବନ୍ଦୀ କରଲେ, ରାଖଲେ ଧରେ ତୁ ତାର ଭାଷା ଶିଖଲେ ନା ।’ ଏହି ଧରନେର ବାଂଲା ଗାନେର ଚଟ୍ଟଲତାର ପ୍ରତି ଏକ କାଳେ ରାମକିଙ୍କରେର ବିରାଗ ଛିଲ । ଏତେ ସଙ୍ଗୀତ ଉପଯୁକ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଁ ନା ବରଂ ଯାରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଅକ୍ଷମ ତାରାଇ ଏତେ ଆସୁଗୋପନ କରେ । କିନ୍ତୁ ଆତରେର ଗୋପ୍ୟାର
ଭଙ୍ଗିତେଣ ଶୋକ ଅଥବା କର୍ଥାଟାର ମଧ୍ୟେ ଏମନ କୋମ ବେଦମାହି
ଥାକୁକ ଏକ ସମୟ ରାମକିଞ୍ଚରକେ ସ୍ପର୍ଶ କରିଲ । ଆଜ ଦୁଃଖରେ
ସୁନ ଭାଙ୍ଗ ର ପରଇ ଏକଟା କଥା ମାଥାର ମଧ୍ୟେ ପାକ ଥାଇଲୁ, ସୁର
ଏମେ ଯେତେ ସମୟ ଲାଗିଲା ନା । ଗାନ୍ଧା ଗାଇଲେନ ତିନି । ତବଳଚି
ଅନ୍ଧାକ ହୟେ ବଡ଼କର୍ତ୍ତାକେ ଏହି ଧରନେର ଗାନ ଗାଇତେ ଶୁଣି । ବୁକେର
ଗଭୀରେ ରକ୍ତ ଝରିଛେ ଯାର ନତୁନ ଆସାତେ କି କ୍ଷତି କରିବେ ତାର ।
ଥୁବ ଆହୁରିକ ନା ତଳେ ମାନ୍ୟ ଓଟ କଥା ଏମନ ସୁବେ ଗାଇତେ ପାରେ
ନା । କିନ୍ତୁ ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ଦୁଃଖ ପାଞ୍ଚ୍ୟାବ ସୁଯୋଗ କୋଥାରେ ? ସେ
ମାନ୍ୟରେ ସାରା ଜୀବନେ ସୁଖର ଗଣ୍ଡାର ବାଈରେ ଯା ଓୟାର ଛର୍ଭାଗ୍ୟ ହୟନି
ମେ କି କରେ ଅମନ ଦୁଃଖର ଗାନ ଗାଁ ? ବୋଧ ତା ଅତିରିକ୍ତ
ଶୁଖ ମାନ୍ୟକେ ଦୁଃଖର କାହାକାହି କରେ । ଗାନ୍ଧା ଶେଷ ହଲେ
ଥାନିକିଙ୍କଣ ଗୁମ ହୟେ ବଲେ ଥାକିଲେନ ରାମକିଞ୍ଚର । ତାରପର ଯେବେ
ସବ ବୋଢ଼େ ଫେଲିତେ ପ୍ରିୟ ମଲ୍ଲାର ଦରଲେନ ଦରଜା ଗାଲାଯ । ଶାନ୍ତ୍ରୀୟ
ସଂଗୀତ ଶାନ୍ତ୍ରୀୟ ମତେଇ ଗେଯେ ଚଲିଛେନ ଅନେକକଣ୍ଠ, ଦରଜାଯ ସେ
ସରକାର ମଶାଇ ଏମେ ଦାଢ଼ିଯେଛେନ ମେଦିକେ ନଜର ନେଇ ତାର ।

ପାରତପକ୍ଷେ ସରକାର ମଶାଇ ଏହି ଗାନ-ଘରେର ଦରଜାଯ ଆସେନ
ନା । ଦାସକାଳ ରାଯବାଡ଼ର ସେବା କରେ ତିନି ନିଜେର ଗୁରୁତ୍ୱ
ବୋଧେନ ଏବଂ ଆକାରଗେ କାଉକେ ବିବର୍କ କରାର ମାନ୍ୟ ନନ ।
ବିଷୟ ସଂପଦି ଏମନ ଜିନିମ ସେ ମାରେ ମାରେ ନିଜେ ସ୍ଵାଧୀନଭାବେ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର

ମିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଇଯା ଅମ୍ବତ୍ତବ ହୟେ ଓଠେ । ତାର ଓପର ମେଟା ଯଦି ଆଗୋର ହୟ ତା ହଲେ ତୋ କଥାଟି ନେଇ । ରାଯେରା ଚିରକାଳ ତାର ଓପର ବିଶ୍ୱାସେବ ସଙ୍ଗେ ମନ କିଛୁ ଛେଡ଼େ ଦିଯେଛେ । ଆଜ ଆବଦି ପାତିତି ହିସାବ ନିଖାଦ ହୟେ ଆଛେ । ରାମକିଂକରେ ପିତା ତାକେ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଦିତ୍ତେନ ପରାମର୍ଶ କରା ଚଲିଲ । କିନ୍ତୁ ରାମକିଂକରେର କାହିଁ ସମୟ ପାଞ୍ଚାହି ଭାବ । ଏକମାତ୍ର ବିକେଳ ବେଳାୟ ଏହି ଗାନ୍ଧାରିଭନ୍ଦର ପର ବାଇରେର ସବେ ତିନି ଓର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲାତେ ପାରେନ । କିନ୍ତୁ ମେଖାନେ ଏତ ଯକମେର ଧାନ୍ଦାବାଜ ମାତ୍ରର ଉପାଦ୍ଧିତ ଥାକେ ଯେ ମର କଥା ଖୁଲେ ବଳାଣ ଯାଇ ନା । ଫଳେ ମଦକାର ମଶାଟ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଓପର ନିର୍ଭର କରିବେ ଶୁରୁ କରେଛେନ । ଏହି ବାହିର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ରବ୍ୟୁଟି ଯଥେଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧିମତୀ । ବାଙ୍ଗଲୀ ମେଯେରା ଯେ ଏତ ବାନ୍ତବ ସଚେତନ ହୟ ତା ଓରକେ ନା ଦେଖେ ବୋକା ଯାବେ ନା । ସମ୍ବନ୍ଧ ଅର୍ଥ ତିନି ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ହାତେ ସମର୍ପଣ କରେନ ଏବଂ ଇନାନ୍ତିଃ ନିୟମ ସମ୍ପଦି ନିୟେ ତାର ସଙ୍ଗେ ଆଲୋଚନାପ ତଯ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ମତାମତ ଥିବ ଯୁକ୍ତପର୍ମ । କିନ୍ତୁ ଆଜ ଏମନ ଏକଟା ବାପାର ଦିଯେଛେ ଯେ ଏହି ସବରେ ଦବଜାୟ ଏମେ ଦୀଢ଼ାନ୍ତେ ହାତ୍ତୀ ଉପାୟ ଡିଖି ନା । ବାଇରେର ସବରେ ଆଜ ଉନ୍ଦେଦାରଦେର ଭିନ୍ନ ମେନ ଉପରେ ପଡ଼ିଛେ ।

ରାମକିଂକର ଗାନ ଶେବ କରେ ପାଶେ ଦେକେ ରାଖ୍ୟ ମରବିତେର ପ୍ଲାସ ମୁଖେ ତୁଳିଲେନ । ପରମ ତପ୍ରିତେ ମେଟା ପାନ କରେ ଜାନଲ । ଦିଯେ ଗଙ୍ଗାର ଦିକେ ଦୃଷ୍ଟି ରାଖିଲେନ । ରୋଦ ସରେ ଗେଛେ । ସେବା ଜଲେ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦମର୍ତ୍ତବ୍ୟାହ

ଛାଯା ନାମଛେ । ଅଥଚ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏଥନାଂ ଅନ୍ତ ହୁଯନି । ଏକଟୁ ବାଦେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ସଥିନ ଦିଗମ୍ବେ ମିଲିଯେ ଯାବେ ଅଥଚ ଅନ୍ଧକାର ସନାବେ ନା ତଥିର
ମେଇ ଛାଯାମଯ ଶୁଣ୍ଠ ଚରାଚରେ ଶୁଣ୍ଠ ପାଖିରା ବ୍ୟକ୍ତ ହେଁ ଥାକବେ—
ରାମକିଷ୍ଣର ମେଟୋ ବଡ଼ ପ୍ରିୟ ସମୟ । କାଶିର ଶବ୍ଦେ ମୁଖ ଫିରିଯେ
ରାମକିଷ୍ଣର ଦରଜାୟ ଦ୍ଵାରାନୋ ସରକାର ମଶାଇକେ ଦେଖିତେ ପେଲେନ ।
ଦ୍ଵାରାନୋର ଭଞ୍ଚିତେ ସଂକୋଚ ଆହେ କିନ୍ତୁ ତବୁ ବିରକ୍ତ ହଲେନ
ରାମକିଷ୍ଣର । ଏ ସବେ ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ଆସା ନିୟମବିରକ୍ତ ।
ଏଥନ କେଉ ତାକେ ବିରକ୍ତ କରିତେ ପାରବେ ନା ଏଟା ସରକାର ମଶାଇ-ଏର
ଜାନା ଆହେ । ତବୁ !

ଥୁବ ଶକ୍ତ ଗଲାୟ ରାମକିଷ୍ଣର ପ୍ରଶ୍ନ କରଲେନ, ‘ଏଥାନେ କେବେ
ସରକାର ମଶାଇ ?’

ମାଥା ନୌଚୁ କରେ ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ‘କ୍ଷମା କରବେନ,
ବିଦୟଟା ଥୁବ ଜରୁରୀ ।’

ରାମକିଷ୍ଣର ବିହୃତ ଗଲାୟ ବଲଲେନ, ‘ଜରୁରୀ ବିଷୟେ ସଦି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ନିତେ ନା ପାରେନ ତା ହଲେ ଏ ବାଡ଼ିର ସରକାର ହବାର ଯୋଗ୍ୟତା
ଆପନାର ନେଟ୍ ବଲିତେ ହବେ ।’

ସରକାର ମଶାଇ ରାମକିଷ୍ଣର ଦିକେ ତାକାଲେନ । ଏତ ବଚର
ଏହି ବାଡ଼ିତେ ଆହେନ କିନ୍ତୁ କଥନୋ ଏ ରକମ ଶକ୍ତ କଥା ଶୋନେନନି ।
ରାମକିଷ୍ଣକେ ତିନି ଜମାତେ ଦେଖେଛେନ । ଥୁବ ଧୀର ଗଲାୟ ତିନି
ଉଚ୍ଚାରଣ କରଲେନ, ‘ବେଶ, ତା ହଲେ ଏହି ଅଯୋଗ୍ୟ ଲୋକକେ

ଶ୍ରୀରାମକିଷ୍ଣଙ୍କ ପଦମର୍ତ୍ତବ୍ୟାହ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ବିଦ୍ୟାଯ ଦିନ ।

ଚମକେ ଉଠିଲେନ ରାମକିଙ୍କର । ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ମୁଖେର ଦିକେ ତାକିଯେଇ ବୁଝାତେ ପାରଲେନ ଥୁବ ବାଡ଼ାବାଡ଼ି କରା ହୟେ ଗିଯେଛେ । ଶୈଶବ ଥିକେ ତିନି ଏହି ବୃଦ୍ଧକେ ଦେଖଛେନ, ବାଲ୍ୟକାଳେ ତାକେ ତୁମି ବଲଲେଓ ହଠାଂ ଘୋବନେର ଶୁରୁତେ କଥନ ତିନି ଏକ ସମୟ ସରକାର ମଶାଇ-ଏର କାହେ ଆପନି ହୟେ ଗେଛେନ । ଏହି ଲୋକଟିର ଶକ୍ତ ହାତ ଯେ ତାଦେର ବିଦ୍ୟ ସମ୍ପଦି ରକ୍ଷା କରାହେ ସେ ବାପାରେ କୋନ ମନ୍ଦେହ ନେଇ । ରାମକିଙ୍କର ଦ୍ରୁତ ଉଠି ସରକାର ମଶାଇ-ଏର, ସାମଲେ ଏସେ ଦାଢ଼ିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଆମାକେ ମାର୍ଜନା କରନ ।’

ଅନେକ କଷ୍ଟ ନିଜେକେ ସାମଲାଲେନ ସରକାର ମଶାଇ । ମେହ ବଡ଼ ଅନ୍ଧ । ଏହି ବଂଶେର ଓପର ତାର ଏ ରକମ ଟାନ ପଡ଼େ ଗେଛେ ଯେ ଏହି ମାର୍ଜନା ଚାହ୍ୟୋ ସବ ପ୍ରତିରୋଧ ଭେଟେ ଦେଉୟାର ପକ୍ଷେ ସଥେଷ୍ଟ । ଗଲା ପରିଷାର କରେ ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ‘ଏଇମାତ୍ର ଏକଟି ଦୁଃସଂବାଦ ପେଯେଛି ।’

‘କି ସଂବାଦ ?’ ରାମକିଙ୍କର ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହଲେନ ।

‘କୋଲିଯାରିତେ ବିରାଟି ଦୁର୍ଘଟନା ଘଟେଛେ । ମାଟିର ନୀଚେ ଗ୍ୟାସ ଛିଲ ଜାନା ଯାଏନି । ହଠାଂ ତାତେ ଆଗନ ଧରେ ଗିଯେ ବିକ୍ଷେପଣ ଘଟେଛେ । ଶୁନଲାମ ପଞ୍ଚାଶ ଜନେର ମତ ଅଭିକେର ତୃକ୍ଷଣାଂ ଘୃତ୍ୟ ଘଟେଛେ । ସମସ୍ତ ଏଲାକାଯ ଧିକିଧିକି ଆଗନ ଅଲାଚେ । ଏର ପରିଣତି କି ହବେ ବୁଝାତେ ପାରଛେନ ?’ ସରକାର ମଶାଇ ସ୍ପଷ୍ଟ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

କୁଳପତ୍ର କୁଳପତ୍ର କୁଳପତ୍ର

ଚୋଥେ ତାକାଲେନ ।

ଚଟ କରେ ଅର୍ଥଟା ଦରାତେ ପାରେନନି ରାମକିଙ୍କର । କୋଲିଆରିତେ ଅଗିକାଣ୍ଡ ହେଯେଛେ ସେଟା ନିଶ୍ଚରଷ୍ଟ ଖାରାପ ଖବର କିନ୍ତୁ ଏତେ ବିପଦେର କି ଆଜେ ?

ଅର୍ଥଟା ଧରିଯେ ଦିଲେନ ସରକାର ମଶାଇ, ‘ଆମାଦେର ବାଂସରିକ ଆୟ ଏବାରେ ଦକ୍ଷ ହୁଁ ଗେଲା । ଆପଣି ଜାନେନ ଏଇ ଅନ୍ଧଳ ଆମରା ଯାକେ କରିଶନେ ଦିଯେଛିଲାମ ସେ ଏବାର ଦ୍ୟବମା ଗୋଟାବେ । ଆଶ୍ରମ ନା ନେବାଲେ ଆର କଯଳା ତୋଳା ଯାବେ ନା । ଏଇ ପ୍ରାକୃତିକ ଆଶ୍ରମ ନେବାତେ ପାରଲେଓ କି ଆର କଯଳା ଅବଶିଷ୍ଟ ଥାକବେ ? ତଥନ ଓହି ଜମି ବାତିଲ କରେ ଦେଉୟା ଛାଡ଼ା ଆର କୋନ ଉପାୟ ଥାକବେ ନା । ଲକ୍ଷ ଟାକା ବନ୍ଦ ହଣ୍ଡ୍ୟା ମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଓହି ଜମିର ଶ୍ଵର ନିଭର କରା—ତାତେ ଏଇ ବାଡ଼ିର ଏକ ମାସେର ଥରଚ ମିଟିବେ ବଲେ ମନେ ହୁଁ ନା ।’

ରାମକିଙ୍କର ସାମୟିକଭାବେ ବିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଁ ଗେଲେନ କଥାଟା ଶୁଣେ । କିନ୍ତୁ ଏକଟୁ ବାଦେଟି ତୀର ମୁଖେ ହାସି ଫୁଟିଲ, ‘ତାତେ ଭୟ ପାଞ୍ଚୟାର କି ଆଜେ, ଆପଣି ଏତ ଭେଜେ ପଡ଼ିଛେନ କେନ ସରକାବ ମଶାଇ । ଆପଣି ଭୁଲେ ଯାଇଛେନ ରାଯବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚିରକାଳ ଦୀର୍ଘ ଆଛେ । ସଦିନ ତିନି ଏ ବାଡ଼ିତେ ଥାକବେନ ତାଦନ ଏମବ ଚିନ୍ତା କରାର କୋନ ମାନେ ହୁଁ ନା । ତୀର ଇଚ୍ଛାମ୍ଭତ ଅର୍ଥେର ଅଭାବ କୋନ ଦିନଟି ଆମାଦେର ହବେ ନା ।’

କୁଳପତ୍ର କୁଳପତ୍ର କୁଳପତ୍ର

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ

ସରକାର ମଶାଇ ମୁଖ ତୁଳାଲେନ, ତା'ର ଦିଦି ସ୍ପଷ୍ଟ, ‘କିମ୍ବ— । ଆମି ତୋ ବୁକେ ବଳ ପାଞ୍ଚି ନା । କର୍ତ୍ତାର କାନ୍ତେ ଶୁନେଛିଲାମ ଦେବୀକେ ପୂଜା ଦିଯେ ତୁଟ୍ଟ କରାତେ ହବେ । କିମ୍ବ ମେ ବାବଙ୍ଗା ନା ହଲେ କି ଦେବୀ—’

ହାତ ନେଡ଼େ ତାକେ ଥାମିଯେ ଦିଲେନ ରାମକିଷ୍ଣର, ‘ହୀ, ମେ ଚିନ୍ତା ଆମି କରେଛି । ମେଜକର୍ତ୍ତା ବିନାହ କରବେ ନା ଶୁନିଲାମ । ଆପଣି ଅବିନାସେ ଛୋଟ କର୍ତ୍ତାର ଜଣ୍ଠ ଶୁନ୍ଦରୀ ଶୁଲଙ୍ଘଣ ପାତ୍ରୀ ଦେଖୁନ । ଦଶ ବଚରେର ମଧ୍ୟେ ବରମ ଏବଂ ରଜସ୍ଵଳା ହଜନି ଏମନ ପାତ୍ରୀ ଚାଇ । ଛୋଟକର୍ତ୍ତା ବିକଳାଙ୍ଗ ହେଁଯାଇ ଯୌନ ମଂସରେର କୋନ ସନ୍ତୁବନା ନେଇ । ଅତରେ ଦେବୀର ପୂଜା ପୂର୍ବମୁଖେର ଆଦେଶ ଅଭ୍ୟାସରେଇ ହବେ ।’

ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ଉଚିତ୍ତାଗ୍ରହ ମୁଖ ସାଭାଦିକ ହତେ ଗିଯେଓ ହଲ ନା, ‘କିମ୍ବ—’

‘ଆବାର କିମ୍ବ କିମେର ?’ କୋନ ରକମ ଦିଦି ଟିକ ସହ ହୟ ନା ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ।

କଥାଟା ବଲାତେ ସଙ୍କେଚ ହଚ୍ଛିଲ ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ମୁଖେର ଓପର । ମାଝୁସ ଯଦି ଅନ୍ଧ ହୟ ଟିଚ୍ଛେ କରେ ତବେ ତାକେ ଚୋଖ ଖୋଲାନୋ କଷ୍ଟକର ହୟ ପଡ଼େ । ସରକାର ମଶାଇ କୋନ ରକମେ ନିବେଦନ କରିଲେନ, ‘ଆମାଦେର ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ଶରୀରେର କଥା ଏ ଶହରେର କୋନ ମାନୁଷେର ଅଜାନୀ ନୟ । ଏ ରକମ ପାତ୍ରେର ସଙ୍ଗେ କୋନ ବାବା ତାର ମେଘେର ବିଯେ ଦିତେ ସମ୍ମାନ ହବେ ବଲେ ମନେ ହୟ ନା ।’

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଚିକାର କରେ ଉଠିଲେନ ବଡ଼କର୍ତ୍ତା, ‘ଆପନାର ମୁଖ ଥେକେ ଏ ଧରନେର କଥା ଶୁଣି ଆମି ଆଶା କରିନି । ଆଶି ବହୁରେ ସାଟେର ମଡ଼ାର ସଙ୍ଗେ ଦଶ ବହୁରେ ମେଯେର ବିଯେ ହୟ କି କରେ ? ଅର୍ଥେ ଜନ୍ମ, କୁଳୀନ ପାତ୍ରେ ଜନ୍ମ, ଆଇବୁଡ଼ୋ ନାମ ଘୋଚାନୋର ଜନ୍ମ । ଆମାଦେର ସଂସାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଁଧା ହୟେ ଆଛେ, ଏ ସରେ ଏଲେ କୋନ ମେଯେ ରାଣୀ ନା ହୟେ ଯାବେ ନା—ଏ କଥାଟାও କାରୋ ଅଜାନୀ ନୟ । ଆର କେ ବଳତେ ପାରେ ବିଯେର ପର ଛୋଟକର୍ତ୍ତା ଆବାର ତାର ସ୍ଵାଭାବିକ ଚେହାରା ଫିରେଓ ପେତେ ପାରେ ।’ ଶେଷ କଥାଟା ବଲାର ସମୟ ନିଜେର କାନେଇ ବେଶୁରୋ ଠେକଲ ଝାର । କିନ୍ତୁ ରାମକିଙ୍କର ନିଃମନ୍ଦେହ ଦେବୀର ଆଶୀର୍ବାଦେ ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ପାତ୍ରୀର ଅଭାବ ହେବେ ନା । ରାଯବାଡ଼ି ଏହି ଶହରେ ଏକଟା ପ୍ରଦାଦ ।

ସରକାର ମଶାଇ ବଲିଲେନ, ‘ଆପନି ଯା ବଲିଲେନ ତା ସବହି ସତ୍ୟ କଥା । ହୟତେ ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ଜନ୍ମ ପାତ୍ରୀ ପାତ୍ରୀ ଯାବେ ତବେ ସେ ପାତ୍ରୀ ପାଲଟି ସରେର ହେବେ ବଲେ ମନେ ହୟ ନା । କୋନ ଅବଞ୍ଚାପନ ମାନେ ଆପନାଦେର ସମକଷ କେଉଁ ଏ ବାଡ଼ିତେ ମେଯେ ଦେବେ ନା ।’

ରାମକିଙ୍କର ଫୁଁସେ ଉଠିଲେନ, ‘ଆମାଦେର ସମକଷ ? ଆଛେ ନାକି ଏହି ବାଂଲାଦେଶ ? କାର ବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଁଧା ଆଛେ ? ଆର ସେଇକମ ଯଦି ହୟ ତା ହଲେ ପାଲଟି ସରେର କି ଦରକାର ! ଶୁନ୍ଦରୀ ଶୁଲକ୍ଷଣା ପାତ୍ରୀ ଆହୁନ—ତା ହଲେଇ ଚଲିବେ । ବିବାହ ଏହି ଶ୍ରାବଣେଷ୍ଟ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀମତୀ ପୂର୍ଣ୍ଣାବ୍ଦୀ

ହବେ ଯାତେ ଆଗାମୀ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାୟ ଦେବୀର ପୂଜା ସମ୍ପଦ ହତେ
ପାରେ ।

କଥା ଶେଷ କରେ ଏକ ମୁହଁର୍ତ୍ତ ଦୀଡାଲେନ ନା ବଡ଼କର୍ତ୍ତା । ସଙ୍କେ
ହୟେ ଏଳ ବଲେ । ଆଜ ତୀର ଦେରି ହୟେ ଗେଛେ, ଗାନ୍ଟା ମାଥାଯି
ରାଖିତେ ହବେ ।

ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ଜୁଡ଼ିଗାଡ଼ି ବେରିଯେ ଗେଲେ ସରକାର ମଶାଇ
ତାରାଶୁନ୍ଦରୀକେ ଖବର ପାଠାଲେନ । ସଙ୍କେର ସମୟ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର
ବାଜେଞ୍ଚାଣୀର ବେଶ ଦେଖଲେଇ ମାଥା ନତ ହୟେ ଆସେ । ସରକାର
ମଶାଇ ସବ ସଟନା ଏକେ ଏକେ ନିବେଦନ କରେ ବଲେନ, ‘ଆପନି କି
ବଲେନ ମା ?’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ପାଥରେର ମତ ବମେ ଛିଲେନ । କଯଳା ଖନିର
ଆୟ ବକ୍ଷ ହଓଯା ମାନେ ଏହି ସଂମାର ତାମେର ଘରେର ମତ ଭେଟେ
ପଡ଼ିବେ । ତିନି ନିଜେও ବଡ଼ ଘରେର ମେଯେ, ଅଭାବେର ସଙ୍ଗେ କୋନ
କାଲେ ପରିଚୟ ଛିଲ ନା । କିନ୍ତୁ ତବୁ ବାନ୍ଧବ ବୁଦ୍ଧି ଅତି ତୀର୍ଫ୍ଫ
ହଓଯାଯ ପରିଚ୍ଛିତି ଚଟ କରେ ବୁଝିତେ ପାରେନ । ଆଜ ଯଦି ଏହି
ସଂମାରେର କର୍ତ୍ତାଦେର ଖରଚ କମାତେ ବଲେନ ତା ହଲେ ତୀରା ଉଶ୍ମାଦ

ଶ୍ରୀମତୀ ପୂର୍ଣ୍ଣାବ୍ଦୀ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ହୁଏ ଯାବେନ । ଅର୍ଥେର ଯୋଗାନ ନିୟମିତ ଥାକା ଦରକାର । ତିନି ସରକାର ମଶାଇକେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲେନ, ‘ଓଟି ଅଞ୍ଚଳଟା ବିକ୍ରି କରା ଯାବେ କି ନା ଏକବାର ଦେଖିବେନ ?’

ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ‘ଯା ଶୁନିଲାମ କେଉ ଆଣ୍ଟିନେ ଟାକା ଫେଲିବେ ନା । ତୁ ଆମି ଆଗାମୀକାଳ ଏକବାର ଘଟନାଙ୍କୁ ଯାବ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଦୀର୍ଘଥାପ ଫେଲେ ବଲଲେନ, ‘କେନ ଏମନ ହଲ ! ଆପନାର କି ମନେ ହୟ ଦେବି ଏହି ବଂଶେର ଶ୍ରେଷ୍ଠର କୋନ କାରଣେ ଅସ୍ତର୍ତ୍ତ ହୁଏଛେ ?’

ସରକାର ମଶାଇ ନିଜେର ମନେ ଘାଡ଼ ନାଡ଼ିଲେନ, ‘କର୍ତ୍ତାର କାହେ ଶୁନେଛିଲାମ, ମେଇ ତାନ୍ତ୍ରିକ ବଗଲାଚରଣ ନାକି ଉପଦେଶ ଦିଯେ ଗିଯେଛିଲେନ କଥନି ଯେନ ଏହି ବଂଶେର ମାତ୍ରମ ଅହଙ୍କାରୀ ନା ହୟ । ଅହଙ୍କାର ବଡ଼ ସର୍ବନାଶେର ମିଠି ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ବଲଲେନ, ‘ଅହଙ୍କାର ? ତେମନ କୋନ ଘଟନା ଘଟିଛେ କି ?’

ସରକାର ମଶାଇ ତାକାଲେନ, ‘ହୁଏ ମା । ଆମରା ସବାଇ ବଲି ଦେବି ଆମାଦେର କାହେ ବୀଧି ଆହେନ, ଆମାଦେର କୋନ ଅଭାବ ହବେ ନା । କଥାଟା ଠିକ, କିନ୍ତୁ ତାଇ ବଲେ ବଡ଼ାଇ କରା କି ଅହଙ୍କାର ନୟ । ବଡ଼କର୍ତ୍ତା ଯଥନ ଦାନ କରେନ ତଥନ ତୀର ତୁମ୍ହି ଥାକେ ନା, ଆବାର ଯଥନ ଧାର କରେନ ତଥନ ଅଗ୍ର-ପଶ୍ଚାତ ବିବେଚନା କରେନ ନା ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଗଲାଯ ବିଶ୍ୱାସ ଫୁଟେ ଉଠିଲ, ‘ବଡ଼କର୍ତ୍ତା ଥାର

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

କରେନ ?

ସରକାର ମଶାଇ ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ, ‘ଈମା ମା । ଉନି ସାର କାହେ ଟାକା ଚାଇବେନ ମେଇ ତା ଦିଯେ ଦେବେ, କାରଣ ସବାଇ ଜାନେ ଏ ବାଡିତେ ଲଙ୍ଘି ବଁଧା ଆଛେ, ଚାଇଲେଇ ପାଞ୍ଚୀ ଯାବେ । ଆମି ଯଦୁ ର ଜାନି ତାର କାହେ ପାଞ୍ଚନାଦାରରା ପ୍ରାୟ ସାଡ଼େ ତିନ ଲଙ୍ଘ ଟାକା ପାବେ । ଏଠା କି ଅହଂକାର ନୟ ? ଦେବୀର ନାମ ଭାଙ୍ଗିଯେ ଟାକା ନେଣ୍ଯା ଦେବୀ କି ସହ କରବେନ ?’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ବିହୁଳ ଗଲାଯ ବଲଲେନ, ‘ଏତ ଟାକା ନିୟେ ଉନି କି କରେନ ?’

ହାସଲେନ ସରକାର ମଶାଇ, ‘କିଛୁତେ ନିଜେର ଖେଳାଳ ମେଟାନ, ବାକୀଟା ଉଦାର ହାତେ ଦାନ କରେନ । କିନ୍ତୁ ପାଞ୍ଚନାଦାରରା ଟାକା ଚାଇଲେଇ ବିପଦେ ପଡ଼ିବେ ।’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଚୋଥେ ସାଥନେ ଅନ୍ଧକାର ଦେଖଲେନ । କଯେକ ମୁହଁତ ପର ନିଜେକେ କୋନ ରକମେ ସାମଲେ ନିୟେ ବଲଲେନ, ‘ତା ହଲେ ଆର ଦେରୀ କରେ ଲାଭ ନେଇ, ଦେବୀର ପୂଜା କରା ଦରକାର । ତିନି ଯଦି ସନ୍ତୃଷ୍ଟ ନା ହନ ତା ହଲେ ଏ ସଂସାର ଭେଦେ ଯାବେ ।’

ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ‘ତା ହଲେ ଆପନିଓ ଛୋଟିକର୍ତ୍ତାର ବିବାହେର କଥା ବଲଛେନ ।’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ, ‘ତା ଡାଡା ତୋ ଆର କୋନ ଉପାୟ ନେଇ । ମେଜକର୍ତ୍ତା କଥନଇ ସମ୍ଭବ ହବେନ ନା । ଆର ତିନି ଯେ

କରେନ ?

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମ୍ବନ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନ

କାଜେ ନିଜେକେ ସମର୍ପଣ କରବେଳେ ତାତେ ଆମି ଆର ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ମର୍ତ୍ତି କରତେ ଚାହିଁ ନା । ଦେଶେର କାଜ ଅନେକ ବଡ଼ କାଜ । ଆମି ଜାନି ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ସଙ୍ଗେ ବିଯେ ଦେଓୟା ମାନେ ମେଯେଟିର ଶୁଖ ଆଙ୍ଗ୍ଲାଦ ବିସର୍ଜନ ଦେଓୟା କିନ୍ତୁ ଏଟା ଆମାଦେର କରତେଇ ହବେ । କତ ମେଯେକେ ବିଯେର ନାମେ ହାତ ପା ବେଁଧେ ଜଳେ ଫେଲେ ଦେଓୟା ହୟ ଏଟା କି ତାର ଚେଯେ ଖାରାପ ହବେ ? ବୋଧ ହୟ ଦେବୀର ଏହି ରକମ ଇଚ୍ଛା ।'

ସରକାର ମଶାଇ ବଲଲେନ, ‘ବେଶ, ଆମି ପାତ୍ରୀର ସନ୍ଧାନ କରାଇ ।’

ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ବିଯେର ଚେଷ୍ଟା ଶୁରୁ ହୟେ ଗେଲ ପୁରୋଦମେ । ମେଜକର୍ତ୍ତା ବିଯେ କରବେଳେ ନା କିନ୍ତୁ ତାକେ ମେଯେ ଦିତେ କଳକାତା ଥିକେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଘରେର ସମସ୍ତ ଆସତ, ଏଥନ୍ତ ଆସଦେ । ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ବିଯେର କଥା ଶୁଣେ ସବାଇ ଥମକେ ଗେଲ । ସମାନ କୋନ ଘର ଥିକେ ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର ସାଡ଼ା ପାଓୟା ଗେଲ ନା । ଅଥଚ ଶ୍ରୀବଗ ମାସ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହତେ ଚଲଲ ଦେଖେ ସରକାର ମଶାଇ ଉଦ୍‌ଘାଟ ହୟେ ପଡ଼ଲେନ ।

ଏହି ସମୟ ଥିବାର ଏଲ ଦକ୍ଷିଣେ ରାୟେଦେର ଯେଥାନେ ଜମି ଜମା ଦେଖାନେ ପିତୃମାତୃହୀନା ଏକଟି ଅପରିପା ବାଲିକା ଆଛେ । କାଲବିଲସ ନା କରେ ସରକାର ମଶାଇ ଦେଖାନେ ଛୁଟଲେନ । ବାଲିକାକେ

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସମ୍ବନ୍ଧାନୁଷ୍ଠାନ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଦେଖେଇ ଚମକେ ଉଠିଲେନ ତିନି । ସାକ୍ଷାଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରତିମା । ଯେମନ ତାର ମୁଖେର ଗଡ଼ନ ତେମନି ତାର ଗାୟେର ରଙ୍ଗ । ଦଶ ବଢ଼ର ବୟବ । ମାଥାଯ ଏକ ଢାଳ କାଳୋ ଚୁଲ । ଯେନ ଦେବୀ ଏହି କାଜେର ଜଣ୍ଠାଇ ମେଯେଟିକେ ଶୃଷ୍ଟି କରେଛିଲେନ । ମାତ୍ରଲାଲୟେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହେମକ୍ଷାର ମଧ୍ୟେ ଥାକେ ମେଯେଟି । ମାମାର ଅବସ୍ଥା ଖୁବଇ ନିଃସ୍ଵ ବଲେ ପାତ୍ର ଜୋଟେନି । ଶେବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ ହଞ୍ଚିଲ ଯେ, ଗ୍ରାମେଇ ଏକ ତେଜବରେ ପାତ୍ରେର ସଙ୍ଗେ ବିବାହ ଦିଯେ ଦେଓଯା ହବେ କାରଣ ତାତେ କୋନ ଖରଚ ହବେ ନା । ସରକାର ମଶାଇ ମେଯେଟିର ମାମାକେ ଡାକିଯେ ଏନେ ଗନ୍ଧିର ଭାବେ ବିବାହେର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଲେନ । ରାୟବାହାଦୁର କାଳୀକିଙ୍କର ରାୟେର ବଂଶଧରେର ସଙ୍ଗେ ବିବାହେର କଥା ପାତ୍ରୀର ମାମା ଖୁବ କଷ୍ଟ କରେଓ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖତେ ପାରନ୍ତେନ ନା । ଛେଲେଟିର ନାକି ସାମାଜିକ ଖୁଁତ ଆଛେ । ଏତ ବଡ଼ ବଂଶେର ଛେଲେ ଯାର ବୟବ ମାତ୍ର ସତେର ତାର ସାମାଜିକ ଖୁଁତେ କି ଏସେ ଯାଯ । ହୀରେର ଆଂଟି ଯତ ବାଁକା ହୋକ ତାର ମୂଲ୍ୟ ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର କମେ ନା । ବିଗଲିତ ମାମା ରାଜୀ ହୟେ ଗେଲ । ଭାଗୀ ଯଦି ରାଜେନ୍ଦ୍ରାଗୀ ହୟ ତା ହଲେ ଭବିଷ୍ୟତେ ତାର କତ ଉପକାର ହତେ ପାରେ । ଗ୍ରାମେର ମାତ୍ରୟ ଈର୍ଧାସ୍ଥିତ ହଲ, ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟ ବିବାହ—ଏହି ତିନି ନିଯେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରା ଯାଯ ନା ତା ଆବାର ପ୍ରମାଣିତ ହଲ ।

ସରକାର ମଶାଇ ମାମାକେ ବଲଲେନ, ଏତ ଦୂରେ ଏସେ ତାଦେର ପକ୍ଷେ ବିଯେ ଦେଓଯା ସନ୍ତବ ନଯ । ତିନି ସବ ଖରଚ ଦିଚେନ, ମାମା ଯେନ ଅବିଲମ୍ବେ ଭାଗୀ ନିଯେ ଚଲେ ଆମେନ । ମେଥାନେଇ ବିବାହ ହବେ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶ୍ରୀରାଧାକୃତି

ରାୟବାଡ଼ିର ଅର୍ଥେ । ବିଖ୍ୟାତ ବଂଶେର ବିଯେ ହେଲାଫେଲା କରେ ଦିଲେ ଚଲବେ ନା । ପାତ୍ରୀ ଏଥିଓ ରଜସ୍ଵଳା ହୟନି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୟେ ସରକାର ମଶାଇ ଚୁଁଡାୟ ଫିରେ ଏଲେମ । ପାତ୍ରୀର ନାମ ହେମପ୍ରଭା । କଦାଚିଂ ନାମେର ସଙ୍ଗେ ମାତ୍ରରେ ମିଳନ ହୟ, ଏ କ୍ଷେତ୍ରେ ନାମଟାଇ ଘେନ କଞ୍ଚାର ତୁଳନାୟ ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୟେ ପଡ଼େଛେ ।

ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ବିବାହ ଉପଲକ୍ଷେ ରାୟବାଡ଼ିତେ ଯେ ଜାଁକଜମକ ହୁଲ ତା ଚୁଁଡାର ମାତ୍ରବ ଅନେକ ଦିନ ଦେଖେନି । ରାମକିଙ୍କରେ ବିବାହେ ପ୍ରାଚୁର୍ୟ ଛିଲ, ତୁ ହାଜାର ମାତ୍ରବ ଖେଯେ ଗିଯେଛିଲ, କିନ୍ତୁ ଏମନ କରେ ସେଟା ଗଲ୍ଲ କଥା ହୟନି । ରାମକିଙ୍କର ସରକାର ମଶାଇକେ ଦରାଜ ହତେ ବଲେଛେନ, ଦେବୀର ପୂଜାର ଏଟା ଏକଟା ପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗ, ଏଥାନେ କୋନ ତୁଣ୍ଡି ରାଖଲେ ଚଲବେ ନା । ଜମାନୋ ଟାକା ଫୁରିଯେ ଗେଲେ ଧାର କରାତେ କୋନ ଦିଧା ନେଇ, କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ଶେଷେ ଆର କୋନ ଅଭାବ ଥାକବେ ନା, ଏଇ ସଂସାବ କୁବେବେର ସମକଳ ହବେ ।

ପାତ୍ରୀକେ ନିୟେ ତାର ମାମା ପୌଛେ ଗେଛେ ଯଥାସମୟେ । ଶହରେ ଆର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତେ ଏକଟି ବାଡ଼ିତେ ତାଦେର ରାଖା ହୟେଛେ । ସରକାର ମଶାଇ ରାମକିଙ୍କରକେ ଅନୁରୋଧ କରେଛିଲେନ ବିବାହେର ଆଗେ ଏକବାର-

ଶ୍ରୀରାଧାକୃତି

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଦ୍ଧରଣ

ପାତ୍ରୀକେ ଦେଖେ ଆସିଲେ । କୁପେର ବର୍ଣନା ତିନି ଯା କରେଛେନ ତା ଏକବାର ମିଲିଯେ ନେଓଯା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କାରଣ ଏହି ବଂଶେର ବ୍ୟୁତି ହେଯେ ଯେ ଆସିବାକୁ ନିର୍ବାଚନ ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ଦ୍ୱାରାଇ ହେଉଥାଇ ଉଚିତ ।

ରାମକିଙ୍କର କିନ୍ତୁ ଏକ କଥାଯ ନା ବଲେ ଦିଯେଛେନ । ହାଜାର ହୋକ ତିନି ସମ୍ପର୍କେ ଭାସ୍ତୁର ହବେନ । ଭାଦ୍ରବଟ୍-ଏର ମୁଖ ଦର୍ଶନ କରା ଗାହିତ କାଜ ହବେ । ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ଓପର ଯଥେଷ୍ଟ ଆଶ୍ରାମ ଆଛେ ଅତିଏବ ପାତ୍ରୀ ନା ଦେଖିଲେ ଓ ଚଲିବେ ।

ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାର ମଶାଇ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀକେ ରାଜି କରାନ୍ତେ ପାରିଲେନ । ସାଧାରଣତ ବାଡ଼ିର ମେଘେରା ବିଯେର ଆଗେ କନେକେ ଦେଖିଲେ ଯାନ ନା, ମେ ନିଯମ ନେଇ । ପାଲକିତେ ଚେପେ ଗୋପନେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ସଙ୍କ୍ଷେଷ୍ୟ ପାର ହେଁ ହେମପ୍ରଭାକେ ଦେଖିତେ ଗେଲେନ । ହରକିଙ୍କରେର ଯେ ତ୍ରୀ ହବେ, ବାୟବାଡ଼ିର ସେଇ ଛୋଟ ବ୍ୟୁକ୍ତି ଏକବାର ଚାକ୍ଷୁଷ ଦେଖାର ଇଚ୍ଛେ ଠାରଣ ଛିଲ । ଲୋକଲଙ୍ଘାବଶତ ମୁଖେ ନା ବଲିଲେ ଓ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଇ ରାଜି ହେଁ ଗେଲେନ । ବ୍ୟାପାରଟା ଏମନକି ରାମକିଙ୍କରେର କାହିଁ ଓ ଗୋପନ ରାଖା ହଲ ।

ହେମପ୍ରଭାକେ ଦେଖେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ମୁଖେ ପ୍ରଥମେ କଥା ଫୁଟିଲ ନା । ଏତ ଶୁନ୍ଦର କୋନ ମାନ୍ୟ ହୟ । ନିଜେ ଶୁନ୍ଦରୀ ବଲେ ଠାର ଯେ ଧାରଣ ଛିଲ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ତା ନିଃଶେଷ ହେଁ ଗେଲ । ଏ ମେଘେ ଅନ୍ଧକାବେ ହେଁଟେ ଗେଲେ ଓ ଚାରଧାର ଆଲୋକିତ ହବେ । ଠିକ ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରତିମାର ମତ ମୁଖେର ଗଡ଼ନ କିନ୍ତୁ ବାଲିକାଶୁଲଭ ଚାପଳ୍ୟ ତାତେ ମାଥାମୋ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଦ୍ଧରଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ମାଥାର ଚୁଲ ଅଜନ୍ତ ଟେ ହୟେ ପ୍ରାୟ ଗୋଡ଼ାଲି ଛୁଟେଛେ । ମୁକ୍ତ
ଚୋଖେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଜିଜାମା କରଲେନ, ‘ତୋମାର ନାମ ହେମପ୍ରଭା ?’

ଦ୍ରତ ଘାଡ଼ ନେଡ଼େ ମେଯେ ଜବାବ ଦିଲ, ‘ହଁବା, ସବାଇ ଡାକେ ମୁଖପୁଡ଼ି
ବଲେ ।’

‘ମୁଖପୁଡ଼ି ?’ ହାମି ଚାପତେ ପାରଲେନ ନା ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।

‘ହଁବା । ଆମି ନାକି ଖୁବ ଶୁନ୍ଦରୀ, ଅତି ବଡ଼ ଶୁନ୍ଦରୀ ନା ପାଯ
ବର, ତାଇ ମୁଖପୋଡ଼ାଯା ।’

କଥା ବଳାର ଭଞ୍ଜିତେ ଛେଲେମାଉୟୀ ସ୍ପଷ୍ଟ । ଗଲାର ସର ଖୁବ
ମିଟି କିନ୍ତୁ ବୋଧ ହୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟେର ମଧ୍ୟେ ମାନୁଷ ହୁଏଯାଏ ଏକେ କେଉ
ସହନ୍ ଶେଖାଏ ନି ।

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ତୃକ୍ଷଣାଂ ଶ୍ଵିର କରଲେନ ଏ ମେଯେର ନତୁନ ନାମକରଣ
କରତେ ହବେ । ବାୟବାଡ଼ିତେ ସଥନଇ କୋନ ମେଯେ ବଧୁ ହୟେ ଆସେ
ତଥନଇ ତାର ଆଇବୁଡ଼ୋ ନାମ ବାତିଲ ହୟେ ଯାଯା । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର
ନିଜେରେ ଅନ୍ତ ନାମ ଛିଲ, ଏତଦିନେର ଅବ୍ୟବହାରେ ସେଟା ପ୍ରାୟ ଭୁଲେଇ
ଗିଯାଇଛେ । ତିନି ହେସେ ବଲଲେନ, ‘ହେମପ୍ରଭା ନାମଟା ଭାଲ,
ମୁଖପୁଡ଼ି ଅବଶ୍ୟ ଖୁବ ଖାରାପ । କିନ୍ତୁ ଆମରା ତୋମାର ଅନ୍ତ ନାମ
ରାଖବୋ । ଆଜ ଥେକେ ତୋମାର ନାମ ଲଙ୍ଘୀ ।’

‘ଓମା, ମେ ତୋ ଠାକୁରେର ନାମ !’ ମେଯେର ଚୋଖେ ବିସ୍ମୟ ।

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ହେସେ ବଲଲେନ, ‘ତାଇ ତୋ । ତୁମି ସେଇ ଠାକୁରେର
ପୁଜୋବ ଜମ୍ହେଇ ତୋ ଜମ୍ହେ ।’

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାତ-ପା ନେଡ଼େ ବଲଲ, ‘ଆମି ବାବା କୋନଦିନ ପୁଜୋଟୁଜୋ
କରିନି ।’

‘ଆଜ୍ଞା ।’ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ମଜା ଲାଗଲ, ‘ତୁମି କି କି ପାରୋ ?’

‘ଆମି ?’ ଭାବତେ ବସନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ‘ଆମି ବଁଧାତେ ପାରି, ମୋଚାର
ଘଣ୍ଟ, ଲାଟ୍-ଏର ତରକାରି, ନିଜେ ନିଜେ ଚଳ ବଁଧାତେ ପାରି, ଆବାର
ଖୁବ ଉଚୁ ଆମଗାଛେଓ ଉଠାତେ ପାରି ।’

‘ବାଃ ଖୁବ ଭାଲ କଥା । ତବେ ତୋମାକେ ଆମାଦେଇ ଶ୍ରଦ୍ଧାନେ
ଗିଯେ ଏ ସବ କିଛୁଇ କରତେ ହବେ ନା । ଏର ଚେଯେ ସହଜ ଏକଟୀ
କାଜେର ଭାବ ତୋମାକେ ଦେଉୟା ହବେ ।’ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଜାନାଲେନ ।

‘ଏର ଚେଯେ ସହଜ ? କି ମଜା ! କି କାଜ ଗୋ ?’

‘ଏହି ଧରୋ, ତୋମାର ଚେଯେ ସାତ ବଛରେର ବଡ଼ ଏକଟୀ ଛେଲେକେ
ସ୍ନାନ କରିଯେ ଦିତେ ହବେ, ଖାଓୟାତେ ହବେ, ଦେଖାଶୋନା କରତେ ହବେ ।
ବ୍ୟାସ !’

‘ଓମା ମେ କି ! ଆମାର ଚେଯେ ସାତ ବଛରେର ବଡ଼ ଯେ ମେ ତୋ
ଏକଜନ ବ୍ୟାୟାଚେଲେ । ତାକେ ଓ ସବ କରାତେ ଯାବ କେନ ? ତାର
ନିଜେର ହାତ-ପା ନେଇ ?’ ଅବାକ ହଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

‘ଛିଲ କିନ୍ତୁ ଭଗବାନ ଦେଗୁଲୋ ନଷ୍ଟ କରେ ଦିଯେଛେନ ।’

କଥା ଶେବ କରେ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଆର ଅପେକ୍ଷା କରଲେନ ନା ।
ଏରକମ ଏକଟୀ ମେଯେର ସ୍ଵାମୀ ହିସେବେ ହରକିକିରକେ କଞ୍ଚନା କରତେଓ
ବୁକ ହିମ ହୟେ ଯାଯ । କିନ୍ତୁ ଦେବୀର ସଦି ତାଇ ଇଚ୍ଛେ ତୟ ତାହଲେ

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ସେଟାଇ ମେନେ ନେଓଯା ଉଚିତ । ଏକମାଥା ଘୋମଟା ଦିଯେ ତିନି ପାଲକିତେ ଉଠିତେଇ ସରକାର ମଶାଇ ଛଟୋ ହାତ ଜୋଡ଼ କରେ ନୀଚୁ ସ୍ଵରେ ବଲେ ଉଠିଲେନ, ‘ମା, ଆମାର ଭୁଲ ହୟନି ତୋ ?’

ପାଲକିତେ ବସେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଜୀବାବ ଦିଲେନ, ‘ଦେବୀର ପୁଜୋର ଏର ଚେଯେ ଭାଲ ଉପଚାର ଆର କି ହତେ ପାରେ ସରକାର ମଶାଇ ?’

ବାଡି ଫିରେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ସୋଜା ଦୋତଳାଯ ଚଲେ ଏଲେନ । ବାରାନ୍ଦାର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତେ ହରକିକ୍ଷରେ ସରେର ସାମନେ ଦୌଡ଼ିଯେ ଏକଟୁ ଥିତିଯେ ନିଲେନ ତିନି । ସର ଥେକେ କୋନ ଶବ୍ଦ ଆସଛେ ନା ! ହରକିକ୍ଷର କି ଏର ମଧ୍ୟେଇ ସୁମିଯେ ପଡ଼ିଲ ! ନିଃଶବ୍ଦେ ସରେ ଚୁକେଇ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଠେଟ୍ କାମଢାଲେନ । ଏକଟା ବିରାଟ ଦୋଲନାୟ ହରକିକ୍ଷରକେ ଶୁଇଯେ ଦିଯେ ତାର ଚାକର ଦୋଲ ଦିଚେ । ଶିଶୁର ମତ ହରକିକ୍ଷର ଚୋଥ ବନ୍ଦ କରେ ଶୁଯେ ଆଛେ । ବୋବା ଯାଚେ ଛୋଟ କର୍ତ୍ତାର ଘୁମେର ଆୟୋଜନ ଚଲାଚେ ଏଥନ । ହଠାଂ ନିଜେର ଅଜାନ୍ତେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଦୁଇ ଚୋଥ ଥେକେ ବନ୍ଧାର ମତ ଜଳେର ଧାରା ନେମେ ଏଲ ଗାଲେ । ତାରପର, ଯେମନ ନିଃଶବ୍ଦେ ଏସେହିଲେନ ତେମନି ବେରିଯେ ଏଲେନ ସର ଥେକେ । ନିଜେର ସରେର ଦିକେ ସେତେ ସେତେ ହଠାଂ ତୀର ଖେଲାଲ ହଲ,

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

କୁଳପତ୍ର

ତିନି ନିଛକ ବୋକାର ମତ କେଂଦେ ଫେଲିଲେନ । ଏକଦିକେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୋ ଅନେକ ଭାଗ୍ୟ ନିଯେ ଏ ବାଡ଼ିତେ ଆସଛେ । ଆମୃତ୍ୟ ମେ ଚୋଥେର ସାମନେ ସବ ସମୟ ଶ୍ଵାମୀକେ ଦେଖିତେ ପାବେ । ଏରକମ ଭାଗ୍ୟ କଟା ମେଯେର ହୟ । କୃତ ହାତେ ଜଳ ମୁଛେ ଫେଲିଲେନ ତିନି ।

ବିବାହେ ସବାଇକେ ନିମସ୍ତ୍ରଗ କରା ହୟ ଗୋଛେ । ସକାଳ ଥେକେ ବାଡ଼ିତେ ସାଜ ସାଜ ରବ । ପ୍ରଚୁର ମାନ୍ୟରେ ଆନାଗୋନା ଚଲଛେ । ଏକମାତ୍ର ମେଜ କର୍ତ୍ତାକେ ଖବର ଦେଓୟା ସନ୍ତ୍ଵବ ହୟନି । କଳକାତାଯ ତିନି ଯେ ଡେରାୟ ଆଗେ ଥାକିଲେନ ତାରାଓ କୋନ ଖବର ଦିଲେ ପାରେନି । ତାର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଏଥିନ ବିରାଟି, ଚଟ କରେ ହଦିଶ ପାଓୟା ସନ୍ତ୍ଵବ ନଯ । ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ଏଇ ବ୍ୟାପାରେ ମନ ଖୁଣ୍ଟ ଖୁଣ୍ଟ କରଛିଲ । ମେଜକର୍ତ୍ତା ନିଜେ ବିଯେ ନା କରୁକୁ ଛୋଟ କର୍ତ୍ତାର ବିଯେର ଖବରଟା ତାର ଜାନା ଉଚିତ ଛିଲ । କିନ୍ତୁ ସରକାର ମଶାଇ ଓ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଫଳ ହଲେନ ।

ପ୍ରଥମେ ଠିକ ଛିଲ, ଛୋଟ କର୍ତ୍ତାକେ ନିଯେ ଶୋଭାଧାତ୍ରୀ କରେ ବରଯାତ୍ରୀରା ଯାବେ ଯେ ବାଡ଼ିତେ ମେଯେକେ ରାଖା ହୟାଇଁ ମେଥାନେ । କିନ୍ତୁ ସରକାର ମଶାଇ-ଏର କଥାଯ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିକଲ୍ପନାର ବଦଳ ହଲ ।

କୁଳପତ୍ର

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବିଯେର ଦିନ ସକାଳେ ଏଲେନ ମେଯେର ମାମା ମେଯୋକେ ନିଯେ ଏ ବାଢ଼ିତେ । ରାଯବାଡ଼ି ଛୁଟୋ ଭାଗ ହୟେ ଗେଲ । ଏକଦିକ ମେଯେପକ୍ଷେର ଅନ୍ତଦିକ ପାତ୍ର ପକ୍ଷେର । ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ନିଜେର ହାତେ ଛେଲେକେ ମାଜିଯେ ଦିଲେନ । ସେ ଛେଲେର ମୂଖ ଥେକେ କଥା ବଲାତେ ଗେଲେଇ ଲାଲା ଗଡ଼ାୟ ମେ ଆଜ ଏକଦମ ଅନ୍ତରକମ । ପିଁଡିତେ ବସିଯେ ସଥନ ଈନ୍ଦ୍ରନାତଲାୟ ନିଯେ ଆସା ହଲ ତାକେ ଦେଖେ ଚୋଥ ଜୁଡ଼ିଯେ ଗେଲ ସବାର । ଏମନ ସୁଦର୍ଶନ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟବାନ ତରଣ କଥା ବଲାତେ ପାରେ ନା, କୋମରେର ନୀଚ ଥେକେଇ ଘାର ଶୁକନୋ—ଭାବଲେଇ ବୁକ ଟନ ଟନ କରେ ଉଠିଛିଲ ଆଗଞ୍ଚକଦେର । ବିଯେଟୀ ହୟେ ଗେଲ । ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ପଡ଼ିତେ ପାରଲ ନା କିନ୍ତୁ ପୁରୋହିତ ବଲଲେନ, ମୌନତାଇ ସମ୍ମତିର ଲଙ୍ଘଣ । ଅନ୍ତକ୍ଷଣ ରଇଲ, ତବୁ ହରକିକ୍ଷର ସାମାଜିକ ସେୟାଦପି କରେନି । ମୁଖ ଚୋଥେ ଚାରପାଶେ ତାକିଯେଛେ ତାରପର ସଥନ କନେ ଏଲ ତଥନ ସେନ ତାବ ଚୋଥ ସରେ ନା ।

ଧିଯେର ସାଜେ ଆଜ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ କିଛୁତେଇ ମାନୁଷ ବଲେ ମନେ ହଚ୍ଛେ ନା । ସେନ ଏକ ଲଙ୍କ ଟାଂଦ ଆର ପୃଥିବୀର ମର ଫୁଲ ନିଜେଦେର ରପାଇନ କରେଛେ ଓର ଜନ୍ମେ । ଦଶ ବହରେର ବାଲିକା ବେନାରସୀ ଶାଡ଼ିର ମୋହିନୀମାୟାୟ ସେନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁବତୀର ଚମକ ପେଯେ ଗେଛେ । ଆତ୍ମବଧୂ ମୁଖଦର୍ଶନ ଅଶୋଭନ ତବୁ ଏକବାର ଚେଯେ ଦେଖଲେନ ରାମକିକ୍ଷର । ଆଜ ତିନି ଅନେକ ବହରେର ମଧ୍ୟେ ପ୍ରଥମ ରାତ ବାଢ଼ିତେ ଆଛେନ । ଅସ୍ତିତ୍ବ ହଚ୍ଛେ, ଶରୀର ଆଇଟାଇ କରଛେ, ସଦିଏ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ତୀର ଘରେ ପାନୀୟ ମଜୁତ ବରେହେ ତ୍ୱ ଏତକ୍ଷଣ ସବ କେମନ ଫାକା ଫାକା
ଲାଗଛିଲ । ନତୁନ ବଟ୍-ଏର ମୁଖ ନଜରେ ଦେଖାର ପର ତୀର ଶରୀରେ
ବିଦ୍ୟୁତ ପ୍ରବାହିତ ହଲ, ଏ ଯେ ସାକ୍ଷାଂ ଲଙ୍ଘୀ ପ୍ରତିମା ! ବୁକ ଭାବ
ଗେଲ ତୀର, ଯାକ, ଆର କୋମ ଭୟ ନେଇ । ତାରାମୁଦ୍ରାରୀ ତୀରକେ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତା କରେଛେ । ଏ ରଜସ୍ଵଳା ହବାର ଆଗେଇ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମା
ଏମେ ଯାବେ ।

ବାସର ଘରେ ମେୟେରା ରସିକତା କରେଇ, ତବେ ମେଟୋ ବରେର ସଙ୍ଗେ ।
ଏକ୍ଷେତ୍ରେ ଠିକ ଉଣ୍ଟୋଟା ହଲ । ମେୟେରା ପଡ଼ିଲ ଲଙ୍ଘୀକେ ନିଯେ ।
ପାଡ଼ାପ୍ରତିବେଶୀ ମେୟେରା ହରକିକରେର ଅବଶ୍ଯା ଜାନେ । ପାତ୍ରେବ
ପେଛନେ ତାର ଚାକର ସବ ସମୟ ଦାଡ଼ିଯେ ଆଛେ । ଓର ସଙ୍ଗେ
ରସିକତାର ଚେଷ୍ଟା କରା ମାନେ ଭଷ୍ଯେ ଘି ଢାଳା । ଅତ୍ୟବ ଲଙ୍ଘୀକେ
ଆଲାନେ ଶୁରୁ ହଲ ।

ଏକଜନ ବଲଲ, ‘ହ୍ୟ ଗୋ ବଟ, ବରେର ସଙ୍ଗେ ଆଲାପ କରୋ !’

ବିଯେର କନେର ଚୁପ କରେ ବସେ ଥାକାଇ ନିୟମ । କିନ୍ତୁ ଏ ମେୟେ
ଅନ୍ତ ଧାତେ ଗଡ଼ା । କ୍ୟାଟ କ୍ୟାଟ କରେ ବଲଲ, ‘ମେୟେଛେଲେ ନିଜେ
ଥେକେ ପୁରୁଷେର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲେ ନାକି, ଏ ଦେଶେ କି ଏହି ନିୟମ ?’

ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ କରେଛିଲ ସେ ତୋ କ୍ଷେତ୍ରେ ଘରେର ଆର ସବାହି ଥ ହେଁ
ଗେଲ କଥାଟା ଶୁଣେ । ନତୁନ ବଟ ଏତ ତେଜେର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲଲ ।
ମେକି ଜାନେ ନା, ତାର ବର କଥା ବଲାତେ ପାରେ ନା । ଏକଜନ ଠାଟ୍ଟୋଟା
ଜିଇୟେ ରାଖିତେ ଢାଇଲ, ‘ତା ନା ହ୍ୟ ଆଲାପ କରିଯେ ଦିଇ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମାତ୍ର

ଏହି ହଲ ତୋମାର ବର, ଏଇ ସଙ୍ଗେ ସାରା ଜୀବନ ଶୁଦ୍ଧ ହବେ, ଏହି ତୋମାର ଚୋଥେର ମଣି । ନାଓ, ଆଲାପ କରିଯେ ଦିଲାମ, ଏବାର ଦେଖି କେମନ କଥା ବଲ ।’

ଘୋମଟୀ ସାମାନ୍ୟ ଉଠେ ଗେଛେ କପାଳ ଥିକେ ; ଡାଗର ଚୋଥ ତୁଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ଵାମୀକେ ଦେଖିଲ । ଅନେକକ୍ଷଣ ଥିକେ ଏକଇଭାବେ ଜଡ଼ଭରତେର ମତ ବସେ ଥିକେ ଆର ପାରଛିଲ ନା ହରକିଞ୍ଚର । ତାର ଢାକର ଅବଶ୍ୟ ହେଲାନ ଦେବାର ଜଣ୍ଠ ତାର ପେଛନେ ତୁତିନଟେ ବଡ଼ ବାଲିଶ ସାଜିଯେ ଦିଯେଛିଲ ଏଥିନ ମେ ତାତେଇ ଭର ରେଖେଛେ । ଅନେକ ଦିନ ବାଦେ ଏତ ପରିଶ୍ରମେ ବୋଧ ହୟ ତାର ସୂର୍ଯ୍ୟ ପେଯେ ଯାଇଛିଲ, ନତୁନ ବଟ ତାକେ ଦେଖିଛେ, ବୁଝିତେ ପେରେ ମେ ଚେଯେ ଥାକିତେ ଚେଷ୍ଟା କରଲ କିନ୍ତୁ ପାରଲ ନା । ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଭ୍ରମିତି କୁଟକେ ଗୋଲ । ତାର ସ୍ଵାମୀ ସ୍ଵର୍ଗ ନଯ, କଥା ବଲିତେ ପାରେ ନା, ଏ ଖବର ତାର କାନେ ଗିଯେଛିଲ । ତାଦେର ଗ୍ରାମେ ଏକଟି ବୋବା ଛେଲେ ଆଛେ ସେ କଥା ବଲିତେ ପାରେ ନା ; କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀର ଆର ସବ କାଜ ସ୍ଵାଭାବିକ ମାନ୍ୟେର ଚେଯେ ଅନେକ ଭାଲଭାବେ କରିବାକୁ ପାରେ । ତାର ସ୍ଵାମୀ ହୟତେ ତାର ମତ ହବେ—ଏରକମଟା ଭେବେଛିଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । କିନ୍ତୁ ହରକିଞ୍ଚର ଶୁଯେ ପଡ଼ାଯ ତାର କୋମରେର ନୀଚେର କାପଡ଼ ସରେ ଗେଛେ, ଛଟେ କାଟିର ମତ ସର ବିବର୍ଣ୍ଣ ପା ନେତିଯେ ପଡ଼େ ଆଛେ ସେଥାନେ ।

ଠିକ ମେ ସମୟ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଏସେ ପଡ଼ିଲେନ ଦରଜାୟ । ଏହି ସମୟଟାର ଜଣେ କାଟା ହେଲିଲେନ ତିନି । ଏସେଇ ତାଡ଼ା ଲାଗାଲେନ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମାତ୍ର

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମେଯେଦେର । ପ୍ରାୟ ଜୋର କରେ ଓଦେର ଶରୀରେର ଦୋହାଇ ଦିଯେ
ସବାଇକେ ପାଠିଯେ ଦିଲେନ ଖାନ୍ଦ୍ୟାର ଜାୟଗାୟ । ସର ଖାଲି ହୟେ
ଗେଲେ ଦେଖଲେନ ଛଟୋ ଚୋଥ ଓର ଦିକେ ଅପଳକେ ତାକିଯେ ଆଛେ;
କିନ୍ତୁ ସେ କିଛୁଇ ଦେଖିତେ ପାଞ୍ଚେ ନା । କାରଣ, ତାର ଛ-ଚୋଥେ ସମୁଦ୍ର ।
ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଆର ପାରଲେନ ନା, ଛଟେ ଗିଯେ ନତୁନ ବ୍ରାହ୍ମିକେ ଜଡ଼ିଯେ
ଧରଲେନ । ମେଯେଟା ତୀର ବୁକେର ମଧ୍ୟେ ଥର ଥର କରେ କାପଛେ
ନିଃଶବ୍ଦେ । ଓଦିକେ ହରକିଙ୍କର ତଥନ ଅଈସେ ଘୁମେର ଅତଳେ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାଲା

॥ ଦୁଇ ॥

ଗନ୍ଧାର ଜଳ ସିଯାଇ, ସମୟ କାରୋ ଜଣେ ବିମେ ଥାକେ ନା ।
ଏବଂ ସମୟ ହଲ ଏମନ ଏକଟା ଶୁଦ୍ଧ ଯା ସବ ରୋଗ ସାରିଯେ ଦେଇ,
ତାଇ ନତୁନ ବଟ୍ଟ ଛଦିନ ବାଦେଇ ଆର ଏକ ନତୁନ ଜଗତେ ପ୍ରବେଶ
କରିଲ । ଏଥିନ ହରକିଙ୍କରେର ଚାକରେର ଛୁଟି, ଶୁଦ୍ଧ ମାରେ ମଧ୍ୟେ
ଛୋଟବାୟୁକେ କୋଥାଓ ନିଯେ ଯେତେ ହଲେ ତାର ଡାକ ପଡ଼େ । ନତୁନ
ବଟ୍ଟ ସ୍ଵାମୀକେ ଥାଇଯେ ଦେଇ, ସାଜାଯ ଏକ ଏକଦିନ ଏକ ଏକ ରକମ
ଛଡ଼ା ବଲେ ଘୂମ ପାଡ଼ାଯ । ଆର ଅଶ୍ରୟ ବ୍ୟାପାର, ଏ ମେଯେକେ
ସାରାକ୍ଷଣ ଚୋଥେର ସାମନେ ଦେଖେ ହରକିଙ୍କରେର ସ୍ଵଭାବଚରିତ୍ ଏକଦିନ
ପାଠେ ଗେଛେ । ଭର ହତ୍ପୁରେ ଅଥବା ଗଭୀର ରାତେ ତାର ମେହି ବୁକଫାଟି
ଚିଂକାର ଆର ଶୋନା ଯାଇ ନା । ଶୁଦ୍ଧ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯଥନ ଚୋଥେର ଆଡ଼ାଳ
ହୟ ତଥନ ତାର ଛଟକଟାନି ଶୁରୁ ହୟ । ବଟ୍ଟକେ ନା ଦେଖା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେ
ଶାନ୍ତ ହୟ ନା । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଏହି ସରେ ଆସାର ପ୍ରୟୋଜନ ଫୁରିଲେ
ଗିଯେଛେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେ ସ୍ଵାମୀକେ ନିଯେ ଭୁଲେ ରଯେଛେ ଏତେଇ ତାର
ଶାନ୍ତି ।

ବିଯେର ଆଗେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁତୁଳ ଖେଲିଲେ । ଗ୍ରାମ୍ୟ ମେଲା ଥେକେ
କିନେ ଆନା ମାଟିର ପୁତୁଳ ସେଣ୍ଟଲୋ । ଏଥିନ ଏମନ ଏକଟା ପୁତୁଳ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାଲା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ତାର ହାତେ ସେ କାନ୍ଦେ ହାନେ ଅଥଚ କଥା ବଲେ ନା । ଗଲ୍ପ ଜଡ଼ିଯେ
ଆଦିବ କବଳେ ତାକେ ଆକଢ଼େ ପରେ ଏହି ମାତ୍ର । ଗ୍ରାମସୁବାଜେ
ଦିଦିଦେଇ କାହେ ତାର ଜାନା ହୟେ ଗିଯେଛିଲ ବିଯେର ପର ସ୍ଵାମୀରୀ କି
କି କମ କବେନ । ଭୟ ଯେମନ ଡିଲ ତେମନି ଶିତରନ କମ ଡିଲ ନା ,
ଏଥାମେ ଏମେ ପ୍ରଥମ ରାତରେ ପରଟି ମେ ଟେବ ପେଯେ ଗେଲ ଓସନ
ହରକିଙ୍କରେର କାତ୍ ପେକେ କୋନଦିନ ପାବେ ନା । ଦଶ ବଚରେର ମେଯେ
ଏତେ ନିଶ୍ଚିତ ହଲ । ବେଳ ଖୁବ ବଡ଼ ଫାଂଡା କଟେ ଗେଲ ତାର । ଏକ
ଅଭ୍ୟାବକମ ମଜା ପେଯେ ଗେଲ ମେ ହରକିଙ୍କରେର ମଙ୍ଗେ ଖେଳାତେ ।
ଏ ପୁତ୍ରଲ ରାଗ କରଲେ ବୋବେ, ଖୁଶି ହଲେ ଟେର ପାଇ, ଶୁଦ୍ଧ କଥନେ
ସଥନେ ଲଞ୍ଚା ଯଦି ଅଭିମାନ କରେ ତଥନ ହରକିଙ୍କରେର ମାଥାଯ କିଛିଟ
ଟୋକେ ନା, ଫ୍ଯାଲ ଫ୍ଯାଲ କରେ ଚେଯେ ଥାକେ ।

ଏ ବାଡ଼ିରେ ଲଙ୍ଘାବ ଦିନ ତାଟ ଭାଲଟ କାଟୁଛେ । ଏତ ବିରାଟ
ବାଡ଼ି ତାର ବଡ ବଡ ସରେ ମେ ଥାକିତେ ପାରବେ କୋନଦିନ
ଭାବେନି । ଶୁଦ୍ଧ ଏକଟା ଜିନିମେ ମାବେ ମାବେ ଶୁବ ରାଗ ହୟେ ଯାଏ
ତାବ । ତାରାନ୍ତର୍ଦର୍ଶି ତାକେ ଏକତଳାୟ ନାମତେ ନିବେଦ କରେଛେନ ।
ଏମନ କି ଦିନରେ ଦେବୀଯ ଦାବାନ୍ଦାୟ ଟୋଟୋ କରେ ସୌରାଷ୍ଟ୍ର ଚଳାବେ ନା ।
ବଡ ଭାଶୁଦ୍ଧ ନାକି ଶୁବ ରାଗୀ ମାନ୍ୟ, ବାଡ଼ିର ମଟ୍ଟଏଳ ଏମବ ପଛନ୍ଦ
କବେନ ନା । ବିକେଳେ ଟେବ ଗାନ ଶୁଣେତେ ଲଞ୍ଚା । ସଥନ ଆ ଆ
ବରେ ଗାନ ତଥନ ଏକଦମ ଭାଲ ଲାଗେ ନା ହେ । କିନ୍ତୁ ସଥନ ବାଲା
କଥାଯ ଶୁବ ବମେ ତଥନ କାନ ଜଡ଼ିଯେ ଯାଏ । ସେ ମାନ୍ୟ ଅମନ ଶୁନ୍ଦର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଥାନ ଗାଁ ସେ ଆଖାର ରାଗୀ ହୟ କି କରେ ! ଚାରି କରେ ଦେଖେଛେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସଙ୍କୋବେଳାୟ ରାଜାର ମତ ମେଜେଣ୍ଡଜେ ବଡ଼ ଭାସୁର ଦିନିର କାହେ
ଆମେନ, ପାଚ ମିନିଟ ଥାକେନ ତାରପର ନୀଚେ ନେମେ ଯାନ ।

ତାରାମୁନ୍ଦରୀକେ ତାବ ଥିବ ଭାଲ ଲେଗେଛେ । କିନ୍ତୁ ତାର
ଅପଦେଶଗୁଲୋ ମୋଟେଟି ଭାଲ ଲାଗେ ନା । ଏ ବାଡିତେ ନାକି ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ବନ୍ଦୀ ହୟେ ଆଛେନ । ଆଗାମୀ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣାବ ଦିନ ତାକେ
ମେହି ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପୁଜୋ କରାତେ ହବେ । ତିନ ପୁରୁଷ ଧରେ ନାକି ଏ ବାଡିବ
କେଟ ତାବ ପୁଜୋ କରେନନି । ମବ ଦାୟିତ୍ୱ ତାଟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଓପର
ପଡ଼ିଛେ । ଏହି ଜଣେ ତାକେ ଏ ବାଡିତେ ଆମା । ମେ ପୂଜ୍ଞ
ଭାଲଭାବେ କବଲେ କୋନ ଅଭାବ ଆବ ଥାକବେ ନା । ତାରାମୁନ୍ଦରୀ
ତାକେ ବୃକ୍ଷିଯୋତେନ ଦେବ ପ୍ରସର ହଲେ ହୟତୋ ହରକିକ୍ଷର ସୁନ୍ଦ ହୟେ
ଠିବେ, କଥା ବଳାତେ ପାରବେ । ପ୍ରଥମ ପ୍ରଥମ ଏମବ କଥା ଶୁଣିଲେ ତମ
ହୟତୋ, ପୁଜୋଟୁଜୋ କୋନଦିନ କରେନି ମେ । ପୁରୁତମଶାଇ ନାକି
ଦେଖିଯେ ଦେବେନ—ତବ ! କିନ୍ତୁ ସ୍ଵାମୀ ସୁନ୍ଦ ହୟେ ଯାବେ ଶୋନାର ପାଇ
ମେ ଅନେକ ସ୍ଥିର ହୟେ ଗେବେ । ସ୍ଵାମୀକେ ଜାଗିଯେ ଧରେ ଆଦର କରାତେ
ନିଷେଧ କରେଛେ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ । ପୁଜୋର ଆଗେ ଶୁସବ କରଲେ ଦେବୀ
ବାଗ କରାତେ ପାରେନ । ଆଦର ପେଯେ ପେଯେ ହରକିକ୍ଷର ଛେଲେମହୁରେର
ମତ ନାକି କାନ୍ଦା କାନ୍ଦା ଆଦରର ଜନ୍ମ । କିନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନିଜକେ
ମୁମ୍ଭତ କରାତେ ଶିଖେ ଫେଲେଛେ : ଆର ତୋ ମୋଟେ ଦେଢ଼ିଟା ମାସ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପୂଜା

ଆଜି ପୁଣିମା । ନାଥାବାନେ ଏକଟା ଅମାବଶ୍ୟା ଚାନ୍ଦ ଗଲେହି
ଟୁଂଗବରେ ମାସ । ତଗ୍ବିପ୍ରଜୋ ପାର ହଲେଇ କୋଜାଗରୀ ଲଙ୍ଘାପ୍ରଜୋ ।
ମେଟି ବାବୋ ଏହି ବଶେର ମାତ୍ରମ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆର୍ତ୍ତି ଦେବେ ଦେବୀକେ । ଦେବୀ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତବେନ ଆମେ ବନ୍ଧୁ ବନ୍ଧୁ ଥାକାବ ପର । କୁବେରେ ସମକଞ୍ଚ
ହେବ ବାୟରା । ଲଙ୍ଘୀକେ ତାଇ ଚୋଥେ ଚୋଥେ ବାଖେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।
ସାଇୟାଳ ଛୁଟୋଛୁଟି କରାତେ ଦିଯେ ଆଦାର ଶବ୍ଦୀରେ ଆଘାତ ନା
ଲାଗିଯେ ବମେ ।

ଏ ମାସେ କୋଲିଯାରୀର ମାସିକ କିଷ୍ଟଟା ଥାମେ ନି । ତାରା-
ଶୁନ୍ଦରୀର ତାତ ପ୍ରାୟ ଥାଲି । ଦଙ୍ଗିଧେର ଜଗିଟାଯ ଆବର କି ମର
ଗୋଲମାଳ ଲେଗେଛେ । ଗୋପନେ ସରକାର ମଶାଇକେ ଦିଯେ ଗତନା
ବିଜ୍ଞାନ କରିଯାଉଛେ ତିନି । ଆର ତୋ ମୋଟେ ଏକଟା ମାସ
ତାବପର ଦେବୀ ଦଶଶ୍ରୁଗ କରେ ମର ଫିରିଯେ ଦେବେନ । କିଷ୍ଟ
ଦାତକିଙ୍କରେର କାହେ ଏମର କଥା ନାହା ବୁଥା । ତିନି ପ୍ରତାହ ମନ୍ଦାବ
ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ସାମନେ ମଗନ ତାତ ପାତେନ ତଥନ ତାକେ ଶବ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ
ଧର୍ମଟା ତର । ଏକଟାର ପର ଏକଟା ଗତନା ତାଇ ଚଲେ ଯାଇଛନ୍ତି
କାମେ, ଏମ ଥାତ ଥାତ କରେ । କିଷ୍ଟ ଭାବନାବେ ବିଶ୍ଵାସ କରେନ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପୂଜା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମରି

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ରାତଟାର ଭଞ୍ଚ—ତାର ଏଥି
ଶବ୍ଦରୀର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ।

ଆଜ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା । ସଙ୍ଗେ ଥେକେ କିଛୁତେଇ ହରକିଳିର ସ୍ତ୍ରୀକେ
ଛାଡ଼ାତେ ଚାଟିଛିଲ ନା । ତାର ସାମନେ ବସେ ଥାକତେ ହବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ
ଜାନମା ଦିଯେ ଫୁଟଫୁଟେ ଜୋଣ୍ମା ଦେଖିତେ ପେଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମାଥାଯ
ଏକଟା ମତଲବ ଏଲ । ହରକିଳିର ପ୍ରାୟ ସାରା ଦିନରାତ ସରେର ମଧ୍ୟେ
ବନ୍ଦୀ । ଏକଦିନ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ସଙ୍ଗେ ବାଡ଼ିର ଛାଦେ ଏକମାଥା
ଘୋମଟା ଦିଯେ ଉଠେଚିଲ ସେ । ଯଦିଓ ଏ ବାଡ଼ିର ସମାନ ବାଡ଼ି ଧାରେ
କାହେ ଆର ଏକଟା ଓ ନେଇ ତବୁ ଆଡ଼ାଳ । ମେଥାନେ ହରକିଳିରକେ
ନିଯେ ଗେଲେ କେମନ ହ୍ୟ ।

ଚାକରକେ ନିର୍ଦେଶ ଦିଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଛାଦେ ନିଯେ ଏଲ ହରକିଳିରକେ ।
ବିରାଟ ମାଠେର ମତ ଦୋତିଲାର ଛାଦ ଏଥିନ ଦୁଧେର ସରେ ମାଥାମାଥି । ଯେନ
ଆକାଶ ଫୁଟୋ ହ୍ୟେ ଅଟେଲ କୁପୋର ଶ୍ରୋତ ନେମେ ଆସାହେ ମାଟିତେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମନେ ପଡ଼ିଲ ଏରକମ ଜୋଣ୍ମାର ରାତେ ତାରା ଉଠେନେ ପା
ଛଡ଼ିଯେ ବସେ ଟାଦେର କଲଙ୍କ ଦେଖିତ । ହରକିଳିର ଯେ ଖୁଶି ହ୍ୟେଛେ
ଏଥାନେ ଏମେ ତା ଓର ମୁଖ ଦେଖେ ବୋବା ଯାଇ । ଆନ୍ଦୁଲ ଦିଯେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମରି

ଚାନ୍ଦେର ଦିକେ

ତାକିଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଦେଖିଯେ ସେ ମେ ଉତ୍ତରଜିତ ଭଙ୍ଗିତେ
କିଛୁ ବଲତେ ଗେଲ ଅମନି ଗାଲ ବେୟେ ଲାଲା ଗଡ଼ିଯେ ଏଳ । ଗୋଙ୍ଗାନି
ଛାଡ଼ା ଆର କିଛୁ ବୋକା ଯାଚେ ନା । ମେହି ଶବ୍ଦ ଏଥିନ ଏହି
ରୂପକଥାର ରାତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର କାନେ ଅନ୍ତରକମ ସ୍ଵରେ ବାଜଳ । ଶିଙ୍ଗକେ
ସଦି କଥା ଶେଖାନୋ ଧାୟ, ପାଖୀର ମୁଖେ ସଦି କଥା ଫୋଟେ ତବେ ଏ
କ୍ଷେତ୍ରେ ତା ଅସମ୍ଭବ ହବେ କେନ । ପାଟି ପେତେ ଚାକର ଶାଲମେର
ଧାରେ ବସିଯେ ଦିଯେ ଗେତେ ହରକିକରକେ । ଏଥିନ ଛାଦ ନିର୍ଜନ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ଵାମୀର କୋଲ ସୈମେ ବସଲ । ପରମଯଜ୍ଞ ଆଚଳ ଦିଯେ
ଲାଲାଟୁକୁ ମୁହିଁୟେ ଦିଯେ ଓର ଲୋମହୀନ ଅଥଚ ଶକ୍ତ ବୁକେ ହାତ ରାଖଲ ।
ମାପେର ମୁଖେର ଓପର ମଞ୍ଜପଡ଼ାର ମତ ମୁଖ କରେ ହରକିକରକେ ଦେଖିତେ
ଲାଗଲ ମେ । ହରକିକର ଚୁପଚାପ ଚାନ୍ଦେର ଦିକେ ତାକିଯେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଖୁବ ଆସ୍ତେ ଉଚ୍ଚାବଣ କରଲ, ‘ବଲ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଲ-ଥ-ଙ୍ଗ । ଆମାର ନାମ
ଧରେ ତୁ ମୁହିଁ ଡାକ । ଲ-ଥ-ଙ୍ଗ ।’ ଅବାକ ଚୋଥେ ପ୍ରୀକେ ଦେଖଲ
ହରକିକବ । କୟେକବାର ଶୋନାର ପର ତାର ଠୋଟ ଫାକ ତଳ ।
କିନ୍ତୁ କିଛୁ ଲାଲା ଆର ଗୋଙ୍ଗାନି ଛାଡ଼ା ଆର କିଛୁ ବେଙ୍ଗଲୋ ନା ତାର
ମୁଖ ଥେକେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆବାର ବଲଲ, ‘ତୋମାକେ ବଜାତେଇ ହବେ, ବଲ,
ଲ-ଥ-ଙ୍ଗ । ଆମାକେ ତୁ ମୁହିଁ ନାମ ଧରେ ଡାକବେ ନା ? ଲ-ଥ-ଙ୍ଗ ।’

ଆୟ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେଷ୍ଟାର ପର ହଠାତ ହରକିକରରେ ଜଡ଼ାନୋ
ଗଲାଯ ଶବ୍ଦ ଉଠନ ‘ଲ-ଲ-ଲ ।’ ବିଦ୍ୟାଂଶ୍ପ୍ରତ୍ତର ମତ ଶିହରିତ ହଲ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ‘ଟୀ, ଟୀ, ବଲ ଲ-ଥ-ଙ୍ଗ ।’ କିନ୍ତୁ ନା ଶତ ଚେଷ୍ଟାଯ ଆର ଏକ

ଚାନ୍ଦେର ଦିକେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ପା ଏଗୋଲ ନା ହରକିନ୍ଦର । ଏକମଧ୍ୟ ‘ଲ’ ତାରିଯେ ଗେଲ
ଗୋଡ଼ାନିତେ । ସମସ୍ତ ମୁଖ ଜୋଡ଼ା ଲାଲା ମୁହିଁଯେ ଦିଯେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରତିଜ୍ଞା
କରିଲ ଯେ କରେଇ ହୋକ ସ୍ଵାମୀକେ ଦିଯେ ମେ ତାର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ
କରାବେ । ଏକଦିନେ ତବେ ନା କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଦିନ ସଦି ଚେଷ୍ଟା କରେ
ଯାଯ ତାଣେ କି ଏକଦିନ ମେ ଶୁଣାଇପାଇଁ ନା ସ୍ଵାମୀର ମୁଖ ନିଜେର
ନାମ ।

ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ହୟେ ପଡ଼େଛିଲ ମେ, ମାଟି ଥେକେ ଉଠେ ପଡ଼େ ଗଙ୍ଗାର
ଦିକେ ଚୋଥ ରାଖିଲ । ଚାଦର ଆଲୋଯ ଗଙ୍ଗାର ଜଳ ଚକଚକ କରାଇଁ
ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରୀତଳ ବାତାସ ବୟେ ଆସାଇ ନଦୀର ଶରୀର ଛୁଟେ । ହେଠାଂ
ମେ ଦେଖିତେ ପେଲ ଏକଟା ଛିପ-ନୌକୋ ନଦୀ ପେରିଯେ ଏପଥେ
ଏକଦମ ବାଡ଼ିର ଗାୟେ ଲାଗାଇ । ନୌକୋଟାଯ ଦ୍ଵିତୀୟ ଆରୋହି
ମେଟି । ଯେ ଆହେ ମେ ମନେର ଆନନ୍ଦେ ଚାପା ଗଲାଯ ଗାଇଛେ, ‘ଓମ
ତୋମାର ମୁଖେର କାଲି ମୁହିଁଯେ ଦେବ ନଇଲେ ଛେଲେ ହଲାମ କେନ?’

ଲୋକଟା କେ ? ଅମନ ଚୁପିସାଡେ ଆସାଇ କେନ ଏ ବାଡ଼ିର
ପେଛନେ ? ଗାନ ଗାଇଛେ ଗଲା ନା ଖୁଲେ, ଥାରାପ ମତଳବ ମେଟି
ତୋ ? ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେଖିଲ ଓପାଶେର ଭାଙ୍ଗା ପାଟିଲେର ଓପର ଲାଫିଯେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ

ଉଠେ ପଡ଼ିଲ ଲୋକଟା । ତାରପର ଦ୍ରୁତ ଚାରପାଶେ ନଜିର ବୁଲିଯେ
ନିଲ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପରିବେଶ ଭୂମେ ଚିଂକାର କରେ ଉଠିଲ, ‘ଆଇ,
ତୁମି କେ ?’

ଚମକେ ଉଠିଲ ଲୋକଟା, ତାରପର ସାଡ ସୁରିଯେ ଢାଦେର ଦିକେ
ତାକିଯେ ବିଶ୍ଵିତ ଗଳୀଯ ଜିଜ୍ଞାସା କରିଲ, ‘ତୁମି କେ ?’

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଥ୍ୟବ ରାଗ ହେଁଯେ ଗେଲ । ଭୟଡର ତାର ନେଇ । ପ୍ରଶ୍ନର
ଉତ୍ତର ନା ଦିଯେ ଚୋରେର ମତ ଆସା ଲୋକଟା ତାକେଟ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛେ,
ସାହସ କିମ୍ବ ! ମେ ବଲିଲ, ‘ଥ୍ୟବ ସାହସ ଦେଖିଛି !’ ଏତକ୍ଷଣେ
ଲୋକଟା ଧାତୁକୁ ହେଁଯେଛେ ଯେନ କାରଣ ତାର ମୁଖେର ଗଞ୍ଜୀର ରେଖାଣ୍ଡଲୋ
ଶକ୍ତ ହଲ, ‘କେ ତୁମି ? ଆଗେ ଦେଖିନି ତୋ !’

‘ଆମିଶ୍ବ ତୋ ତୋମାକେ ଆଗେ ଦେଖିନି । ଦାଢ଼ାଶ, ମବାଇକେ
ଆମି ଡାକଛି !’ ଲକ୍ଷ୍ମୀର କଥା ଶେଷ ତବାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପେଚିମେ
ପାଯେର ଆଶ୍ୟାଜ ଉଠିଲ ।

ସାଡ ସୁରିଯେ ମେ ବନ୍ଦ ଚାକରକେ ଦେଖିତ ପେଯେ କିଛି ବଲିତେ
ଯାଓଯାଇ ଆଗେଇ ଶୁନିତେ ପେଲ, ‘କି କରଛ, ମା ଠାକରଣ, ଉନି ତୋ
ଆମାଦେର ମେଜବାବୁ ।’

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜିଭ ବେବିଯେ ଏଲ, ଏକମାଥା ଘୋମଟା ଦିଯେ ଦ୍ରୁତ
ସରେ ଏଲ ମେ ଆଲମେ ଥେକେ । କାପୁନି ଏମେ ଗେଛେ ଶରୀରେ ।
ଭାଦ୍ରରବୁଟ୍ ହୃଦୟ ମେ ଭାସୁରକେ ଅମନ କରେ ବଲିଲ ! କିନ୍ତୁ ଭାସୁର

ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ ତୁମ୍ହେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଯଦି ଚୋରେର ମତ ଆସେ ଆର ଯେ ଭାସୁରକେ ମେ କଥମୋ ଚୋଥେ
ଦେଖେନି ତା ହଲେ ମେ କି କରତେ ପାରେ । ମେକଥା ଚାକରକେ ବଲାତେଇ
ମେ ମାଥା ନୀଚୁ କରେ ଜାନାଲ, ‘ମେଜବାବୁ ତୋ ଦେଶେର କାଙ୍ଗ କରେନ ।
ତାଇ ସଥନ ଏଥାନେ ଆସେନ ତଥନ କାଟିକେ ଜାନାତେ ଚାନ ନା ।
ଚଳ, ରାତ ହେଁଛେ, ଏବାର ହିମ ଲେଗେ ଯାବେ ।’

ଠିକ ତାର କମେକ ମିନିଟ ପରେ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ସରେ ଶିବଶଙ୍କର
ପ୍ରଶ୍ନ କରଲେନ, ‘ଏହି ବାଡ଼ିତେ ଏକଟା ବାଚା ମେଯେ ଏସେହେ ମେ କେ ?’

ଅନେକଦିନ ବାଦେ ଦେବରକେ ଦେଖିତେ ପେଯେ ଥୁଲୀ ହଲେଓ
ତାରାମୁନ୍ଦରୀ କେମନ ଅସହାୟ ବୋଧ କରଛିଲେନ । ପ୍ରଶ୍ନଟା ଶୁଣେ ବିଶ୍ୱାସ
ପ୍ରକାଶ କରଲେନ, ‘ବାଚା ମେଯେ ! ଓ, ତୁମି ଛୋଟିର କଥା ବଲନ୍ତ ?
ତାକେ ଦେଖିଲେ କୋଥାଯା ?’

‘ଛୋଟ ? ମାନେ ?’

‘ତୁମି ତୋ ଡୁମୁରେର ଫୁଲ । ପୃଥିବୀତେ ଥୁଁଜେ ପାଞ୍ଚା ଯାଯ ନା ।
ମାଝେ ମାଝେ ଧୂମକେତୁର ମତ ଉଦୟ ହୁଁ ! ଶ୍ରାବଗେ ଛୋଟିକର୍ତ୍ତା
ବିଯେ ହୁଁ ଗେଛେ । ବଡ଼ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମେଯେ । ନାମ ଦିଯେଛି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
ତୁମି ଭାସୁର ହୁଁ ଗେଛ, ବୁଝିଲେ ମଣାଇ । ନିଜ ବିଯେ ନା କରତେ
ଚାଇଲେ ଏମନ ହୟ ।’ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଟାଟାର ଗଲାଯ ବଲାଲେନ ।

ସ୍ତର ହୁଁ ହୁଁ ଗେଲେନ ଶିବଶଙ୍କର । ତାରପର କୋନରକମେ ବଲେ
ଡିଲେନ, ‘ଛୋଟିର ବିଯେ ଦିଲେ ତୋମରା ?’

ଭୌଷଣ ରାଗ ହୁଁ ଗେଲ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର । କେନ ଛୋଟିର ବିଯେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶିବଶକ୍ତି

ଦିତେ ହଲ ଜାନେନ ଶିବଶକ୍ତି । ମେ ସଦି ରାଜୀ ତାତୋ ତାତିଲେ
କି କଥନୋ ଏମନ ସଟିନା ସଟିତେ ପାରତୋ ? ଏଥିନ ଜେନେ ଶୁଣେ
ଆକାମି ହଚେ ! ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ବଲଲେନ, ‘ଆମାଦେର କୋଲିଯାରୀ
ଏଥିନ ଆଗ୍ନିନେ ପୁଡ଼ିଛେ । ଏମାସ ଥେକେ ତାର ଆଯ ବନ୍ଧ । ‘ଆଗାମୀ
କୋଜାଗରୀତେ ସଦି ଦେବୀର ପୁଜୋ ନା ହୟ ତାତିଲେ ଆମରା ପଥେ
ଗିଯେ ଦାଡ଼ାବୋ ।’

ଶିବଶକ୍ତିର ବଟ୍ଟଦିର ଦିକେ ତାକାଲେନ, ‘ମେଯେଟି ଅବଶ୍ୟ ମୁଖରା
କିନ୍ତୁ ଶୁନ୍ଦରୀ । ଏତ ମୌଳଦିରେ କି ପ୍ରଯୋଜନ ଛିଲ ?’

ବ୍ୟାପାରଟା ଭାଲ ଲାଗଲ ନା ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର, ‘ଏ ଦଶେର ବଟ୍ଟ
କଥନୋ କୁଂସିଂ ହୟ ନା ।’

‘ଆମି କୁଂସିତେର କଥା ବଲଛି ନା, ବଲଛି ଅତ ଶୁନ୍ଦର ନା
ହଲେଓ ଚଲାତ । ମୌଳଦି ମାତୃଷକେ ଆହଙ୍କାରୀ କରେ, ଏହି ଯେମନ
ତୋମାକେ କରେଛେ ।’ କଥାଟା ଲୟୁ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରଲେନ ଶିବଶକ୍ତି ।
‘ଆମି ଅହଙ୍କାରୀ ?’ ଫୁଁସେ ଉଠିଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।

ମଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗେ ହାତଜୋଡ଼ କରଲେନ ଶିବଶକ୍ତି, ‘ରଙ୍କେ କର । ଚାମୁଡ଼ା
ମୃତି ଧାରଣ କରୋ ନା । ଆଜ୍ଞା, ଏମୋ ଅନ୍ୟ କଥା ବଲି । ଆମାଯ
ଥୁଁଜିତେ କେଉ ଏମେହିଲ ଏଥାନେ ?’

‘ଆମି ଜାନି ନା ।’

‘ଥାନା ଥେକେ ?’

‘ଓମା, ଥାନା ଥେକେ ଆବାର କେ ଆସିବେ ?’

ଶିବଶକ୍ତି

ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଲାମୁଖୀ

ଶିବଶଙ୍କର ବଲଲେନ, ‘ଆମାର ବୋଧହୟ ଏଭାବେ ଏଥାନେ ଆସି
ଆର ଚଲାବେ ନା, ପୁଲିସ ପେଟାନେ ଲୋଗେଛେ । ଏକଦିନ ହୟାତୋ ଥିବା
ପାବେ ଆମି ନେଇ । ଆମି ଜୀବି, ଆମାର ଜଣେ ଚୋଥେର ଜଳ
ଫେଲାର ଲୋକ ପୃଥିବୀରେ ତୁମି ଛାଡ଼ା ଆର କେଉ ନେଇ । କିନ୍ତୁ
ତୁମି ଯଦି ତଥନ କାଦୋ ତାହଲେ ଆମି ଖୁବ କଷ୍ଟ ପାବୋ ।’

ସମ୍ମନ ଶରୀରେ କାପୁନି ଏଲ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର । ଏ ବାଡିକେ
ଆସାର ପର କାହାକାହି ବସନ୍ତେ ମଧ୍ୟେ ତିନି ଏଇ ଦେବରାଟିକେ
ପୋଯେଛିଲେନ । ସମ୍ପର୍କଟା ତାଇ ଅନେକଟା ବନ୍ଧୁହେର । କିନ୍ତୁ
କୋନଦିନ ଶିକ ବୁଝେ ଉଠିଲେ ପାରେନନି ଏହିକେ । ତିନି ଶିବଶଙ୍କରରେ
କଥାର ଜବାବେ କିନ୍ତୁ ବଲାତେ ପାରଲେନ ନା । ଶିବଶଙ୍କର ହଠାଂ
ମଚେତନ ତୟେ ଉଠିଲେନ । ତାକେ ଏଥନ୍ତି ଚଲେ ଯେତେ ହେବ । ତିନି
ହାତ ପାତଲେନ, ‘ଦାଓ ।’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଚମକେ ଉଠିଲେନ । ଏଇ ଆଶଙ୍କାଟାଟି ଦେବରାକେ
ଦେଖାର ପର ତାକେ କୁରେ ଥାଚିଲ । ଏତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଥନଟି
ଶିବଶଙ୍କର ଏମେହେ ହାତ ପାତଲେଇ ତାକେ ଟାକା ଦିଯେଛେନ । କିନ୍ତୁ
ଏଥନ ତୋ ତାର ଅବଶ୍ୟା ପ୍ରାୟ ରିକ୍ତ । କୋନରକମେ ତିନି ବଲଲେନ,
‘କଣ ?’

‘ସତ ପାର । ଦଶ ବିଶ ହାଜାର । ଏକ ଜାହାଜ ଅନ୍ତର ଆସିବ
ବାବଶ୍ଵା କରିବ ପାରା ଗେଛେ । କିନ୍ତୁ ତାର ଜଣେ ଟାକା ଦରକାର ।
ଆମାଦେର ବାଡିକେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବାଁଧା ଆଛେ ସବାଇ ଜାନେ । ତାଟି

ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରମିଲାମୁଖୀ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମାତ୍ର

ଦାୟିତ୍ବଟା ଆମାର ଓପର ପଡ଼େବେ । ଆମି ଏଥନ୍ତି ଫିରେ ଯାବ ।’
ଶିବଶଙ୍କର ଅଧୀର ହଲେନ ।

‘ଆର ଏକଟା ମାସ ଅପେକ୍ଷା କରା ଯାଯ ନା ? କୋଜାଗରୀ
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ !’ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ମିନତି ଜାନାଲୋ । କୋଜାଗରୀ
ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ପର ଏହି ବଂଶ କୁବେରେର ସମାନ ହବେ ।

‘ଅସମ୍ଭବ । ଜାହାଙ୍ଗ ରେଡ଼ି ହେଁ ଆଛେ । ଆମରୀ ଟାକା
ପାଠାଲେଟ—, କେନ ତୋମାର ହାତେ ଟାକା ନେଇ ?’

‘ନା ।’

‘ମେକି ! କେଟେ ଏକଥା ବିଶ୍ୱାସ କରବେ ? ଯେ ବାଢ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଦୈଦ୍ୱା ଆଜେ ମେ ବାଢ଼ିତେ ଟାକା ନେଇ ? ଟୁଂ, ଆମି ଏଥିନ କି କରେ
ମୁଁ ଦେଖାବୋ ?’ ଶିବଶଙ୍କର ହତାତେ ମୁଁ ଟାକାଲେନ ।

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ମନ କ୍ଷିର କରେ ଫେଲିଲେନ । ଦେବରକେ ଅପେକ୍ଷା
କରାତେ ବଳେ ଦ୍ରଢ଼ ପାଯେ ନିଜେର ଘରେ ଫିରେ ଗୋଲେନ । ନିଜେର
ଗହନା ତୋ ପ୍ରାୟଇ ସ୍ଵାମୀର ଜନ୍ମ ବେରିଯେ ଯାଏଛେ । କିନ୍ତୁ ତାର
ଶାଶ୍ଵତିର ଗହନାଗୁଲୋ ତୋ ଗଚ୍ଛିତ ଆହେଇ ମିନ୍ଦୁକେ । ତାର ତିନ-
ଭାଗେର ଏକ ଭାଗ ଶିବଶଙ୍କରେର ଶ୍ରୀ ଏଲେ ପେତ । କିନ୍ତୁ ଯେ
ଚେଲେ ବିଯେଇ କରବେ ନା ତଥନ ଆର ଗହନାଗୁଲୋ ତାର ବଟ୍ଟର
ଜନ୍ମ ବେଳେ କି ଲାଭ । କାପଡ଼େର ପୁଟ୍ଟିଲିତେ ଗହନାଗୁଲୋ ବୈଧେ
ତିନି ଫିରେ ଏଲେନ ଦେବରେର କାହେ ।

‘ଜାନି ନା ଏବ ଦାମ କତ ହବେ ତବେ ଏହାଡ଼ା ଆର କିଛୁ ଦେଓଯାର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମାତ୍ରମାତ୍ରମାତ୍ର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦପତ୍ର

ନେଇ !

ଶିବଶଙ୍କର କ୍ରମ ହାତେ ପୁଟୁଲିଟା ନିଯେ ସନ୍ଦିକ୍ଷେର ଗଲାଯ ପ୍ରଶ୍ନ
କରଲେନ, ‘କି ଆହେ ଏତେ ?’

‘ଗହନା ।’

ଶିବଶଙ୍କର ନିଃଶବ୍ଦ କିଛୁକ୍ଷଣ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଦିକେ ତାକିଯେ
ଥାକଲେନ । ତାରପର ଧୀରେ ଧୀରେ ପୁଟୁଲିଟା ମାଟିତେ ନାମିଯେ
ନାଥଲେନ । ଏ ବାଡ଼ିର ପୁରୁଷଦେର ମଧ୍ୟ ଏହି ଧରନେର ଭାବପ୍ରବନ୍ଧତା
କଥମୋ ଲକ୍ଷ କରେନନି ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ତାର ବାକରୁଦ୍ଧ ହୟେ ଗେଲ ।
ତମ ପାଥରେର ମତ ଦାଡ଼ିଯେ ଥେକେ ଦେଖଲେନ ଶିବଶଙ୍କର ସର ଥେକେ
ବୈରିଯେ ଗେଲେନ । ଜାନଲାୟ ଦାଡ଼ିଯେ କିଛୁକ୍ଷଣ ବାଦେ ଗଞ୍ଚାର ଓପର
ଭେସେ ଯାଉୟା ଛିପନୌକାର ଦିକେ ତାକିଯେ ତୀର ଚୋଥ ଥେକେ ବାନ
ନେମେ ଏଲ । ଏହି ଶ୍ରୀମତୀ ରିକ୍ତ ହାତେ ଫିରେ ଯାଚେନ ଶିବଶଙ୍କର ।
ଜୋଣ୍ମାୟ ତୀର ବଲିଷ୍ଠ ଦେହଟା ଚକଚକ କରିଛେ । ଆର ଏକଟା ମାସ,
ମାତ୍ର ଏକଟା ମାସ ଅପେକ୍ଷା କରା କି ନିତାନ୍ତରୁ ଅସ୍ତ୍ରବ ଛିଲ ।

ଆଜି କୋଜାଗରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜା । ରାଯବାଡ଼ିତେ ଆଜି ଦେବୀର
ଆଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହବେ ଏଥିର ଚାଁଢା ଶହରେର କାରୋ ଜାନତେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦପତ୍ର

ଶ୍ରୀରାମକିଞ୍ଚିତ୍ତ

ଦାକୀ ନେଇ । ତାରାସୁନ୍ଦରୀ ଶେଷ ସଥ୍ଯ ବାୟ କରେଇନ ଏହି ଆୟୋଜନ ସାର୍ଥକ କରାନେ । ସକାଳ ଥେବେଇ ଭୃଗର୍ଭସ୍ତ ମେଟି କଙ୍କଟିର ସାମନେ ନାନାରକମ ଆଲପନା ଫୁଲେ ସାଜାନେ ହାତେ । ତାରାସୁନ୍ଦରୀ ନିଜେ ତଦାରକ କରଛେ । କଙ୍କଟିର ଦରଙ୍ଗୀ ବନ୍ଧ । ବଗଲାଚରଣ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ନିଜେର ତାତେ ସେ ତାଲୀ ବନ୍ଧ କରେ ଗିଯେଡ଼ିଲେନ ମେ ତାଲୀ ଏଥିନେ ତେମନି ରଯେଛେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଆଜ ଆର ହରକିନ୍ଧରେର କାଢି ଯେତେ ଦେନନି ତାରାସୁନ୍ଦରୀ । ସାରାଦିନ ଟିପୋସ କରେ ପବିତ୍ର ମନେ ଥାକନେ ହବେ ତାକେ । ହୋକ ମେ ବିକଳାଙ୍ଗ ତ୍ବୁ ତୋ ସ୍ଵାମୀ, ପ୍ରକୃତ ପୁରୁଷ ମାହିବା ତଳ । ଫଲେ ମେଜାଜ ଚଢ଼େ ଗେଛେ ହରକିନ୍ଧରେ । ପ୍ରତ୍ୟାହେର ମତ ସକାଳ ଥେବେ ଶ୍ରୀକେ ମେ ଆଜ ତାଥେନି । ମାଝେ ମାଝେଇ ତାର ପ୍ରତିବାଦେର ଚିଂକାର ଏ ବାଡ଼ିର ସର୍ବତ୍ର ଛାଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଛେ । ବୁନ୍ଦ ଚାକରେର ପକ୍ଷେ ମେଟା ବନ୍ଧ କରା ଅସ୍ତ୍ରବ ହୟେ ଉଠିଛେ । ଚିଂକାର କାଳେ ଯାଚେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ । ସ୍ଵାମୀକେ ପ୍ରେବୋଧ ଦିଯେ ଭୁଲିଯେ ରାଖନ୍ତେ ମେ ଛଟଫଟ କରଲେଣ କୋନ ଉପାୟ ନେଇ । ଆଜକେର ଦିନଟା ଯଦି ମେ କଠୋର ହୟ ତବେ ତା ଆଜକେର ଦିନଇ ମାତ୍ର । ଦେବୀ ପ୍ରସର ହଲେ ସ୍ଵାମୀ ସୁନ୍ଦର ହୟେ ଉଠିବେନ ସାରା ଜୀବନେର ଜନ୍ମ । ଏଜଣ୍ୟ ଏଟିକ କଷ୍ଟ ତାକେ ମହା କରାନେଇ ହବେ ।

ବାତିକ୍ରମ ହୟେଛେ ରାମକିନ୍ଧରେରେ । ରୋଜ ଦିପହରେ ତିନି ସ୍ୱର୍ଗ ଥେବେ ଓଠେନ । କିନ୍ତୁ ଆଜ ସେ କେବେ ପ୍ରତ୍ୟାହେଇ ନିଜାଦେବୀ ତାକେ ଛେଡ଼େ ଗେଲ କେ ଜାନେ । ତାରପର ଚେଷ୍ଟା କରେଣ ବିଚାନାୟ

ଶ୍ରୀରାମକିଞ୍ଚିତ୍ତ

କ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର

ଥାକା ଗେଲ ନା । ସକାଳବେଳାର ଚୋରା ଅନେକଦିନ ପର ଦେଖିଲେମ ତିନି । ଗଞ୍ଜାର ନିର୍ମଳ ବାତାମେ ତାର ମନେ ହଲ, ବାଂ, ଏସମୟ ପୃଥିବୀଟା ତୋ ଅନ୍ତରକମ ଥାକେ । ଆଜ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହବେ ଏହି ଗୁହେ । ରାମକିଶ୍ର ମନ୍ତ୍ରିର କରଲେନ ଆଜ ତିନି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ଜୌମନ ଯାପନ କରିବେ । ଆଜ ତାର କୋନ ବ୍ୟାସନ ନୟ । ମାରାଦିନ ଦେବୀର ପ୍ରଶନ୍ତି ଗାଇବେନ ଗାନେ ଗାନେ । ସ୍ଵାନ କରେ ନାଟିଦେର ଘରେ ଏସେ ବମ୍ବତେଇ ସର୍ବତ୍ର ଖୁବରଟା ଉଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଲ । ବଡ଼ବାସୁ ଆଜ ଘୁମ ଛେଡି ଟାଟିଛେନ—ମେଟା ଦେବୀରଟି ମାହାତ୍ମ୍ୟ । ଖୁବରଟା ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର କାନେ ଘେତେଇ ତିନି ଶିହରିତ ହାଲେନ । ହାତଜୋଡ଼ କରେ ଦେବୀକେ ପ୍ରଗାମ ଜାନାଲେନ ତିନି । ମାନ୍ୟଟା ଯଦି ଏମନି କରେ ବଦଳେ ଯାଯ ଦେବୀର ଇଚ୍ଛାଯ ତାତଳେ, ତାତଳ । ତଠାଂ ଏକଟା ଆଶା ସୁକେର ମଧ୍ୟେ ଏକଟ୍ଟ ଏକଟ୍ଟ କରେ ମୁଖ ତୁଳିଲ ତାର । ଏମନ କିଛି ବସି ତସିନି, ଦେବୀ ଯଦି ପ୍ରସନ୍ନ ହନ ତାତଳେ ତିନି ତାରାଶୁନ୍ଦରୀକେ ମା ହବାର ସମ୍ମାନ ଦିତେ ପାରେନ । ବାମକିଶ୍ରରେ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ କି ତାରଟ ପ୍ରଥମ ଇଂଗତ ନୟ ? ଏକା ଏକା ଦାଢ଼ିଯେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଶିହରିତ ହତେ ଲାଗିଲେନ ।

ବାମକିଶ୍ର ନାହିଁରେ ଧରେ ବସେ ଆଛେନ । ଆଜ ତାର ମନ ଯେଜାକ ଥୁବଟ ଭାଲ । ପିାତ୍ରପିତାମହେର ଏକମାତ୍ର ନାନୀମା ଆଜ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହତେ ଚଲେଛେ । ଆଜ ପୂର୍ବା ଶେଷେ କାଳି କିଙ୍କର ରାଯେର ଆୟା ମୁକ୍ତି ପୋଯେ ସାଦମମୋକେ ଚଲେ ଯାବେ । ଏହି ବଂଶକେ ପୂର୍ବ ସାଫଲ୍ୟୋବ

କ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦୀ

ଶପେ ଦୀଢ଼ କରିଯେ ଦିଯେ ତିନି ଛୁଟି ନେବେନ । ଏତଦିନ ଘରେ ଓହ ମାଟିର ମୀଚେର ସରେ ତିନି ଦେବୀର ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଦୀ ଛିଲେନ । ଦେବୀ ସଜି ତୁମ ହନ ତବେ ତୀର ଆସାର ଆର ଥାକାର ପ୍ରୟୋଜନ ନେଇ । ଯେହେତୁ ଆସା ଚୋଥେ ଦେଖୋ ଯାଯ ନା ତାଇ ରାମକିଙ୍କର ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କେ ମେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଦେଖିବେ ନା । କିନ୍ତୁ ଯେହି ତୋର ହବେ, ଆଜେ ଫୁଟିବେ ଆକାଶେ ତଥନ ଥେକେଇ ଦେବୀର ମହିମା ବୋନା ଯାବେ । କୁବେରେର ସମକଳ ଶବେନ ତୀରା । ତୀର କିନ୍ତୁ ଯାଏ ତୟେ ଗେଛେ ଏକଥା ଠିକ । କିନ୍ତୁ କାଳ ସକାଳେର ପର ଆର ମେ ଚିତ୍କ୍ଷା କରାର ମାନେ ହୁଯ ନା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକଟା ଆଶଙ୍କା ତୀର ମନେ ଜମ୍ମ ନିଲ । ଯଦି ଆଜ ରାତ୍ରେ ପୂଜୀ ଆରଙ୍ଗେଇ ଛୋଟବଟ୍ ପାତୁମତୀ ତନ । ଶୁଭ ଅସ୍ଵସ୍ତି ଶୁକ ହଲ ତୀର । ତାହଲେ ତୋ ସବଟ ଭେଷ୍ଟେ ଯାବେ, ଅଞ୍ଚକାର ନେମେ ଆସବେ । ଏକଜନ ଚାକରକେ ତିନି ପାଠାଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଉଦୟଶୈ । ଏକବାର ନିଜେର ମୁଖେ ଶୋନା ଦରକାର ।

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଏଲେନ ସଚରାଚର ବାହିରେ ଏହି ଘରେ ତିନି ପ୍ରବେଶ କରେନ ନା । ଆଜଓ ଦରଜାର ବାହିରେ ଏକମାତ୍ର ଧୋମଟା ଦିଯେ ତିନି ଦୀଢ଼ାଲେନ । ସରେ ଆର କେଉ ନେଇ । ରାମକିଙ୍କର ଆସନ ଥେକେ ଉଠେ ପଞ୍ଚାର ମୁଖୋମୁଖୀ ଦୀଢ଼ାତେଇ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣଲେନ, ‘ଆପନାର ଶରୀର ଭାଲ ତୋ ?’

‘ଶରୀର ! ଶରୀର ଅସୁନ୍ଦ ହବେ କେନ ?’ ଅବାକ ହଲେନ ରାମକିଙ୍କର ! ତାରପରଟି ତୋ ହୋ କରେ ତେବେ ଉଠେ ବଲଲେ, ‘ଓ,

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବ୍ଦୀ

କାଳେ ପାରିବାରି

ମନ୍ଦିରରେ ପାରିବାରି କିମ୍ବା ପାରିବାରି ? ତାହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ? ଆମି ଆମି ଆମି ! ଆମି ଆମି ! ଆମି ଆମି !

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ମୂର୍ଖ ମେଥା ଯାଚିଲ ନା, ‘ଟୋ !’

ଏବାର ରାମକିଙ୍କର ତାର ଶକ୍ତା ସଜ୍ଜି କରିଲେନ, ‘ବୁନ୍ଦାର ଶରୀର—’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଦ୍ରୁତ ଧାଡ଼ ନାଡ଼ିଲେନ, ‘ମାୟେର ଟିଛାଯ ଟିକିଟ ଆହେ । ଟିକ ଥାକବେ ।’

‘ଆହ, ବୀଚାଲେ ! ଯାଉ, ତୋମାୟ ଆର ଆଟିକେ ରାଖବ ନା ।’
ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ମନେ କଥାଗୁଲୋ ବଲିଲେନ ରାମକିଙ୍କର । ଏକଟା ଭାର ବୁକେବ
ଓପର ଥିଲେ ନେମେ ଗେଲ ।

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଚଲେ ଯାଚିଲେନ ଏମନ ସମୟ ରାମକିଙ୍କର ଆବାର
ତାକେ ଡାକିଲେନ, ଏକଟା କଥା କଦିନ ଥିଲେଇ ଭାବଛି । ମେଜ
ତୋ ବିଯେ କରିଲ ନା । ଛୋଟିର ଯା ଅବସ୍ଥା ତା ସବାଇ ଜାନେ ।
ଆମରାମ କିଛି ପାରିଲାମ ନା । ରାଯବଂଶ କି ଏଥାନେଟ ଶେଷ ହୁଯେ
ଯାଏ ? ତବେ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରେ ଲାଭ କି ଯଦି ଫଳ ଭୋଗ
କରାର କେଟ ନା ଥାକେ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ କିଛକଣ ଚୁପ କରେ ଥାକିଲେନ । ତବେ କି ସ୍ଵାମୀ
ଏବାର ପୁନବିବାହେର କଥା ଚିନ୍ତା କରିଛେନ । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତୀନ
ଆସିବ ଏ ବାଢ଼ିବେ । ତାଟି ହୋକ, ତିନି ସବ ମେନେ ନେବେନ ।
ପରକଣେଟ ଭେତରେ ଭେତରେ ଏକଟା ନାଡ଼ା ଥେଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ଖୁବ

କାଳେ ପାରିବାରି

ଶ୍ରୀରାଧାକୃତି

ଦୀରେ ଅଥଚ ସ୍ପଷ୍ଟ ଗଲାଯ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଲେନ, ‘ଯାର ଶ୍ପର୍ଶେ ଅଙ୍ଗ ଚୋଥ
ଫିରେ ପାଯ, କୁଠରୋଗୀ ରୋଗମୁକ୍ତ ହୟ, ତିନି ଯଦି ଆଜ ରାତ୍ରେ ତୁଟ୍
ହନ ତାହଲେ ତିନିହି ରାଯବଂଶେର ଦାସିତ ନେବେନ । ଆମରା ଯଦି ଏ
ବାପାରେ ଚିନ୍ତା କରି ତବେ ତା ହବେ ତାକେଇ ଅବିଶ୍ଵାସ କରା ।’

ରାମକିଳିର ବିଦ୍ୟୁତସ୍ପଷ୍ଟ ହଲେନ, ‘ତାର ମାନେ ତୁମି ବଲଛ ଆମରା
ଏବାର ସତିଇ— ।’

ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ବଲିଲେନ, ‘ଏହାଡ଼ା ଦେବୀର କାହେ ଆମାର କିଛୁ
ଚାନ୍ଦ୍ୟାର ନେଇ !’ କଥା ଶେଷ କରେ ଦୀଡାଲେନ ନା ତାରାମୁନ୍ଦରୀ
ଶ୍ଵାମୀର ଦୃଷ୍ଟିର ସାମନେ ଦୀଡାତେ ଏତଦିନ ପରେ ତାର ଅଞ୍ଚଲବସ୍ତୀ
ଙ୍ଗାଟା ଫିରେ ଏଲ ।

ଖୁବ ହାଲକା ଲାଗିଛେ ଏଥିନ ରାମକିଳିରେର । ମୁହଁରେ ମନ
ଉଦାର ହେଁ ଗେଲ । ଏହି ମୁହଁରେ କେଉଁ ଯଦି ତାକେ ତାର ସରସ୍ଵ
ଦିଯେ ଦିତେ ବଲତ ତିନି ତାଇ ଦିଯେ ଦିତେନ । ସ୍ଥାନ କାଳ ଭୁଲେ
ତାର କଷ୍ଟ ଥେକେ ଶୁର ବେରିଯେ ଏଲ । ମଲ୍ଲାର । ଗୁଣଗୁଣ କରେ
ଗାଇତେ ଗାଇତେ ବିରାଟ ସରଟା ପାଯଚାରି କରତେ ଲାଗଲେନ ତିନି ।
ଲକ୍ଷ କରେନି ସରକାର ମଶାଇ ଦରଜାଯ ଏସେ ଦୀଡିଯେଛେନ । ଏଟା
ଗାନେର ସର ନୟ, ଅତଏବ ସରକାର ମଶାଇ ମୃଦୁ କେସେ ନିଜେର ଉପଶିଥି
ଜାନାଲେନ । ରାମକିଳିର ଘୁରେ ଦୀଡିଯେ ସରକାର ମଶାଇକେ ଦେଖେ
ବଲେ ଉଠିଲେନ, ‘କି ସଂବାଦ ?’

ସରକାର ମଶାଇ କିଛଟା ଉତ୍ସତ କରେ ଜାନାଲେନ, ‘ଉତ୍ତରପାଡ଼ାର

ଶ୍ରୀରାଧାକୃତି

ବଲାଇଁଚାନ୍ ମଞ୍ଜିକ ଦେଖା କରତେ ଏସେହେନ ।

ଅବାକ ହଲେନ ରାମକିଙ୍କର । ଏସମୟ ସ୍ଵର୍ଗ ଉଦ୍‌ଧର ଏଲେଓ ତୀର
ମଞ୍ଜେ ଦେଖା ହବେ ନା ଏକଥା କାରୋ ଅଜ୍ଞାନ ନୟ । ତାହଲେ
ବଲାଇଁଚାନ୍ କି ବୁଦ୍ଧିତେ ଆସେ ।

ସରକାର ମଶାଇ ମାଥା ନୀଚୁ କରେଇ ଜିଞ୍ଜାସା କରଲେନ, ‘କି
ବଳବ ?’

‘ନିଯେ ଆସୁନ ।’ ରାମକିଙ୍କରେର ଅନୁମତି ପେଯେ ସରକାରମଶାଇ
ବୈରିଯେ ଗେଲେନ । କିନ୍ତୁ ତୀର ହାବଭାବେ ବୋରା ଘାଚିଲ ଆଜ
ଯଦି ରାମକିଙ୍କର ଦେଖା ନା କରନ୍ତେ ତାହଲେ ତିନି ଖୁଶିଇ ହତେନ ।

ରାମକିଙ୍କର ଚେୟାରେ ଏସେ ବସଲେନ । ବିରାଟ ହାତଲଓୟାଲା
ଲସ୍ବା ଚେୟାର ନୀଚେ ପା ରାଖାର ଜୟ ଟୋକୋ ବାକ୍ଷ ଚେୟାରେର ସଜେ
ଲାଗାନୋ ଆଛେ । ପାଶେଇ କାଲୋ କାଠେର ଚକଚକେ ଏକଟା ଅର୍ଧ-
ଚଞ୍ଚାକାର ଟେବିଲ । ଟେବିଲେର ପାଶେଇ ତିନଟେ ସାଧାରଣ ଚେୟାର
ବଲାଇଁଚାନ୍ଦେର ରଣ୍ଟାନୀର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଆଛେ । ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥବାନ ମାହୁସ ।

ସରକାରମଶାଇ ତୀକେ ପୌଛେ ଦିଯେ ବିଦ୍ୟାଯ ନିଲେନ । ବେଂଟେ ଖାଟୋ
ରୋଗ ମାନୁଷଟିର ବୟସ ପଞ୍ଚାଶ ଛୁଟେଇଛେ । ଗାୟେର ରଂ ଫେଟେ ପଡ଼ିଛେ
ଏହି ବୟମେଓ । ପୋଶାକେ ଏକଟୁଓ ଆଡ଼ିଷ୍ଟର ନେଇ, ହାତେ ଛୋଟ୍
ଲାଠି । ସରେ ଢୁକେଇ ନମକ୍ଷାର ଜାନାଲେନ ବଲାଇଁଚାନ୍ । ତାରପର
ଧୀର ପାଯେ ସାମନେ ଏସେ ଦୀଢ଼ାଲେନ । ରାମକିଙ୍କର ନମକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତରେ
ସାମାନ୍ୟ ମାଥା ନେଡ଼େ ଏକଟି ଚେୟାର ଦେଖିଯେ ଦିଲେନ । ବଲାଇଁଚାନ୍

ବଲାଇଁଚାନ୍ ମଞ୍ଜିକ ଦେଖା କରତେ ଏସେହେନ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ଆମ ଗ୍ରହଣ କରେ କଥା ଶୁଣ କରଲେନ ‘ଏସମୟ ଆସିବାର ଇଚ୍ଛେ
ଆମାର ଏକଦମ ଛିଲ ନା । ପରେ ଭାବଲାମ ଆଜ ଆପନାଦେଇ
ବଂଶେର ଉତ୍ସେଖଯୋଗ୍ୟ ଦିନ । ତାଇ ହସତୋ ନିୟମେର ବ୍ୟକ୍ତିକ୍ରମ ହତେ
ପାରେ । ଦେଖଲାମ ଆମାର ଅଭ୍ୟମାନ ମିଥ୍ୟେ ନଯ ।’

ରାମକିଙ୍କର ହାସଲେନ, ‘ହ୍ୟା, ଆଜ ସତି ଅଞ୍ଚଦିନ । ବଳୁନ
କି ଆନତେ ବଲବ ? ସରବନ ?’

କ୍ରତୁ ଘାଡ଼ ନାଡ଼ିଲେନ ବଲାଇଟ୍ଚାନ୍, ‘ନା, ନା, ଓସବ ଚିନ୍ତା କରବେନ
ନା । ଯେ ଜଣ୍ଠ ଆମାକେ ଆସିତେ ହୁଲ ତାଇ ବଲି । ମିଛିମିଛି
ସମୟ ନଷ୍ଟ କରା ଆମାର ଅଭୋସ ନଯ ଆପନି ଜାନେନ । ଆମାର ଏକ-
ମାତ୍ର କଞ୍ଚାର ବିବାହ ହଠାତେ ହୁଏ ହେଁ ଗେଲ । ଆଗାମୀ ମଙ୍ଗଳବାର
ପାକା ଦେଖା । ବିବାହ ଅଗ୍ରହାୟନେ ହଲେଓ ଶୁଇଦିନଇ ପାତକେ
ଆଶୀର୍ବାଦ କରେ ବରପଣ ଦିତେ ହବେ । କିନ୍ତୁ ବିଦେଶେ ଆମାର ପ୍ରଚୁର
ଅର୍ଥ ଆଟିକେ ଆଛେ । ଏଇ ଅବସ୍ଥାଯ ଆପନି ଯଦି ଆମାକେ
ଆପନାକେ ଦେଓୟା ଟାକାଟା ଫେରତ ଦେନ ତାହଲେ ଉପକୃତ ହଇ ।’

ଅଭ୍ୟାସ ମାନ୍ୟକେ ସର୍ବଦା ନିୟମ୍ବନ୍ଧ କରେ । ଜ୍ଞାବଧି ରାମକିଙ୍କର
କଥନଇ ପାଞ୍ଚନାଦାରେର ତାଗାଦାୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ନନ । କଥାଟା ଶୁଣେଇ
ତୋର ମାଥାଯ ଆଗୁନ ଜାଲେ ଉଠିଲ । ହ୍ୟା, ବଲାଇଟ୍ଚାନ୍ ତୋର କାହେ
ଏକ ଲଙ୍ଘ ଟାକା ପାବେନ । ଏଇ ଧାର ସରକାର ମଶାଇ-ଏର ମାଧ୍ୟମେ
ତିନି ଗ୍ରହଣ କରେନନି । ଶୋଧ ଦେଓୟାର ଯେ ସମୟସୀମା ଛିଲ ତା
ଅତିକ୍ରମ ହେଲିବାକୁ ବିଶେଷ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହେଲାମ । ତାହଲେ କି ସାହସେ ତିନି ତାଗାଦା ଦିତେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଆମେନ ? ରାମକିଙ୍କର ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିତେ ବଲାଇଟ୍‌ଚାର୍ଦ୍‌ର ମୁଖେ ଦିନେ
ତାକିଯେ ଥାକଲେନ ।

ବଲାଇଟ୍‌ଚାର୍ଦ୍ ସେଟୋ ଲଞ୍ଛା କରେ ବଲେ ଉଠିଲେନ, ‘ଆମି ଜାଣି
ଏକ ଲଞ୍ଛ ଟାକା ଆପନାର କାହେ ହାତେର ମୟଳା ମାତ୍ର :
ଧାର ବାଡ଼ିତେ ଲଞ୍ଛୀ ବଁଧା ଆଛେନ ତିନି ଇଚ୍ଛେ କରଲେଇ ଏ ଟାକାଟ
ଦିଯେ ଦିତେ ପାରେନ ।’

‘ନା ଦିତେ ପାରି ନା ।’ ରାମକିଙ୍କର ଚିନ୍ତାର କରେ ଉଠିଲେନ ।

‘ମେକି ! ଟାକାଟା ଯେ ଆମାର ଦରକାର, ଆଜଇ ।’ ଆତମେ
ଉଠିଲେନ ବଲାଇଟ୍‌ଚାର୍ଦ୍ ।

‘କିନ୍ତୁ ଆମି ଏଥିନ ଦିତେ ଅକ୍ଷମ ।’

‘ଅକ୍ଷମ ! ସାର ବାଡ଼ିତେ ଲଞ୍ଛୀ ବଁଧା ତିନି ଅକ୍ଷମ ? ଆପନି
କି ଆମାର ସଙ୍ଗେ ରମ୍ପିକତା କରଇନ ? ଆପନାର ପ୍ରୟୋଜନେ ଆମି
ଏକ କଥାଯ ଟାକା ଦିଯେଛି କାରଣ ଆପନାକେ ଟାକା ଦେଓୟା ମାନେ
ବ୍ୟାଙ୍କେ ଟାକା ରାଖା ।’

‘ଆପନାକେ ଘେଦିନ ଫିରିଯେ ଦେବ ବଲେଛି ତାର ଏକଦିନ ଆଗେରେ
ଆପନି ପାବେନ ନା । ସାରା ଟାକା ଦିଯେ ତାଗାଦା ଦେଯ ଫେରନ୍ତ
ପାବାର ଜନ୍ମ ତାଦେର ସଙ୍ଗେ ଆର କଥା ବଲିତେ ଚାହି ନା ।’

ରାମକିଙ୍କର ଉଠେ ଦ୍ଵାଡ଼ାତେଇ କ୍ଷିଣ୍ଟ ହୟେ ଗେଲେନ ବଲାଇଟ୍‌ଚାର୍ଦ୍,
‘କି, ଆମାକେ ଅପମାନ ! ଦେବ ହାଟେ ହାତି ଭେଙ୍ଗେ ।’

‘କି ହାତି ଭାଙ୍ଗବେନ ମଲ୍ଲିକମଶାଟି ?’ ସ୍ଵରେ ଦ୍ଵାଡ଼ାଲେନ ରାମକିଙ୍କର ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କୁଳାଇଟାଦ

‘ଆମি ଖରର ରାଖି ନା ଭେବେଛେ । ଓହି ବୁଡ଼ୋ ସରକାର ଯେ-
ରୋଜ୍ ଗାଦା ଗାଦା ସୋନାର ଗତନା ଲକ୍ଷ୍ମୀବାବୁର ଦୋକାନେ ନିଯେ ଯାଏ
ବିକ୍ରୀ କରତେ ସେଟା ଆମାର ଅଜାନା ? ଓମ୍ବ ଲକ୍ଷ୍ମୀଟଙ୍କୀ ସବ ତୌଁଓଡ଼ା ।
କୁଞ୍ଜୋର ଜଳ ଗଡ଼ିଯେ ତଳାନିତେ ଏମେହେ । ଟାକା ଦିତେ ନା ପାରେମ
ଗହନାଟ ଦିନ । ନଇଲେ ସଥନ ଟାକା ଦେଓଯାର ସମୟ ଆସବେ ତଥନ
ଏକଟା ଟିଟା ପାବ ନା ।’ ବଲାଇଟାଦ ଠକଟକ କରେ କୋପଛିଲେନ ।

ରାମକିଙ୍କର ଗନ୍ତୀର ମୁଖେ କଥାଗୁଲୋ ଶୁଣିଲେନ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ
ତାହଲେ ଗହନା ବିକ୍ରୀ କରଛେନ ତାକେ ନା ଜାନିଯେ । କିନ୍ତୁ ଏହି
ମୂର୍ଖଟାକେ ଉପ୍ୟୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ଦେଓଯା ଦରକାର । ତାର ବିଶାଲ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ
ଚୋଥେର ଦିକେ ତାକିଯେ ହଠାଏ ବଲାଇଟାଦ କେପେ ଉଠିଲେନ । ତାର
ମନେ ପଡ଼ିଲ ଏହା ଶାକ୍ତ, ଶାକ୍ତଦେର ଅସାଧ୍ୟ କିଛୁ ନେଇ ।

ରାମକିଙ୍କର ବଜ୍ରକଟେ ବଲିଲେନ, ‘ଏହି ବାଡ଼ି ଥିକେ ଏରପର ଚଲେ
ଯାଓଯାର ଆଶା ଆପନି ନିଷ୍ଟଯାଇ କରେନ ନା ମଞ୍ଜିକମଶାଇ । ଆମାର
ବାଡ଼ିର ପାଶେଇ ଗଞ୍ଜା । ସେଥାନେ କାଉକେ ଛୁଁଡ଼େ ଦିଲେ ପୁଲିସଙ୍ଗ
ଟେର ପାବେ ନା । ଆମାର ବାଡ଼ିର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦେବୀର ଅନ୍ତିଷ୍ଠେ ଯେ
ସନ୍ଦେହ କରେ ତାକେ ତୋ ଫିରତେ ଦିତେ ପାରି ନା ।’

ବଲାଇଟାଦେର ମୁଖ ଫ୍ୟାକାମେ ହୟେ ଗେଲ । କୋନରକମେ ବଲିଲେନ,
‘ତାର ମାନେ ?’

ରାମକିଙ୍କରେର ବଜ୍ର ଏଥିନ ସ୍ଥିର, ‘ମାନେ ବୁଝତେ କି ଖୁବ ଅସୁବିଧେ
ହଚେ । ଆପନି ଏତ କଥା ଜାନେନ ଆର ଏଟା ଜାନେନ ନା ଯେ

ଶାକ୍ତମତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜୋ

ଆମରା ଶାକ୍ତମତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜୋ କରି !

ଆୟ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରେ ଉଠିଲେନ ବଲାଇଚାନ୍ । ନେହାୟ ବୋଁକେର ମାଥାଯ ଚଲେ ଏସେଛିଲେନ ତିନି । ଆସବାର ସମୟ କାଉକେ ଜାନିଯେ ଆସେନନି ଯେ ଏ ବାଡ଼ିତେ ଆସଛେମ । ରାମକିଞ୍ଚର ଯା ବଲଛେନ ତାଇ ଯଦି କରେନ ତବେ କେଟେ ତାର ଖୋଜ ପାବେ ନା । ଏହି ମାନ୍ୟଷଟିର ଦିକେ ତାକିଯେ ତାର ମନେ ହଳ ମେରେ ଫେଲା ଏହି କାହେ କୋନ ସମସ୍ତାଇ ନଥ । ଭେଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲେନ ବଲାଇଚାନ୍ । ଆୟ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ଚାନ୍ଦ୍ୟାର ଭଙ୍ଗିତେ ଆକୁତି ମିନତି କରତେ ଲାଗଲେନ ତିନି ।

ରାମକିଞ୍ଚର ହଠାୟ ଅନ୍ୟମାନ୍ୟ ହୟେ ଗେଲେନ । ଏହି ଲୋକଟାର କତ ପ୍ରତାପ ଆର ଆଜ ଏହି ମୁହଁରେ ଓର ଚେହାରା କି ରକମ ଦେଖାଚେ ! ମାନ୍ୟ ନିଜେର ପ୍ରାଣକେ ଏତ ଭାଲବାସେ ? ଆଜକେର ରାତଟା କେଟେ ଗେଲେ ତିନି ହବେନ କୁବେରେର ସମକଞ୍ଚ । ତଥନ ଏହି ଲୋକଟାର ମୁଖେର ଓପର ସବଟାକା ଛୁଟୁଥିଲି ଦିତେ ଏକଟୁଓ ଚିନ୍ତା କରତେ ହବେ ନା ତାକେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ମୁହଁରେ ତାର ପକ୍ଷେ ଏକଶ ଟାକା ଦେଓୟା ଅମ୍ଭବ । ଏକବାର ଭାବିଲେନ କାଳ ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକଟାକେ ଆଟିକେ ରାଖୁଥାକ । ପରକ୍ଷଣେ ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଲେନ, ‘ମନ୍ତ୍ରିକ ମଶାଇ, ଆପନାର ଅନେକ ଭାଗ୍ୟ ଯେ ଆଜ ଦେବୀର ପ୍ରାଣ-ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଦିନ । ଆମରା ଶାକ୍ତ ହଲେଓ ଆପନାର ଭୟ ନେଇ । ଆପନି ସ୍ଵଚ୍ଛନ୍ଦେ ସେତେ ପାରେନ । ତବେ ଯାନ୍ଦ୍ୟାର ଆଗେ ନିଜେର ପାଦକା ଖୁଲେ ଖାଲି ପାଯେ ହେଟେ ଯାନ । ଦେବୀକେ ସନ୍ଦେହ କରାର ଜନ୍ମ ଆଜ ଥେକେ ଆପନାର

ଶାକ୍ତମତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜୋ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଅଶ୍ରୋଚ ଶୁଣି ହଲ । ଆପନାର ଟାକା ଆପନି ମଙ୍ଗଳବାରେ ମଧ୍ୟେ
ପେଯେ ସାବେନ । ଯାନ ।

କିନ୍ତୁ ସତଇ ବେଳା ବାଡ଼ିତେ ଲାଗଲ ତତଇ ଜଳୁନି ବୁନ୍ଦି ପେଲ
ରାମକିଙ୍କରେ । ଆଜ ଦେବୀର ପୁଜୋ ତବୁ ତାକେ ଅପରାନ ସହ କରାତେ
ହଲ । ଏହିଦିନେ ପାଞ୍ଚନାଦାର ପ୍ରଥମ ତାକେ ବିବ୍ରତ କରାତେ ଏଳ ।
ତାହଲେ ଦେବୀର କି ପ୍ରସରତା ଆସେନି ? ନା, ଆଜକେର ରାତଟା
ଦେଖା ଦରକାର । ଏହାଡା ତିନି କିଇବା କରାତେ ପାରେନ । ତାନ୍ତ୍ରିକ
ବଗଲାଚରଣେର ମେହି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ଵାନୀ କି ବ୍ୟର୍ଥ ହବେ ? ବଲାଇଟାଦେର କଥା
ସତଇ ଚିନ୍ତା କରଛିଲେନ ତତଇ ତାର ସବ ଗୋଲମାଲ ହୟେ ସାଞ୍ଜିଲ ।
ଏମବ କଥା ଆର କେଉ ଜାନେ ନା ଶୁଦ୍ଧ ସରକାରମଶାଇ ଛାଡା । କିନ୍ତୁ
ତାର ସଙ୍ଗେ ରାମକିଙ୍କର ପରେ ଏ ବାପାରେ ଏକଟି କଥାଓ ଆଲୋଚନା
କରେନନି । ବଲାଇଟାଦକେ ଛେଡେ ଦେଖ୍ୟା ବୋଧହୟ ଟିକ ହଲ ନା ।
ବାଇରେ ବେରିଯି ମେ ଶହରମୟ ବଲେ ବେଡାବେ ରାଯେନେର ଟାକା ନେଟ,
ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବାପାରଟା ଭାଁତା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମନେ ହଲ, ନା, ମଙ୍ଗଳ-
ବାର ଅବଧି ଲୋକଟା ମୁଖ ବନ୍ଦ କରେ ଥାକବେ ନିଶ୍ଚଯାଇ । କାରଣ ତାର
ଆଗେ କିଛୁ ବଲଲେ ମେ ଯେ ଆର ଟାକା ପାବେ ନା ଏକଥା ତାର

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରୀରାମକିଞ୍ଚିତ୍ତ

ଚେଯେ ବେଣୀ କେଉ ଜାନେ ନା । ମାମଲା କବେ କଦିନେ ଆଦାୟ କରା
ଯାଇ ? ଅତ ବଡ଼ ମୂର୍ଖ ବଲାଇଚାଦ ନୟ । ମନଟାକେ ଶାନ୍ତ କରାର
ଚେଷ୍ଟା କରଲେନ ରାମକିଞ୍ଚିତ ।

ରାମକିଞ୍ଚିତ ହିଁ କରେଛିଲେନ ଆଜ ବିଧବାର ଜୀବନ ଯାପନ
କରବେନ । ଅର୍ଥାତ୍ ମନ୍ତ୍ରପାନ କରବେନ ନା ଏବଂ ଆତରବାଲାର ସରେ
ଯାବେନ ନା, ବାଡ଼ିତେଇ ଥାକବେନ । ଗତରାତ୍ରେ ଆସାର ସମୟ ଆତରକେ
ବଲେ ଏସେଛିଲେନ, ‘କାଳ ତୋମାର ଛୁଟି । ପରଶ୍ର ଆବାର ଆସବ
ଚାଦମୂର୍ଖ ଦେଖିତେ ।’ ଏଥିନ ବିକେଳ । ଏକଟୁ ପରେଇ ସଙ୍କୋ ନାମବେ
କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧକାର ଥାକବେ ନା । କାରଣ ଆଜ କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ।
ଆକାଶେ ଚାଦ ଉଠିବେ ।

କିନ୍ତୁ ସବ ଅନ୍ୟରକମ ହୟେ ଗେଲ । ରାମକିଞ୍ଚିତରେ ଏକ
ଅଛୁଟର ଏସେ ଚୁପିସାଡ଼େ ଥବର ଦିଯେ ଗେଲ ବେଲଘୋରେ ଶ୍ରୀଦାମ
ଦ୍ୱାରା ଆଜ ନାକି ଆତରେର ସରେ ଯାଚେ । ବହୁଦିନ ଧରେ ଆତରେର
ଓପର ନଜର ଲୋକଟାର । ରାମକିଞ୍ଚିତରେ ଜଣ୍ଯ ଏତଦିନ ସେ
ଆତରେର ସରେ ଢୁକତେ ପାଇନି । ଆଜ ଯେ ରାମକିଞ୍ଚିତ ଯାଚେନ୍ତି
ନା ମେ ଥବର ପେଯେ ଗେଛେ ମେ । ଆତରକେ ଜାନିଯେଛେ ମାଝରାତ୍ରେ
ମେ ଆସିବେ ।

ମାଝରାତ କେନ ? ନା, ପୂଜା ଶେଷ କରେ ତିନି ବିହାରେ
ଯାବେନ । ମାଥାଯ ଖୁନ ଚେପେ ଗେଲ ରାମକିଞ୍ଚିତରେ । ଆତରବାଲା
ତାର ବଁଧା ମେଯେଛେଲେ । ଓପାଡ଼ାର ନିୟମ ହଲ କେଉ କୋନ

ଶ୍ରୀରାମକିଞ୍ଚିତ୍ତ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ବାବୁର କାହେ ବୀଧି ଥାକଲେ ଅନ୍ୟ କାଉକେ ସରେ ବସାତେ ପାରେ ନା । ଆତର ତାହଲେ କି କରେ ଶ୍ରୀଦାମ ଦନ୍ତକେ ସରେ ଢୋକାବେ ? ମୁହଁରେ ମନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ ଫେଲିଲେନ ତିନି । ନିତାକାର ପୋଶାକ ଉଠିଲ ଅଜ୍ଞେ । ଆତରେର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲେ ମାଝ ରାତର ଆଗେଟି ବାଡ଼ି ଫିରେ ଆସିବେନ ତିନି । ଏକବାର ଆତରେ ସାମନେ ଦୀଡାଳେ ମେ ଆର ସାତମ ପାବେ ନା ଶ୍ରୀଦାମ ଦନ୍ତକେ ସରେ ଢୋକାତେ । ନିତାକାର ଅଭ୍ୟାସ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ସରେ ଦିକେ ଏଗୋତେ ଗିଯେ ଥମକେ ଦୀଡାଳେନ ରାମକିଙ୍କର ।

ଆଜ ନିଶ୍ଚଯିତ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଏଟିମଯ ନିଜେର ସରେ ରାମକିଙ୍କରେ ପ୍ରତୀକ୍ଷାୟ ନେଇ । ଏହି କୋଜାଗରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ରାତେ ତିନି ଗିଯେ ଦୀଡାବେନ ଏଟା କଲ୍ପନା କରତେ ପାରେନ ନା ତାରାମୁନ୍ଦରୀ । ତାକେ ଡେକେ ଏନେ ହାତ ପାତତେ ସଙ୍କୋଚ ହଲ ରାମକିଙ୍କରେ । ଜୌବନେ ଏହି ପ୍ରଥମବାର ତାର ମନେ ହଲ ଶ୍ରୀର କାଛ ଥେକେ ତିନି ଶୁଦ୍ଧ ନିଯେଇ ଗେଛେନ ବିନିମିଯେ କିଛୁଟ ଦେଓଯା ହଲ ନା । ଆଜ ଏହି ବିଶେଷ ରାତେ ଶ୍ରୀକେ ବିବ୍ରତ ନା କରେ ରାମକିଙ୍କର ଧୀରେ ଧୀରେ ନୀଚେ ନେମେ ଏଲେନ । ଦରଜାଯ ସରକାରମଶାଇ ଦୀର୍ଘଯେହିଲେନ । ବଡ଼କର୍ତ୍ତାକେ ପ୍ରଭିଦିନେର ପୋଶାକେ ବେର ହାତେ ଦେଖେ ଚମକେ ଉଠିଲେନ ତିନି ଯେଟା ରାମକିଙ୍କରେ ଚୋଥ ଏଡ଼ାଲ ନା । କୋନଦିନ କାଉକେ ଜୀବଦିହି ଦେବାର ଅଭ୍ୟୋସ ନେଇ । ତବୁ ରାମକିଙ୍କର ନିଜେଇ ବଲିଲେନ, ‘ପ୍ରଯୋଜନେ ବେର ହଚିଛି, ପ୍ରଯୋଜନ ଶେଷ ହଲେଟ ଫିବବ । ଏନ୍ଦିକେ ପ୍ରଜାର ଯେନ କୋନ ବ୍ୟାଘାତ ନା ହୁଯ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପାଦ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଲକ୍ଷ୍ୟ ରାଖିବେନ ।' ଏକ ମୁହଁତ ଚୁପ କରେ ଥେକେ ଭାବଲେନ ସରକାର-
ମଶାଇ-ଏର କାହେ ଟାକା ଚାଇବେନ କିନା ! କିନ୍ତୁ ଆଞ୍ଚଲିକ
ମାର୍ଗ ତୁଲେ ଦାଡ଼ାଳ । ନା, ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଛାଡ଼ା ଏ ବାଢ଼ିତେ କାରୋ
କାହେ ତିନି ତାତ ପାତବେନ ନା । ତିନି ତୋ ଏଥନ୍ତି ପଥେର ଭିଥିରୀ
ହେଁ ଯାନନି । ଏଥନ୍ତି ତାର ଅଙ୍ଗେ କମେକ ହାଜାର ଟାକାର ମୋନା
ଏବଂ ପାଥର ଆହେ । କୋଲକାତା ଶହରେ ଏଣ୍ଟଲୋ କିନବାର
ଲୋକେର ଅଭାବ ନେଇ । ସୋଡ଼ାଗାଡ଼ିର ଆସନେ ଶରୀର ଏଲିଯେ
ଦିଯେ ରାମକିଙ୍କର ହାସଲେନ, ଆଜକେର ରାତଟାଟ ତୋ ଶୁଦ୍ଧ କାଲ
ଥେକେ ତାରା କୁବେବ ।

ବନ୍ଦ ଦରଜାର ସାମନେ ଘଟ ସ୍ଥାପନ କରେ ପୂଜାର ବାବସ୍ତା ହେଁଛିଲ ।
ବିବିଧ ସାମଗ୍ରୀତେ ଜାଯଗାଟା ପୂର୍ଣ୍ଣ । ତାରକେଶର ଥେକେ ବିଦ୍ୟାତ
ତ୍ସମାଧକ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏସେହେନ ପୁଜୋର ତଦାରକ କରତେ ।
ପାଖୀପଡ଼ା କରିଯେ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଆନଲେନ ପୂଜାର ଆସରେ ।
ବିଯେର ସମୟ ଯା ହେଁନି ଆଜ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ମେଟି ଦଶା । ତାର ହାତ ପା
ଠାଣ୍ଡା ହେଁ ଆସଛେ ମୁଖେ ବାକ୍ଷୁରଣ ହଚେ ନା । ତାରାମୁନ୍ଦରୀ
ତାକେ ସୁଖିଯେଛେନ ଆଜକେର ରାତଟା ତାର ରାତ । ପରିତ୍ର ମନେ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦ୍ଧ

ପରମ ନିଷ୍ଠାୟ ସଦି ମେ ଦେବୀକେ ଆରାଧନା କରେ ତାହଲେ ଏହି ବଂଶେର
ସୋନାର ଦିନ ଆସବେ । ହରକିଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ହେଁ ଉଠେ ଦ୍ୱାଡାବେ ।
କଥାଗୁଲୋ ଶୁଣିତେ ଶୁଣିତେ କ୍ରମଶ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଦଳେ ଗେଲ ଏକଟ୍ଟ
ଏକଟ୍ଟ କରେ । ଏଥିନ ଲାଲ ବେନାରସୀ ଶାଢ଼ିତେ ତାକେ ଦେଖିଲେ ବୁକେବ
ମଧ୍ୟେ ଥିଲ ଧରେ ଯାଏ । ଶରୀରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଚୂଡ଼ାଯ ଗିଯେ ଟେକଲେ ଓ
ତାର ଶ୍ରୀମତୀ ପଦ୍ମମଣିକଣ୍ଠର ମତ ଏକ ଧରନେର ସ୍ତରିକଣ୍ଠା ପଡ଼ାଯ ମନ
ଭରାଟ ହେଁ ଯାଏ ତାକେ ଦେଖିଲେ ।

ପୁରୋହିତେର ପାଶେ ବସେ ତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ ପୂଜା ଶୁରୁ କରଲ ମେ ।

ବନ୍ଦଘରେର ସାମନେ ଏହି ଚାତାଲେ ବାଇରେର ବାତାସ ସାମାନ୍ୟରେ
ଆମେ । ସିଁଡ଼ିର ପ୍ରତିଟି ଧାପେ ବାଡ଼ିର ଲୋକଜନ କରଜୋଡ଼େ
ବସେ ପୂଜା ଦେଖିଛେ । ଚାତାଲେର ଏକକୋଣେ ବିରାଟ ଚେଯାରେ ବାବୁ
ହେଁ ଟେସ ଦିଯେ ବସେ ଆଛେ ହରକିଙ୍କର । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ତାକେ ନିଯେ
ଏମେହେନ ଏଥାନେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀକେ ଦେଖେ ତାର ଚୋଥ ଆର ସରେ ନା ।
ଚାକରବାକରରା ଏହି ନିଯେ ଚୋଥ ଟେପାଟେପି କରିଛେ ଆଡ଼ାଲେ । ଛୋଟ
କର୍ତ୍ତାର ଚୋଥ ଛୋଟ ବଟ୍ଟର ମୁଖେ ଅର୍ଟାର ମତ ସେଁଟେ ଗେଛେ, କିଛୁତେହି
ସରଛେ ନା ମେଥାନ ଥେକେ । ବିଶେଷ ଦିନ ବଲେ ଛୋଟକର୍ତ୍ତାର ପରିଣେ
ମିଳେର ପାଞ୍ଚାବି ଆର ଧୂତି । ମୁଖ ବନ୍ଦ ଥାକାଯ ତାକେ ଶାପଭ୍ରତ
ଦେବତାର ମତ ମନେ ହଞ୍ଚେ ।

ପୂଜାର କାଜେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ଏଟା ଓଟା
ଜିନିମ ଏଗିଯେ ଦିଚେନ ପୁରୋହିତେର ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ ଛୋଟ ବଟ୍ଟର ହାତେ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାମ୍ବଦ୍ଧ

ଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ରୀକୃତି

ଛୋଟ ବୁଟ୍‌ଏର ମେ ଚାଞ୍ଚଳ୍ୟ ଚପନତା ଏଥିନ ଆର ନେଇ । ନିଷ୍ଠାର ପ୍ରାବଳ୍ୟ ମାତ୍ରବେର ଚେହାରାଓ ବଦଲେ ଦେଯ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାୟଇ ଅନୁମନକ୍ଷ ତମେ ପଡ଼ିଛେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ଏକଟୁ ଆଗେ ଥବର ପେଯେଛେନ ବ୍ୟକ୍ତତାର ସୋଡ଼ାର ଗାଡ଼ି ରଣ୍ଜି ହେଁ ଗିଯେଛେ । ଆଜ ସକାଳ ଥେକେ ଯେ ଆଶାଟୀ ଏକଟୁ ଏକଟୁ କରେ ଆକାଶ ସ୍ପର୍ଶ କରିଛି । ମୁହଁରେଇ ସେଟା ଭେଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲ । ପାଖରେର ମତ ଦାଢ଼ିଯେ ଛିଲେମ ଥବରଟା ଶୁଣେ । ଘାୟାର ଆଗେ ସଦି କାମେ ଯେତ ତାହଲେ ଯେ କରେଇ ହୋଇ ଆଜ ସ୍ଵାମୀକେ ବାଧା ଦିତେନ ତିନି । ସରକାରମଣାଇ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରବୁନ୍ଦ ତମେ ଡାନିଯେ ଗେହେନ ବ୍ୟକ୍ତତା ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଜନେ ବେରିଯେଛେନ । କି ପ୍ରୟୋଜନ ଥାକତେ ପାରେ ଆଜ ରାତେ ? ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ନିଜେକେ ପ୍ରବୋଧ ଦିଯେଛିଲେମ, ନା, ରୋଜକାର ମତ ସେଇ ଜାୟଗାୟ ନିଶ୍ଚଯଟି ତିନି ଯାନନି କାରଣ ଗେଲେ ଅବସ୍ଥାଟି ଏକବାର ତାର ନାମନେ ଏମେ ହାତ ବାଡ଼ିଯେ ବଲନେନ, ‘ଦୋଓ’ ।

ମଧ୍ୟାରାତରେ ପୂଜା ଶେଷ ହଲ । ପୁରୋତ୍ତିତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମବାଇକେ ଅଞ୍ଜଳି ଦେଉଯାଲୋ । ଅନ୍ତାନ୍ତ କାଜ ସାରତେ ଟାଦ ମଧ୍ୟ ଡିଙ୍ଗିଯେ ଚଲେ ଗେଲେ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ପୁରୋହିତ ଦ୍ଵାରା କରାତେଇ ମନେ ହଲ ଏକଟା ଶୌତଳ ଦାତାମ ଦିଁଢ଼ି ଦିଯେ ନୌଚେ ଏଲ । କଟକିତ ଶଳେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ତବେ କି ଏର୍ତ୍ତଦିନ ପର କାଳୀକିଙ୍କରେର ଆସା ମୁକ୍ତି ପେଯେ ଚଲେ ମାଜେନ ! ତାନ୍ତ୍ରିକ ପୁରୋହିତ ମେଟି ମୁହଁରେ ମା ମା ବଲେ ଡେକେ ଉଠାତେଇ ଚାରପାଶ ଗମଗମ କରେ ଉଠିଲ ।

ଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ରୀକୃତିଶ୍ରୀକୃତି

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଓପରେର ସରେ ପାଚାଲି ପାଠ ହବେ । କାରଣ ଏଥାନେ ଏମନ କିଛି ଜାଯଗା ନେଇ ଯାତେ ପାଡ଼ି ପ୍ରତିବେଶୀ ମହିଳାରୀ ବସିଲେ ପାରେନ । ଆଜକେର ରାତ ଜାଗାର ରାତ, କେ ଜାନେ ? ନା, ଯିନି ପ୍ରକୃତ ଭକ୍ତ ଯିନି ନିବେଦିତ ପ୍ରାଣ ତିନି ଜାଗବେନ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ବଲଲେନ, ‘ଛୋଟବୁ, ଆଜ ରାତେ କିନ୍ତୁ ସୁମିଯେ ପଡ଼ିମ ନା । ଦେବୀ ଆଜ ପ୍ରତି ସରେ ସରେ ସୁରେ ବେଡ଼ାନ । ସେ ସୁମାୟ ତାର କାହେ ଯାନ ନା । ତା ଆମାଦେର ମେ ଭୟ ନେଇ । ଦେବୀ ତୋ ଆମାଦେର ସରେଇ ରଯେଛେନ । ତୁ ଆଜ ତୋକେ ଜେଗେ ଥାବିତେ ହବେ ।’

ଧାଢ଼ ନାଡ଼ିଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଜୟଥୁବୁ ହୟେ ମେ ପ୍ରଜାର ସାମଗ୍ରୀର ମଧ୍ୟେ ବସେ ଆଛେ । ଏଥାନ ଥେକେ ଆଜ ରାତ୍ରେ ମେ ନଡ଼ିବେ ନା । ନିଜେ ହାତେ ତାକେ ସରବର ଖାଇରେ ଦିଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ମୁଶକିଳ ହୟେଛେ ଆର ଏକଜନକେ ନିଯେ । ଶତଚୌତ୍ୟ ଛୋଟିକର୍ତ୍ତାକେ ନଡ଼ାନୋ ଗେଲ ନା । ପ୍ରବଳ ପ୍ରତିବାଦେ ମେ ହାତ ପା ଛୁଁଢ଼ିଲ, ଗୋ ଗୋ କରିଲ । ଛୋଟବୁ ଏ ସର ଥେକେ ନା ଗେଲେ ମେ ଯାବେ ନା । ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ହାଲ ଛେଡେ ଦିଲେନ, ‘ଥାକ ତାହଲେ । ବଟେର ମଙ୍ଗେ ଓଥାନେ ବସେ ରାତ ଜାଣକ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଓପରେର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ଯାନ୍ତ୍ୟାର ପର ହଠାତେ ଚାତାଲଟା ଏକଦମ ନିର୍ଜନ ହୟେ ଗେଲ । ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଶିରଦୀଡା ଟମଟିନ କରିବେ ଏତକ୍ଷଣ ଏକଭାବେ ବସେ ଥାକିବେ ଥାକିବେ । ଏଥାନେ କେଉଁ ନେଇ ଦେଖେ ମେ ସର୍ବପଣେ ଉଠି ଦ୍ୱାରାଲ ଶରୀରଟାକେ ଠିକ କରେ ନିତେ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଏই ଭାରୀ ଶାଢ଼ି ଜାମାଯ ମାଥାଯ ଘୋମଟା ଦିଯେ ଏହି ଶ୍ରୀ-ଆସା ମଧ୍ୟରାତେଓ ତାର ଘାମ ଦିଚେ । ସେ ମୁଖ ସୁରିୟେ ସ୍ଵାମୀର ଦିକେ ତାକାଳ । ପୂଜା ଶୁରୁର ପର ସେ ଇଚ୍ଛେ କରେଓ ଏକବାରଓ ସ୍ଵାମୀକେ ଦାଖେନି । ଏମନିକି ଏକଟୁ ଆଗେ ସଥନ ସବାଇ ତାକେ ଭେତରେ ନିଯେ ଯାଓଯାର ଚେଷ୍ଟା କରଛିଲ ତଥନଓ ଦୃଷ୍ଟି ଅଶ୍ଵଦିକେ ସରିୟେ ରେଖେଛିଲ । ଏଥିନ ଚୋଥାଚୋଥି ହତେଇ ଲଙ୍ଘୀ ଟେଁଟ ଶୁଣ୍ଟାଲୋ । ନା, କୋନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନେଇ ତାକିକରେର ମୁଖେ । ଏକ ଦୃଷ୍ଟିତେ ସେ ତାକିଯେ ଆଛେ ଶ୍ରୀର ମୁଖେର ଦିକେ ଚେଯେ । ଅଞ୍ଚ ସମୟ ଏମନ କରଲେ ସେ ହାସେ ଗୌଁ ଗୌଁ କରେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିନ ଏହି କି ଦେଖିଛେ ଅମନ ମୁଖ ଚୋଥେ । ଲଙ୍ଘୀ ଏବାର ଜିଭ ବେର କରେ ଭେଂଚି କାଟିଲୋ । ଆର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମନେ ପଡ଼ିଲ ଆଜକେର ରାତେ ଏସବ କରା ଠିକ ହଚେ ନା । ସାମନେର ବନ୍ଧ ଦରଜାର ଓପାଶେ ଦେବୀ ବନ୍ଦୀ ରଯେଛେନ । ତିନି ଯଦି ଏତେ ଅମସ୍ତକ୍ଷିଟ ହନ ତାହାଲେ — । ସେ ମନେ ମନେ ତିନବାର ବଲଲ, ରାଗ କରୋ ନା ମା, ବଲେ ପ୍ରଣାମ କରଲ ଦରଜାର ଦିକେ ତାକିଯେ । ସ୍ଵାମୀର ସଙ୍ଗେ ଏରକମ ବ୍ୟବହାର କରେ ଭୀଷମ ଅଳ୍ପାୟ ହୟେ ଗେଛେ—ଏହି ବୋଧ ତାକେ ଆଚନ୍ନ କରଲ । ସେ ଚୁପଚାପ ଦରଜାର ଦିକେ ତାକିଯେ ବସେ ଥାକଲ । ତଠାଏ ଏହି ମନେ ହଲ ଓହି ବନ୍ଧ ଘରେ ଏତଦିନ ଦେବୀ କି କରେ ରଯେଛେନ ? ଏହି ଏକଟା ରାତ ଏଭାବେ ବସେ ଥାକତେଇ ତାର କତ କଷ୍ଟ ହଚେ ଅର୍ଥଚ ଦେବୀ ତୋ ମାନୁଷେର ମୁଖେ ଦେଖିତେ ପାଚେନ ନା । ଓହି ଘରେ ଗେଲେ ଦେବୀର ସଙ୍ଗେ କଥା ବଲା ଯାଯ, ତାକେ ଛାତ୍ର ଭବେ ଦେଖା ଯାଯ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କଥାଟୀ

କଥାଟୀ ଭାବତେଇ ରୋମାଞ୍ଚ ଜାଗଳ ତାର । କିନ୍ତୁ ଦରଜାଯ ବିରାଟି
ତାଳା ଝୁଲଛେ । ଏତବଢ଼ ତାଳା ଯେ ଦେବୀଓ ଖୁଲେ ବେରିଯେ ସେତେ
ପାରେନନି । ଭାଗିମ ପାରେନନି ।

ରାଯବାଡ଼ିର କୋନ ନିର୍ଜନ କକ୍ଷେ ସଥନ କଥକେର ଗଲାଯ ଲଙ୍ଘାଣୀ
ପାଂଚାଲିର ଶୁର ଛାଡ଼ା ଆର କୋନ ଶକ୍ତ ଛିଲ ନା, ରାଯବାଡ଼ିର ସର୍ବାଂଶ
ସଥନ ସୁମେ ଆଚନ୍ଦନ ଠିକ ତଥନ ପାଶେର ଗଙ୍ଗାଯ ଟାଦେର ଆଲୋଯ ତିନଟି
ଛିପ ନୌକାକେ କ୍ରତ ଏଗିଯେ ଆସତେ ଦେଖା ଗେଲ । ନୌକାଗୁଲୋ
ଏତ କ୍ରତ ଏଗିଯେ ଆସଛିଲ ଯେ ମନେ ଉଚ୍ଛିଲ ତାରା
ସେନ ଟାଦେର ଶରୀର ଥିକେ ସରାମରି ନେମେ ଆସଛେ । ତିନଟେ
ଛିପନୌକାଯ ଆରୋହୀର ସଂଖ୍ୟା ଛୟଜନ । ତାରା କେଉ କଥା ବଲଛିଲ
ନା, ସଞ୍ଚର ମତ ନୌକାଗୁଲିକେ କ୍ରତ ହାତେ ରାଯବାଡ଼ିର ପାଶ ସେଁଷେ
ଗଙ୍ଗାର ଓପର ସ୍ଥିର କରେ ଦ୍ୱାଡ଼ କରାଲ । ଛଜନଇ ଦୀର୍ଘଦେହେର ଅଧିକାରୀ
ପେଣ୍ଣିବହୁଲ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଜୋଛନା ଚକଚକ କରଛେ । ମାଥାଯ ଲାଲ ପଟ୍ଟି
ବୀଧା । ଭାଲ କରେ ଲଙ୍ଘା କରଲେ ନୌକାଯ ଯେ ସବ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଦେଖା
ଯାବେ ସେଣିଲୋର ଦିକେ ତାକାଲେଇ ବୋରା ଯାବେ କିଛୁକ୍ଷଣ ଆଗେଟି
ତା ବାବହନ୍ତ ହୁଯେଛେ ।

କଥାଟୀ

ଶୁଣ୍ଡରିକା

ପ୍ରଥମ ନୌକା ଥିକେ ଏକଟି ମାତ୍ର ନିଃଶ୍ଵରେ ଉଠେ ଦାଡ଼ାଳ ।
ଚାରପାଶେ ନଜର ବୁଲିଯେ ସେ ସେବ କିଛି ଜରିପ କରେ ନିଚିଲ । ଏହି
ଶକ୍ତିହୀନ ନଦୀକୁଳେ ଶୁଦ୍ଧ ଜଳେର ନଡ଼ାଚଡ଼ା ଛାଡ଼ା ଆର ଯେ ଶକ୍ତି ଭେଦେ
ଆସିଛେ ତାତେ ତାର କପାଳେ ଉଂକଟ୍ଟାର ଭାଙ୍ଗ ପଡ଼ିଲ । କାନ ପେଣେ
ମେ ଶକ୍ତିଗୁଲୋ ଶୁଣି—

ଗୃହମଧେ ଧୂପଧନା ଆର ସ୍ଥତବାତି ।

ଦୁଦୟ କମଲେ ଓମା କରଇ ବସନ୍ତି ॥

ପଦ୍ମାସନା ପଦ୍ମଦଳ ରାଖି ଥର ଥରେ ।

ଶଞ୍ଚବାଟେ ବରଣ କରି ତୋମା ଘରେ ॥

ଖାନିକଟା ଶୋନାର ପରେ ତାର ଠୋଟେ ରହନ୍ତମର ହାସି ଫୁଟେ
ଉଠିଲ । ସଙ୍ଗଦେର ଦିକେ ତାକିଯେ ସେ ବଲି, ‘ରାଯେରା ଆଜ ପାଁଚାଳି
ପଡ଼ିଛେ ଯେ ବଡ଼, ବ୍ୟାପାରଖାନା କି ?’

ନୌକାର ଆର ଏକ ଆରୋହୀ ଜୀବାଳ, ‘ଆଜ ତୋ ଶୁଣି ଦେବୀଙ୍କ
ପ୍ରାଗ-ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହବେ ଏଥାନେ ।’

ପ୍ରଥମ ବ୍ୟକ୍ତି ସାମାନ୍ୟ ଘାଡ଼ ନେଡ଼େ ନୌକା ଥିକେ ଏକଟା ବଡ଼
ପୁଟୁଳି ଏକ ହାତେ ତୁଲେ ନିଯେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଜଳେ ନେମେ ପଡ଼ିଲ ।
ଅନ୍ୟ ନୌକାଗୁଲୋ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କ ହୁଯେ ତାର ଘାସ୍ତା ଦେଖିଲ ।
ନାମବାର ପର ଦେଖା ଗେଲ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟକ୍ତିର କୋମରେର ମଙ୍ଗେ ମୋଟା ଶୁତୋ
ବୀଧା, ମେ ସଥନ ଜଳେର ତଳାଯ ଡୁବେ ଗେଲ ତଥନ ନୌକାର ଓପର ବଦା
ତାର ସଙ୍ଗୀର ତାତେ ଶୁତୋର ଶୈଷପ୍ରାପ୍ତ ଲାଟୁର ମତ ଘୁରେ ଖୁଲେ ଯାଚେ ।

ଶୁଣ୍ଡରିକା

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ

ପ୍ରଥମ ଲୋକଟିର ହାବଭାବ ଦେଖିଲେଇ ବୋବା ଯାଏ ମେ ଏହି ଦଲେର ମେତା । ଜଳେର ତଳାଯ ଡୁବ ଦିଯେ ମେ ଅନେକଟା ଚୀଚେ ଏଲ । ଓପରେ କୋନ ବିପଦ ବୁଝିଲେ ସଙ୍ଗୀ ସତର୍କ କରେ ଦେବେ ତାଇ ଓହି ସୁତୋର ବାବଙ୍ଗା । ବାଯବାଦିର ପାଚିଲେର ଶୈଷେ ଆର ଏକଟି ଦେଖ୍ୟାଲ ନମେ ଗେଛେ । ଖୁବ ସତର୍କ ଚୋଥେ ମେ ଚିହ୍ନ ମିଳିଯେ ମିଳିଯେ ଏକଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜ୍ଞାଯଗାୟ ପୌଛେ ଗେଲ । ଏତକ୍ଷଣ ଜଳେର ମଧ୍ୟେ ଦମ ବନ୍ଧ କରେ ଥାକିତେ ତାର ଖୁବ ଏକଟା କଷ୍ଟ ହଚ୍ଛେ ନା, ଅଭାସ ତାକେ ସକ୍ରିୟ ରାଖଚେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଥରଟା ହାତ ଦିଯେ ସଜୋରେ ସରିଯେ ଲୋକଟି ଚମକେ ଉଠିଲ । ଆଗେର ବାରେର ଶକ୍ତାଟି ଏବାର ସତ୍ୟ ପରିଣତ ହେଯାଇଛେ । ଏହି ପାଥର ସରାତେଇ ଭେତରେ ଯାବାର ଏକଟି ଅପ୍ରଶନ୍ତ ସୁଡଙ୍ଗ ପାଓଯା ଯେତ । ସୁଡଙ୍ଗଟିର ଚାରପାଶେର ଦେଉୟାଲ ଭେତେ ପଡ଼ାଯ ସେଟି ଏକେବାରେଇ ବନ୍ଧ ହେଯେ ଗିଯେଛେ । ମୁହଁର୍ତ୍ତ ବିଲଞ୍ଚ ନା କରେ ଲୋକଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭେବେ ଉଠିଲ ।

ତାର ସଙ୍ଗୀରୀ ଏତ ଦ୍ରୁତ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ଆଶା କରେନି । ସବାହି ମଚକିତ ହେଯେ ତାର ଦିକେ ତାକାଲେ ମେ ଘଟନାଟି ଜାନାଲ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକଜନ ବଲେ ଉଠିଲ, ‘ଆମି ହାଜାରବାର ବଲେଛି ଏହିଭାବେ ମାଲ ଗଢିତ ବାଖା ଠିକ ହବେ ନା । ନା, ତୋମାଦେଇ ଏକ କଥା, ବାପ ପିତାମହେର ଆଦେଶ ମାନନ୍ତେ ହବେ । ଆରେ ତଥନ ଏକରକମ ଦିନ ଛିଲ ଆର ଏଥନ ଅନ୍ତରକମ । ଏଥନ ବୋକ୍ତ ଠ୍ୟାଙ୍କା ।’

ଦଲେର ମଧ୍ୟେ ଯେ ପ୍ରବିଗ ମେ ବଲଲ, ‘ମାଥା ଠ୍ୟାଙ୍କା ରାଖୋ, ମାଥା

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶାନ୍ତି ରାଖୋ । ଓ ରାସ୍ତା ଦିଯେ ଆର ଢୋକା ଯାବେ ନା ?'

ଯେ ଜଳେ ନେମେଛିଲ ମେ ଭେଜା ପୁଣ୍ଡିଟା ନୌକାଯ ରେଖେ ବଲଲ,
‘ନା । ଖୋଲା ଜାୟଗା ହଲେ ଇଂଟ ସରାତେ ପାରତାମ, ଡୁବେ ଗିଯେ
କେ ସରାବେ ?’

ଆର ଏକଜନ ବଲଲ, ‘ଗତବାରଇ ସଥନ କଥାଟା ଉଠେଛିଲ ତଥନଇ
ମାଲ ବେର କରେ ନିଯେ ଯାଓୟା ଉଚିତ ଛିଲ । କିନ୍ତୁ ଇଂଟଙ୍ଗଲୋ ପଡ଼ିଲ
କି କରେ ?’

କୟେକପୁନ୍ତ ଆଗେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ବଗଲାଚରଣେର ଆଦେଶେ କାଲୀକିଙ୍କର
ରାଯ ଗଙ୍ଗାର ପାଶେ ମାଟିର ନୀଚେ ଯେ କକ୍ଷଟି ନିର୍ମାଣ କରିଯେଛିଲେନ
ସେଟି ସର୍ବାଙ୍ଗମୁନ୍ଦର ହେଲିଛି । କୋ଱ଗରେର ବିଖ୍ୟାତ ରାଜମିଶ୍ରି
ଶନ୍ତୁଚରଣେର ହାତେର କାଜ ସମାଲୋଚନାର ଉଦ୍ଧବେ’ କାଲୀକିଙ୍କର ନିଶ୍ଚିନ୍ତା
ଛିଲେନ । କକ୍ଷଟି ତୈରୀ କରାର ସମୟ ଶନ୍ତୁଚରଣେର ମାଥାଯ ଏକଟି
ମୁବୁଦ୍ଧିର ଉଦୟ ହଲ । ବଂଶ ପରମ୍ପରାଯ ତାର ଆର ଏକଟି ଉପାର୍ଜନେର
ରାସ୍ତା ଆଛେ । ଅତି ଅମାବସ୍ତାଯ ଆଟ ଦଶ ଗ୍ରୀ ଛେଡେ ଦିଯେ ଗଙ୍ଗାଯ
ଡାକାତି କରା ଏକଟି ପବିତ୍ର କର୍ମେର ମତ ଯା ଥେକେ ଆୟ କମ ହେ
ନା । କିନ୍ତୁ ଏଥନ ମାନ୍ୟ ସଜାଗ ହେଁ ପଡ଼େଛେ, ପୁଣିସେର କାହେ
ଥବର ଦେବାର ଜଞ୍ଜାଇ ସବାଇ ମୁଖିୟେ ଆଛେ । ଆହରିତ ଧନ ରାଖ
ଏକଟା ସମସ୍ତା । କାଲୀକିଙ୍କର ରାଯ କେନ ଓହି କକ୍ଷ ନିର୍ମାଣ କରାଚିଲେନ
ତା ମେ ଜାନନ୍ତ । ଏହି କକ୍ଷେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚିରକାଳ ବନ୍ଦୀ ହେଁ
ଥାକବେନ, କଥମୋ ଓହି ଘରେର ଦରଜା ରାଯରା ନିଜେଦେର କଲାଗେ ଖୁଲବେ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଶୁଦ୍ଧଚରଣ

ନା । ଏକଟି ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ଜାଯଗାର ସ୍ଵଯୋଗ ନିତେ ଛାଡ଼ିଲ ନା ଶୁଦ୍ଧଚରଣ । ଗୋପନେ ଓହି କଙ୍କଟିତେ ସେ ଏମନ ଏକଟା ଶୁଦ୍ଧଙ୍କ ତୈରୀ କରେ ରାଖିଲ ଯେଥାନେ ଗଞ୍ଜାଯ ଡୁବ ଦିଯେ ଆସା ଯାଯ । ସତଦିନ ମେ ଜୀବିତ ଓ କର୍ମକ୍ଷମ ଛିଲ ତତଦିନ ଡାକାତିର ସମ୍ପଦ ମେ ଓହି ଶୁଦ୍ଧଙ୍କପଥେ ରୋଖେ ଗେଛେ । ମାରା ଯାଓୟାର ସମୟ ଏ ଥବର ବଂଶଧରଦେର ଦିଯେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ହେଯେ ଗେଛେ ମେ, ଓ ଘରେ ଲଙ୍ଘୀ ବାଧା ଆଛେନ, ତିନିହି ଏହି ଧନ ପାହାରା ଦେବେନ । ଶୁଦ୍ଧଚରଣେ ବଂଶଧରରା ଏକଟି ପଥ ଅନୁସରଣ କରିଲ । ଅମାବଶ୍ୟାଯ ଏଥାନେ ଆସିଲେ କୋନ ଅସ୍ମବିଦ୍ଧ ମେହି । ଲୁଟେର ଧନ ତାରା ଯେମନ ରୋଖେ ଯେତ ପ୍ରୟୋଜନେ ଏଥାନ ଥେକେ ନିଯେ ନିତ । ଏକଟି ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ଜାଯଗା । କେଉ କେଉ ନିରାପତ୍ତାର କଥା ତୁଲେଛେ କିନ୍ତୁ ମାନ୍ୟ ପର୍ମେର ଆଦେଶ ଯେତେତୁ କଥନାହିଁ ନିରାପତ୍ତା କରିଲେ ପାରେ ନା ତାହି ନିରାପତ୍ତା କୁନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧଚରଣ କୋନ ସନ୍ତୋବନାହିଁ ଛିଲ ନା ।

ପୂର୍ଣ୍ଣମାର ରାତେ ଡାକାତି ସାଧାରଣତ ଏହି ବଂଶଧରରା କରେ ନା । କିନ୍ତୁ ଆଜ ଏମନ ଏକଟି ଶିକାର ପାଓଯା ଗିଯେଛିଲ ନା କରେ ଉପାୟ ଛିଲ ନା । ମେହି ଧନ ରାଖିଲେ ଗିଯେଇ ଆବିକ୍ଷାର ହଲ ଗୁହାର ମୁଖ ବନ୍ଦ । ଦଳନାୟକ ବଲଲ, ‘ଦେଖେ ମନେ ହଲ ଟିଟିହଲୋ ଆପମା ଆପନି ପଡ଼େଛେ, କେଉ ଫେଲେନି ।’

‘ଓରା କ୍ରତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଲ । ନା, କୋନ ଅବଶ୍ୟ ଓହି ସମ୍ପଦି ଏହି ବାଡିତେ ଆର ରାଖା ଯାବେ ନା । ଆଜ ରାତ୍ରେଇ ସବ ତୁଲେ ନିଯେ

ଶୁଦ୍ଧଚରଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଯାଓୟା ଯାକ । ଡୋରର ଆଗେଇ ଏଥାନ ଥିକେ ସରେ ପଡ଼ିଲେ ହବେ । ଏତ ପୁରୁଷେର ସଂଖ୍ୟ ରାଯବାଡ଼ିର ଲକ୍ଷ୍ମୀଠାକୁରେର ଜିମ୍ବାଯ ଫେଲେ ରେଖେ ଚିରକାଳେର ଜୟ ଚଲେ ଯାଓୟା ଯାଯ ନା । ଓରା ମତଳବ ଠିକ କରେ ନିଯେ ସେ-ପଥ ଦିଯେ ମେଜକର୍ତ୍ତା ଶିବଶକ୍ତର ଯାଓୟା ଆସା କରେନ ମେ ପଥେ ଉଠେ ଏଲ । ପ୍ରତ୍ୟେକେଇ ସଶତ୍ରୁ, ମୁଖ କାପାଡ଼େ ଢାକା । ପ୍ରୋଜନେ ହତା ଅତି ସାଧାରଣ ଘଟନା ।

ରାଯବାଡ଼ି ଏଥିନ ସୁମନ୍ତଳା ସରେ କଥକ-ଠାକୁର ଏକ ଶୁରେ ପଡ଼େ ଯାଚେନ, ‘କୋଜାଗରୀ ପୂଣିମାଯ ପୂଜନ ସେ କରେ । ଦେହ ପରିହରି ଯାଯ ବୈକୁଞ୍ଚ ନଗରେ ॥’ ତୀର ଗଲା ଏଥିନ ସ୍ତିମିତ । ଦାସ-ଦାସୀରା ଯାରା ଜେଗେ ଆଛେ ତାରା ସେଥାନେ ଗିଯେ ଜୁଟେଛେ । ଶତ୍ରୁଚରଣେର ବଂଶଧରଦେର କୋନ ଅସ୍ତ୍ରବିଧେ ହଲ ନା । ଛାଯାର ମତ ତାରା ବାଡ଼ିମୟ ଛଡ଼ିଯେ ପଡ଼ିଲ । ଦୁଇନ ଚାତାଳେ, ଦୁଇନ ବାଇରେ ଦିକେ ଥାକଲ ପାହାରାୟ । ବାକୀ ଦୁଇନ ସିଁଡ଼ି ବେଯେ ନୌଚେ ନେମେ ପଡ଼ିଲ । ଏ ବାଡ଼ିର ପ୍ରତିଟି ଧାପ ନକଶା ତାଦେର ମାଥାଯ ଗ୍ରୀଥା ଆଛେ ।

ନୌଚେର ଚାତାଳେ ନେମେ ଦଲନାୟକ ଓ ପ୍ରବୀଣ ଦେଖିଲ ଅଜନ୍ତ୍ର ପୂଜାର ଉପଚାର ଛଡ଼ାନୋ । ଏକ ସ୍ଵାନ୍ତ୍ୟବାନ ସୁବକ ଚୟାରେ ବସେ ସାମନେର ଦିକେ ତାକିଯେ ଆଛେ । ସେଥାନେ ଅପଙ୍ଗପା ଏକ ବାଲିକା ଆସିଲେ ବସେ ମାଥା ଝୁକିଯେ ବିମୁନିର ମଧ୍ୟେ ରଯେଛେ । ଦଲନାୟକେର ହାତେର ତଳୋଯାର ସୁବକେର ଦିକେ ଉତ୍ତତ ହତେଇ ପ୍ରବୀଣ ତାକେ ବାଧା ଦିଲ,

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

‘ଦରକାର ନେଇ । ଓ ମୁଲୋ, ବୋବା । ଏ ବାଡ଼ିର ଛୋଟକର୍ତ୍ତା ଆର ଓ
ବୋଧହୟ ଛୋଟ ବଉ ।’

ଦଲନାୟକ ବଲଲ, ‘ବୁଟ୍ଟା ତାହଲେ ବିଗଡ଼ାବେ ।’

ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଗ ବଲଲ, ‘ଆମି ଓକେ ସାମଲାଛି, ତୁହି ଦରଜା ଭାଙ୍ଗ ।’

ପାରେର ଶବ୍ଦେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ତନ୍ଦ୍ରା କେଟେ ଗେଲ । ମେ ମଚେତନ ହୟେ
ମୋଜା ହୟେ ବସନ୍ତେ ଗିଯେ ଆତକେ ଉଠିଲ । ଏକ ସମେର ମତ ଚେହାରାର
ମାନୁଷ ତାର ଦିକେ ସଡ଼କି ତୁଲେ ଦ୍ୱାଢ଼ିଯେ ଆଛେ । ଚୋଥାଚୋଥି ହତେ
ବଲଲ, ‘ଏକଟା ଶବ୍ଦ ହଲେଇ ପ୍ରାଣ ଖତମ କରେ ଦେବ ।’

ଲକ୍ଷ୍ମୀର ହାତ-ପା କାପାତେ ଲାଗଲ, ଗଲା ଶୁକିଯେ କାଠ । ମନେ
ହଲ ମେ ଆର ବାଚବେ ନା । ତାର ଜ୍ଞାନ ଲୋପ ପେତେ ଲାଗଲ ।

ବିଶାଳ ତାଳା ଖୁଲିତେ ଏକଟୁ ବେଗ ପେଲ ଦଲନାୟକ । ମେଟାଲ
ମାଟିତେ ଫେଲେ ମେ ସଥନ ଦରଜାଯ ହାତ ଦିଯେ ସାମାନ୍ୟ ଟେଲେଛେ ତଥନଟି
ଶୀକ୍ଷ ଶିଶ ଭେସେ ଏଲ । ଡାକାତି କରିତେ ଗିଯେ ଅଭାଙ୍ଗ ବିପଦେର
ସମୟ ମୟାଇକେ ସତର୍କ କରେ ଦେଓୟାର ସମୟ ଏଟି ଶିଶ ଦେଓୟା ହୟ ।
ଦଲନାୟକ ଚକିତେ ଘୁରେ ଦ୍ୱାଢ଼ାତେ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଗ ସଚକିତ ହଲ । ଏକ ମୁହଁର୍ତ୍ତ
ପରେଇ ଆବାର ଶିଶ ଶୋନା ଗେଲ । କଥା ବଲାର ସମୟ ନଷ୍ଟ ନା କରେ
ପ୍ରାଣ କ୍ରତ୍ପଦେ ଶୁପରେ ଉଠେ ଏଲ । ଚାର ପାହାରାଦାର ତଥନ ଏକତ୍ରେ
ଦ୍ୱାଢ଼ିଯେ ଆଛେ । ଓଦେର ଦେଖେ ଏକଜନ ବଲେ ଉଠିଲ, ‘ପୁଲିସ ।
ମାରା ବାଡ଼ି ଘରେ ଫେଲେଛେ । କି କରେ ଖବର ପେଲ ?’

ଦଲନାୟକ ବିଶ୍ୱାତ ହୟେ ବଲଲ, ‘ପୁଲିସ ? ସେକି ! ନଦୀର

ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠଶ୍ରେଷ୍ଠ

କୁଳାଳିର ପାତା

ଦିକେ ଏସେହେ ?'

ପ୍ରୀଣ ବଲଲ, 'କପାଳେ ଯା ଆଛେ ତାହି ତବେ । କେଉଁ
ବିଶ୍ୱାସଧାତକତା କରେହେ । ଚଲ ପାଲାଇ ।'

କୟେକ ମୁହଁର୍ତ୍ତ ପରେଇ ତିନଟେ ଛିପ ତୌରେ ଗଭିତେ ମାଝଗଞ୍ଜାୟ
ଚଲେ ଗେଲ ।

ପୁଲିସ ଏସେହେ ଥିବାରଟା ଦୋତଲାୟ ପୌଛାଲେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଚମକେ
ଉଠିଲେନ । ସତ୍ୟ ଭାଙ୍ଗ ସରକାର ମଶାଇ ବିବ୍ରତ ମୁଖେ ଦୋତଲାୟ
ଦାଡ଼ିଯେ । ଥାନାର ଦାରୋଗା ତାକେ ସୁମ ଥେକେ ତୁଲେ ପାଠିଯେଛେନ
ଅନ୍ଦରମହଲେ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଜିଜାସା କରଲେନ, 'ପୁଲିସ କେନ ?'

'ଓରା ସମସ୍ତ ବାଡ଼ି ଖୁଁଜେ ଦେଖିତେ ଚାଯ ।' ସରକାର ମଶାଇ-ଏର
ଚୋଥ ମାଟିତେ ।

'ଖୁଁଜେ ଦେଖିତେ ଚାଯ, କେନ ?' ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ମାଥାଯ କିଛି
ଢୁକଛିଲ ନା ।

'ମେଜକର୍ତ୍ତାକେ ।'

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋଜା ହେଁ ଉଠି ଦାଡ଼ାଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ । ଖୁବ
ଅହଙ୍କାରୀ ଏବଂ ତେଜୀ ଦେଖାଇଛିଲ ତାଙ୍କେ । ପୋଚାଲିର ଶ୍ରୋତାରା
ଅବାକ ଚୋଥେ ଦେଖିଲ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଦୃଢ଼ ପାଯେ ବେରିଯେ ଗେଲେନ ସର
ଥେକେ । ବାଇରେ ଘରେ ଏସେ ଥିଲେ ଦାଡ଼ାଲେନ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ।
ହାରିକେନେର ଆଲୋଯ ଚାରପାଶ ଥିଲାମେ । ଆଜ ଅବଧି ଏ ବାଡ଼ିର
କୋନ ବଟ୍ଟ ଅପରିଚିତ ପୁରୁଷକେ ମୁଖ ଦେଖାଯନି । କିନ୍ତୁ ଏହି

କୁଳାଳିର ପାତା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

କୋଜାଗରୀର ରାତେ ତାର ମାଥାଯ ଆଗୁମ ଝଲଛିଲ । ବଡ଼କର୍ତ୍ତା ନେଟ୍,
ମେଜକର୍ତ୍ତା ଉଧାଉ, ସବ ଦାୟିତ୍ବ ଏଥିନ ତାର କାଥେ ।

ଥାନାର ଦାରୋଗା ଏତଟା ଆଶା କରେନନି । ନମକ୍ଷାର କରେ ତାର
ଆଗମନେର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ କରଲେନ ।

ଦୃଢ଼ କଷ୍ଟେ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ପ୍ରତିବାଦ କରଲେନ, ‘ମା, ତା ହତେ ?
ଦେବ ନା ।’

ଦାରୋଗାର ଗଲାର ସ୍ଵର ବିମୌତ, ‘କିନ୍ତୁ ମା, ଏ ଛାଡ଼ା ଉପାୟ ନେଇ ।
ସରକାର ବାହାତୁରେର ଆଦେଶ । ଆପଣି ବାଧା ଦେବେନ ନା । ମେଜକର୍ତ୍ତା
ଇଂରେଜଦେର ତାଡାନୋର ଜଣ୍ଯ ବିପ୍ଳବ କରାର ଚେଷ୍ଟା କରଛେନ । ଥବରଟା
ଆମି ଜାନତାମ କିନ୍ତୁ ଏଥିନ ଖୋଦ ପୁଲିସସୁପାର ଓ୍ୟାରେନ୍ଟ ସହ କରେ
ପାଠିଯେଛେ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ବଲଲେନ, ‘ମେ ଏଥିନ ଏ ବାଡ଼ିତେ ନେଇ ।’

ଦାରୋଗା ବଲଲେନ, ‘ଜାନି । ତୁ ଖୁଜିତେ ହବେ, କାରଣ ଅନ୍ୟ
ପ୍ରମାଣ ଥାକତେ ପାରେ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ମାଥା ତୁଳଲେନ, ‘ଆପଣି ଜାନେନ ଆମରା
ରାୟବାହାତୁରେର ବଂଶଧର । ଏର ଫଳ କି ଜାନେନ ?’

ଦାରୋଗା ବଲଲେନ, ‘ଜାନି । କିନ୍ତୁ ଏଥିନ ପରିଷ୍କାତି ଅନ୍ତରକମ ।
ବାଧା ଦିଲେ ଆମାକେ ଜୋର କରାତେ ହବେ ।’

ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଚମକେ ଉଠଲେନ । ଓରା ଜୋର କରେ ବାଡ଼ିତେ
ଢକବେ ? ଜୀବନେ ଇ ପ୍ରଥମ ରାମକିଷ୍ଣରେର ଓପର ତିନି ଭୀଷଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଷ୍ଠାନ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

କିନ୍ତୁ ହୟେ ଉଠିଲେନ । ଆଜକେର ରାତଟା ଓ ତିନି ବାଡ଼ିତେ ଥାକତେ ପାରଲେନ ନା ! କିନ୍ତୁ କି କରେ ଏଦେର ଟେକାନୋ ଯାଇ । ଆଜ ଦେବୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ରାତ । ଏହି ରାତେ ଶୁଦ୍ଧର ଢୁକତେ ଦିଲେ ତୋ ଦେବୀରଙ୍କ ଅମସ୍ତାନ ହବେ । ତା ହତେ ଦେଉୟା ଯାଇ ନା । ତାର ଗଲାଯ ମିନତି ଫୁଟେ ଉଠିଲ, ‘ଆଜକେର ରାତଟା କୋମରକମେ ଅପେକ୍ଷା କରା ଯାଇ ନା ?’

ଦାରୋଗାର ଚୋଥେ ପ୍ରଥମେ ବିଶ୍ୱାସର ଛାଯା ପଡ଼ିଲ କିନ୍ତୁ ତାରପରଇ ତିନି ମାଥା ନାଡ଼ିଲେନ, ଯେନ କାରଣ୍ଟା ଧରତେ ପେରେଛେନ । ତାଇ ଦେଖେ ତାରାମୁଦ୍ଦରୀ ଆଶାସ୍ତିତ ହଲେନ, ‘ଆମାଦେର ବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଚିରକାଳେର ଆସନ ବଁଧା, ଆଜ ଏକଟି ବିଶିଷ୍ଟ ରାତ । ଏହି ରାତଟା ଯଦି—’

ଦାରୋଗା ସାଡ ମୋଜା କରଲେନ । ଏ ବାଡ଼ିର ଜାଗ୍ରତ ଦେବୀର କଥା ତିନି ଜାନେନ । ଏକଟୁ ଭେବେ ନିଯେ ବଲଲେନ, ‘ଠିକ ଆଛେ, ଆମି ତୋର ହୁଏଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରାଛି । ଏର ମଧ୍ୟ କେଟୁ ଯେନ ବାହିରେ ଯାଓଯାର ଚେଷ୍ଟା ନା କରେ । ସବାହିକେ ନୌଚେର ଏହି ସବେ ଉପସ୍ଥିତ ଥାକତେ ବଲୁନ । ଆପନାଦେର ଏହି ବାଡ଼ି ଆମରା ଘରେ ଫେଲେଛି !’

ତାରାମୁଦ୍ଦରୀର ବୁକ ଥେକେ ଏକଟା ପାହାଡ଼ଚାପ ଧୀରେ ଧୀରେ ସରେ ଗେଲ ! ତିନି ଜାନେନ ଶୁଦ୍ଧ ତୋର ହୁଏଇ ଅପେକ୍ଷା—ତାରପର ଯା କରାର ଦେବୀଇ କରବେନ । ଏମନ ସମୟ ନିଷ୍ଠକ ବାଜପଥେ ଶବ୍ଦ ଉଠିଲ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପଦମାତ୍ରା

ଶ୍ରୀରାମକିଂଶୁରାମ

ସବାଇ ସାଡ଼ ଫିରିଯେ ଦେଖିଲ ବଡ଼କର୍ତ୍ତାର ଜୁଡ଼ି ଗାଡ଼ି ଧିରେ ଧିରେ
ଏମେ ପ୍ରଧାନ ଫଟକେର ସାମନେ ଏମେ ଥାମଳ ।

କୋଚୋଯାନ ତତ୍ତ୍ଵିଂଗଭିତ୍ତିତେ ନେମେ ଦରଜା ଥିଲେ ଥାକେ ନାମାଳ
ତାକେ ଦେଖେ ଆନ୍ତକେ ଉଠିଲ ସବାଇ । ରାମକିଙ୍କର ଟଳଛେନ । କିନ୍ତୁ
ତାର ବେଶବାସ ରଙ୍ଗକ୍ରମ । ଏଥିନେ କପାଳ ଥେକେ ରଙ୍ଗ ନାମହେ ମୁଖେ ।
କୋଚୋଯାନ ତାକେ ଧରେଛିଲ ଏବାର ତିନି ତଙ୍କାର ଦିଯେ ତାକେ ସରିଯେ
ଦିଲେନ । ତାରପର ଅସିଲିତ ପାଯେ ଏଦିକେ ଏଲେନ ଚାତାଲ ପେରିଯେ ।

ଓଂକେ ଦେଖେ ତାରାମୁନ୍ଦରୀର ଗଲା ଥେକେ ଆର୍ତ୍ତନାଦ ବେରିଯେ
ଏମେହିଲ । ଅନେକ କଷ୍ଟେ ସ୍ଵାମୀର କାହେ ଚାଟେ ଯାଓଯା ଥେକେ ନିଜେକେ
ବିରତ ରେଖେଛିଲେନ ତିନି । ଦାରୋଗା ରଙ୍ଗକ୍ରମ ରାମକିଙ୍କରକେ
ଦେଖିତେ ପୋଯେ ଡ୍ରଙ୍ଟ ଏଗିଯେ ଗେଲେନ, ‘କି ହୁଯେଛେ ଆପନାର ?’

ହାତ ତୁଲେ ଅବଜ୍ଞାର ଭଙ୍ଗିତେ ଏକଟା ଚେଟୁ ଏକିକେ ରାମକିଙ୍କର
ତାର ପାଶ ଦିଯେ ଯେତେ ଗିଯେ ଥିଲକେ ଦୌଡ଼ାଲେନ, ‘ପୁଲିସ ନା ?
ପୁଲିସଇ ତୋ ? ଏ ବାଡ଼ିତେ ପୁଲିସ କେନ ?’ ତାର ଗଲାର ସବ
ଜଡ଼ିତ ପା ଟଳଛେ । ଦାରୋଗା ତାର ସ୍ଵଭାବେ ଫିରେ ଗେଲେନ, ‘ଓୟାରେଣ୍ଟ
ଆଛେ, ବାଡ଼ି ସାର୍ଟ କରାତେ ହୁବେ ।’

ବଡ ବଡ ଚୋଥ ତୁଲେ ରାମକିଙ୍କର ଉଚ୍ଚାରଣ କରଲେନ, ‘ବାଡ଼ି ସାର୍ଟ
କରାତେ ହୁବେ ? ଅପରାଧ ?’

‘ମେଜକର୍ତ୍ତା ଶିବଶକ୍ତରବାୟୁ ବିପ୍ଲବୀ ହୁଯେଛେନ । ଇଂରେଜ ମାରାଟେ
ଚାନ ।’ ଦାରୋଗା ବଲଲ ।

ଶ୍ରୀରାମକିଂଶୁରାମ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର

ଏକବାର ଚୋଥ ବନ୍ଧ କରେ ମୁଖ ଆକାଶେର ଦିକେ ତୁଲେ ପରଙ୍କଣେଇ ସାମନେ ତାକାଲେନ ରାମକିଂକର, ‘ତା ଏଥାନେ ସଙ୍ଗେ ମତ ଦାଡ଼ିଯେ ଆଛେନ କେନ ? ଯାନ, ଖୁଁଜେ ଦେଖୁନ । ବାଁଦରଟାକେ ପେଲେ କୋମରେ ଦଢ଼ି ବେଁଧେ ନିଯେ ଯାନ ଏଥାନ ଥେକେ ।’

‘ନା ।’ ତାରାଶୁନ୍ଦରୀର ଦୃଢ଼କଷ୍ଟ ଭେସେ ଏଳ, ‘ଆମି ଓଁକେ କାଳ ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରତେ ବଲେଛି ।’

ଡ୍ର କୁଂଚକେ ଗେଲ ରାମକିଂକରେର । ଚୋଥ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଶ୍ରୀର ଅବଶ୍ଥା ଲଙ୍ଘା କରେ ବଲଲେନ, ‘କେନ, କାଳ ସକାଳ କେନ ?’

ଏବାର ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଭେତେ ପଡ଼ଲେନ, ‘ତୁମି ଜାନନା କେନ ? ଆଜ ଆମାଦେର ସରେ ଦେବୀର ଅଧିଷ୍ଠାନ । ଆଜକେର ରାତଟା କେଟେ ଗେଲେ କୋନ ଅଶୁଭଟି ଆର ଆମାଦେର କାହେ ଆସବେ ନା ।’

ହଠାଂ ଉଚ୍ଚକଷ୍ଟେର ହାସି ସମସ୍ତ ବାଡ଼ି କାପିଯେ ତୁଲଲ । ପାଗଲେର ମତ ମାଥା ନେଡ଼େ ହାସଛେନ ରାମକିଂକର । ତାରପର ଏକସମୟ ଚିଂକାର କରେ ଉଠଲେନ, ‘ଦେବୀର ଅଧିଷ୍ଠାନ ? ତାଇ ନା ? ଏଇସବ ବୁଝକୁକିତେ ଆମି ଆର ବିଶ୍ୱାସ କରି ନା । ଢାଖୋ ଢାଖୋ, ତୋମାର ଦେବୀ ଆମାର କି କରେଛେ ! ଆଜ ସକାଳେ ପାଞ୍ଚନାଦାର ଏମେ ଆମାକେ ଅପମାନ କରାର ସାହସ ପେଲ । ସମସ୍ତ ଶହରେ ଏଥିନ ଆଙ୍ଗୁଳ ତୁଲେ ସବାଇ ଦେଖାଚେ ଲୋକଟା ଦେଉଲିଯା । ଆତରେର ସରେ ସେଦିନେର ଏକଟା ଛୋକରା ଆମାର ଗାୟେ ଗୁଣ୍ଡା ଦିଯେ ହାତ ତୋଳେ, ହ୍ୟା ହ୍ୟା ଆଜକେର ରାତେ । ଆର ଚୋଥେର ସାମନେ ଦେଖଛ ପୁଲିସ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବାଡିତେ ଦାଢିଯେ । ଦେବୀର ମଙ୍ଗଳ କରାର କି ନମୁନା, ଆହଁ !
ଦାରୋଗାବାସୁ, ଆପଣି ସାର୍ତ୍ତ କରନ ଆମି ହାତଭାଲି ଦେବ ।

ତାରାମୁନ୍ଦରୀର କାନ୍ନା ଶୋନା ଗେଲ, ‘ତୁମି ବିଶ୍ୱାସ କରୋ ନା ଦେବୀ
ଏଥାମେ ସିଧା ଆଛେନ ?’

‘ନା ଆର କରି ନା । ଥାକଲେ ଏରକମ ଅପମାନ ସହ କରାନ୍ତେ
ହତୋ ନା ।’ ରାମକିଞ୍ଚର ତଥନ ଓ ଟଳିଲେନ ।

‘ଦୋହାଇ, ଆଜକେର ରାତଟା ଅପେକ୍ଷା କର, ତୋମାର ପାଯେ
ପଡ଼ି ।’ ଭେଙ୍ଗେ ପଡ଼ିଲେନ ତାରାମୁନ୍ଦରୀ ।

‘ଆଜକେର ରାତ ! ରାତ ଫୁରୋତେ କତ ବାକୀ ? ଓହି ତୋ,
ଶୁକତାରା ଦେଖା ଯାଚେ ନା, ଆମି ବିଶ୍ୱାସ କରି ନା । ଠିକ ଆଜେ,
ଓହି ମେଯେଛେଲେଟାକେ ଆମି ଏକବାର ପ୍ରସ୍ତୁ କରିବ । ତୋମରା ସରେ
ଯାଏ ସାମନେ ଥେକେ, ଆମି ଏକବାର ଓର ସରେର ସାମନେ ଯାବ ।’
ଦୁଃଖ ଦିଯେ ବାତାସ କାଟିତେ ରାମକିଞ୍ଚର ଏଗେ ତେ ଲାଗିଲେନ ।

ଚେତନା ସର୍ଜ ହତେଇ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ବୁକ ଧକ୍ଧକ୍ କରେ ଉଠିଲ । କାରା
ଏସେହିଲ ଅମନ ଡାକାତେର ମତ ? ଏଥନ ସାମନେ କେଉ ନେଇ ।
ଦୂରେ ଚେଯାରେ ହରକିଞ୍ଚର ଚୁପଚାପ ବସେ । ଚୋଥାଚୋଥି ହତେ ହାସିଲ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କିନ୍ତୁ ଲଙ୍ଘୀର ହାମି ଆସଛେ ନା ।

ଓର ମନେ ହଳ ଗଲା ଫାଟିଯେ
ଏକବାର ଚିଂକାର କରେ ସବାଇକେ ଡାକେ । ଯାରା ଏସେହିଲ ତାରା
ନିଶ୍ଚଯଟି ଡାକାତ । କିନ୍ତୁ ପାଲାଲ କେମ ଓରା । ଏଟିମବ ଭାବତେ
ଭାବତେ ମେ ଉଠେ ଦୋଡ଼ାତେଇ ପାଥର ହୟେ ଗେଲ । ଦେଖୀର ଘରେର
ଦରଜାର ତାଲା ଭେଙ୍ଗେ ବୁଲଛେ । ଦରଜାର ଏକଟା ପାଲା ସାମାନ୍ୟ ଖୋଲା ।
ସମସ୍ତ ଶରୀର ତିମ ତହେ ଗେଲ ତାର । ଓଟ ଘରେ କତ ବଢ଼ର ଧରେ
ଲଙ୍ଘିଦେବୀ ବନ୍ଦୀ ହୟେ ଆଛେନ, ଦରଜା ଖୋଲା ନିଷେଧ । କିନ୍ତୁ ଏଥିନ
କି ହେବେ ? ଲୋକଗୁଲୋ ଦରଜା ଥିଲେଛିଲ କେନ ? କି କରବେ
ବୁଝତେ ନା ପେରେ ମେ ତ ପା ଏଗିଯେ ଗେଲ । ଆର ତଥନଟି ମେହି
କୌତୁଳୁଟା ଛଡ଼ମୂଡ଼ କରେ ମାଥାଯ ଢକେ ପଡ଼ିଲ ତାର । ଓଟ ଘରେ
ଦେବୀ ଆଛେନ, ତାକେ କେମନ ଦେଖିତେ ମେ ଅନେକ ଅନୁମାନ କରେଛେ
କିନ୍ତୁ ଦରଜା ନା ଖୋଲା ହଲେ ଦେଖା ଯାବେ ନା । ଏଥିନ ମେହି ସ୍ଵଯେଗ
ସାମନେ । ମେ ତୋ କୋନ ଅନ୍ୟାଯ କରେଛେ ନା । ଏକବାର ଏକ
ମୁହଁର୍ତ୍ତେର ଜଣ୍ଠ ଦେବୀକେ ଦେଖେ ବେରିଯେ ଏମେ ଦରଜା ବନ୍ଧ କରେ ସବାଇକେ
ଡାକବେ । ଆଗେ ଡାକଲେ ଆର ଦେଖା ଯାବେ ନା, ବଡ଼ ବହୁ ଏମେ
ଦରଜା ବନ୍ଧ କରେ ଦେବେନ ଆଗେଟି ।

ଚୋରେର ମତ ପା ଫେଲେ ଅର୍ଦ୍ଦମ କୌତୁଲେ ଲଙ୍ଘା ଦରଜଯେ ହାତ
ବାଥଳ । ଭେତ୍ରଟା ସୁଟ୍ଟୁଟେ ଅନ୍ଧକାର । ମେ ଏକ ପା ଏକ ପା
କରେ ଭେତ୍ରେ ଢକଲ । ଏକଟି ଏଗୋତେଇ ଧକ୍ କରେ ଏକଟା ଗନ୍ଧ ଲାଗଲ
ନାକେ । ଦମ ବନ୍ଧ ହୟେ ଆସଛେ । ଏତ ଅନ୍ଧକାର, ଚୋଥ ଯାଯ ନା

କିନ୍ତୁ ଲଙ୍ଘୀର ହାମି ଆସଛେ ନା ।

ଶ୍ରୀରାମକିନ୍ଧ

ସାମାଜିକ ଏଗୋଡ଼େ ହୋଟି ଖେଳ ମେ । ପାଇଁ
ପାଇଁ ଜଡ଼ିଯେ ଗିଯେ ଆହାଡ ଥେବେ ସଥିନ ମେ ପଡ଼ିଲେ ତଥିନ କାର
ସର୍ବାଙ୍ଗ ଥର ଥର କରେ କାଂପିଲି । କଷି ବୁନ୍ଦ ହେଯେ ଗେଲ, ଆନ୍ତରେ
ଚେତନା ହାରାଲ ମେ ।

ରାମକିନ୍ଧରକେ ଠକାନେ ଏ ବାଢ଼ିତେ ତେବେନ ସାତମ କାରୋ ନେଇ ।
ମାଟିର ନୀଚେ ସାଞ୍ଚାର ପିଁଡିତେ ଏମେ ଡୁବାର ପଡ଼ିଲେ ପଡ଼ିଲେ ବୈଚେ
ଗେଲେନ ତିନି । ତୀର ମୁଖ ଏଥିନ ବୀଭତ୍ସ ଦେଖାଛେ । ଅନ୍ତର ଜେଦ
ଏବଂ ନେଶାର ସୋରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୀଚେ ନେମେ ଏଲେନ ରାମକିନ୍ଧର ।
ନାମତେଇ ପ୍ରଥମେ ଚୋଖେ ପଡ଼ିଲ ଚାତାଲେର ମାଝଖାନେ ଲେଂଚେ ଲେଂଚେ
ଯାଛେ ତୋଟିକର୍ତ୍ତା ହରକିନ୍ଧର ।

‘ଏ ଏଥାନେ କେନ ?’ ରାମକିନ୍ଧର ଗର୍ଜେ ଉଠିଲେନ, ‘ପୁଜା ହଲ
ଅଥଚ ଏଥାନେ କେଉ ମେଇ ? ସବାଇ ତାମାସା ଦେଖିଲେ ଗେଛେ ?
ଏଥାନେ ରାତ ଜାଗାହେ କେ ?’

କାବୋ ଉଦ୍‌ଦେଶେ ବଲା ନୟ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଲୋ ପେଚନ ପେଚନ ଆସା
ଆହୀୟନ୍ଦରି ଏବଂ ଦାସଦାସୀର କାନେ ପୌଛାଲ । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ
ଏଗିଯେ ଆସିଲେନ ଏମନ ସମୟ ରାମକିନ୍ଧର ତୌର ଆରନ୍ଦ କରେ

ଶ୍ରୀରାମକିନ୍ଧ

ଶ୍ରୀରାମକିଂଶୁର ପଦ୍ମନାଭ

ଉଠିଲେନ । ‘ଏକି । ସରେର ଦରଜା ଖୁଲି କେ ?’

କୟେକ ମୁହଁରୁ ଯେନ ପୃଥିବୀ ନିଶ୍ଚଳ ହୟେ ଗେଲ । ରାମକିଂଶୁର ଚୋଥେର ସାମନେ ପୃଥିବୀଟାକେ ଛୁଲିତେ ଦେଖିଲେନ । ତୁହାତେ ଶୃଙ୍ଗେ କିଛୁ ଆକଢ଼େ ଧରାର ଚେଷ୍ଟା କରିଲେନ ତିନି । ବ୍ୟାପାରଟା ପେଛିରେ ଦର୍ଶକଦେର ଚୋଥେ ପଡ଼ାଯ ଏକଟା ଅଞ୍ଚୁଟ ଶବ୍ଦ ଉଠିଲ ।

ଶ୍ରୀରାମକିଂଶୁର ଶୁଣି ମାତ୍ର ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ପାଗଲେର ମତ ସାମନେ ଛୁଟେ ଏଲେନ । କିନ୍ତୁ ତତକଣେ ରାମକିଂଶୁର ସୋଜା ହୟେ ଦୌଡ଼ିଯିଛେନ । ନେଶା ଏଥିନ ଅନେକ ତରଳ, ହାତ ବାଡ଼ିଯେ ଶ୍ରୀକେ ବାଧା ଦିଲେନ ତିନି । ତାରାଶୁନ୍ଦରୀ ଏଥିନ ଉତ୍ସାଦିନୀର ମତ ଚିକାର କରିଛେ, ‘କେ ଖୁଲି ମାଯେର ଦରଜା ?’

ହା ହା କରେ ହେସେ ଉଠିଲେନ ରାମକିଂଶୁର, ‘ପାଲିଯେଛେ ମେ ପାଲିଯେଛେ । କିନ୍ତୁ ପାଲାବେ କି କରେ, ଥାକଲେ ତୋ ପାଲାବେ ! କାଳୀକିଂଶୁରର ଆଜ୍ଞା ନାକି ତାକେ ଧରେ ବେରେଛିଲ । ଆମି ଦେଖିବ ମେ ଆଜେ କି ନା—ନିଜେର ଚୋଥେ ଦେଖିବ ! ତାର କଥାଗୁଲୋ ଏଥିନ ଅସଂଲଗ୍ନ, ବୀଭତ୍ସ ମୁଖେ କୁରତା ଫୁଟେ ଉଠେଛେ । ଚକିତେ ଜଳଚୌକିର ଓପର ରାଖା ପିତଲେର ଜଳନ୍ତ ପ୍ରଦୀପ ଭୁଲେ ଧରେ ଏଗୋଲେନ ରାମକିଂଶୁର । ଦରଜାର ସାମନେ ଯେତେ ପ୍ରବଳ ପଦାଘାତ କରେ ହାଟ କରେ ଦରଜା ଖୁଲେ ଫେଲିଲେନ ତିନି । ଶବ୍ଦ କରେ ତାଲାଟା କୋଥାଯ ଛିଟିକେ ପଡ଼ିଲ । ରାମକିଂଶୁର ଏଥିନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ଧକୃତିତ୍ସ ।

ନିକଷ କାଳୋ ଅନ୍ଧକାରେ ଚୋଥ ଅନ୍ଧ ହୟେ ଗେଲ । ମାଥାର

ଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡ

ଓପର ପ୍ରଦୀପ ଧରେ ଚିକାର କରେ ଉଠିଲେନ ରାମକିଙ୍କର, 'କୋଥାଯି
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ! କୋଥାଯି ତୁମି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ?' ବନ୍ଦ ସରେ ତାର ଗଲା ଗମ୍ଭେମ କରଛେ ।
ଶବ୍ଦଟା ପାକ ଖେଯେ ବାହିରେ ଲୋକେର କାନେ ଏକଟା ଭୟକ୍ଷର
ଆର୍ତ୍ତନାଦେର ମତ ବାଜିଛିଲ ।

ଶୂନ୍ଗ ସରେର ଦେଉୟାଲେ ଆଲୋ ପଡ଼େ ଏକଟା ଭୌତିକ ଛାଯା
କୀପଛେ । ପାଗଲେର ମତ ମୁଁ ଓପରେ ତୁଲେ ରାମକିଙ୍କର ପ୍ରଦୀପ
ଓପରେ ତୁଲେ ଧରେ ହାଟଛିଲେନ ଆର ଚିକାର କରଛିଲେନ । ହଠାତେ
ତାର ପାଯେର ଆଘାତେ ଏକଟା ସଟ ଆର ଶୁକମୋ ଡାବ ଛିଟକେ
ଗେଲ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଗଲ ହୟେ ଗେଲେନ ତିନି, 'ସବ ଭାଁଗ୍ରତା, ନେଇ
—ନେଇ ।' ଶବ୍ଦଟା କାନ୍ଦାଯି ଜଡ଼ିଯେ ଯାଚିଲ ।

ହଠାତେ ରାମକିଙ୍କରେର କାନେ ଏକଟା ଗୋଡାନି ବାଜିଲ । ଏଇ
ସରେ କେ ଗୋଡାଯ ? ବିଶ୍ଵିତ ରାମକିଙ୍କର ମୋଜା ହୟେ ଦାଡ଼ାଲେନ ।
ତାର ଶରୀରେ କାଟା ଦିଯେ ଉଠିଲ । ପ୍ରଦୀପ ନୀତେ ନାମିଯେ ସରେର
ମେବେତେ ନଜର ବୋଲାତେ ଗିଯେ ତିନି ଚମକେ ଉଠିଲେନ । ପ୍ରଥମେ
ମନେ ହଳ ତାର ଚୋଥ ଝଲମେ ଯାଚେଛ । ସରେ ଏକ କୋଣାଯ ତାଳ
କରେ ରାଖି ମୋନାର ଗହନା ଝପୋର ଟାକାଯ ଆଲୋ ପଡ଼େ ବକ ବକ
କରଛେ । ଭାଲ କରେ ତାକାମୋ ଯାଯ ନା । ଗୋଡାନିଟା ଆସଛେ
ଓଥାନ ଥେକେଇ । ମନ୍ତ୍ରମୁକ୍ତେର ମତ ରାମକିଙ୍କର ମେଦିକେ ପା ଦାଡ଼ାତେଇ
ତାର ଶରୀରେ ଶିତରଣ ଉଠିଲ ।

ଅପରମା ସୁନ୍ଦରୀ ଏକଟି ବାଲିକା ପଡ଼େ ଆହେ ମେହି ମୋନା-

ଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡଶୁଣ୍ଡ

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର

ରହିଥାଏ । ତାର ମାଥା କୋଲେର ଓପର ତୁଲେ ଯେ ସମେ ଆଛେ
ତାକେ ଦେଖେ ବାକରନ୍ତି ହୟେ ଗେଲେନ ତିନି । ଏକଟୁ ଆଗେ
ଯାକେ ବାଟରେ ଦେଖେଛେ ମେଇ ହରକିଙ୍କର ମାଟିତେ ଲେଂଚେ କଥନ ଏହି
ସରେ ଏମେ ଢୁକଛେ । ଅନ୍ଧକାରେଇ ମେ ତାର ଶ୍ରୀର ଅଜାନ ଶରୀର
ଆବିନ୍ଦାର କରେ ମାଥାଟି ହୁହାତେ ନିଯେ ପରମ ଆଦରେ ଡାକାର ଚେଷ୍ଟା
କରଛେ । ରାମକିଙ୍କରର କାନେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାଜଳ, ‘ଓ ଲଲଖ୍-ଇ-ନ୍ଦ୍ରୀ ।’

ମୁହଁ । ଯାଓଯା ଶ୍ରୀର ଜ୍ଞାନ ଫେରାନୋର ଚେଷ୍ଟାଯ ଏତଦିନ ପରେ
ହରକିଙ୍କରର ବାକକ୍ଷୁରଣ ହାତେ । ପ୍ରଦୀପେର ଆଲୋ ଏମେ ମେଇ
ଅପରକ ମୁଖେ ପଡ଼ୁଛିଲ । ରାମକିଙ୍କର ଦେଖିଲେନ ମେଇ ମୁଖ ଏଥିନ
ଈଶ୍ଵରୀର ମତ ନିଷ୍ପାପ । ଚୋଥେର ପାତା ଏବାର ଥର ଥର କରେ
କାପଛେ ।

ଗଭୀର ସ୍ତରେ ରାମକିଙ୍କର ଗାଢ଼ ଗଲାଯ ବଲେ ଉଠିଲେନ, ‘ତାଥୋ
ତାଥୋ ସବାଟି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚୋଥ ଖୁଲୁଛେନ, ଏ ବାଡ଼ିତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ହାତେ ତୋମରା ତାଥୋ ।’

ହରକିଙ୍କର ତଥାନୋ ପ୍ରାଣପଣେ ଶ୍ରୀକେ ଡେକେ ଚଲେଛେନ, ଶ୍ରୀର
ଶେଖାନୋ ନାମ ଧରେ ।

—ଶେଷ—

ଶ୍ରୀରାମକିଂକର